

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Mgr. Veronika Rudolfová

**Organizační zajištění financování sportu
v České republice a ve vybraných
evropských státech se zaměřením na
veřejnou podporu**

Rigorózní práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Radim Boháč Ph. D.

Katedra: Finanční právo

Datum vypracování práce: 26. 3. 2021

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracoval/a samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 251 355 znaků včetně mezer.

.....

Mgr. Veronika Rudolfová

V Praze dne 26. 3. 2021

Poděkování

Děkuji panu doc. JUDr. Radimovi Boháčovi Ph. D., vedoucímu mé rigorózní práce za cenné připomínky a velmi aktivní a motivující přístup při zpracování mé rigorózní práce. Zároveň děkuji svým blízkým za cenné rady a trpělivost.

Obsah

Úvod.....	
1 Organizace státní správy v oblasti sportu	1
1.1 Právní úprava sportu	3
1.2 Národní sportovní agentura.....	4
1.3 Působení ostatních orgánů státní správy v oblasti sportu.....	10
1.4 Působení obcí a krajů v oblasti sportu.....	10
2 Organizace financování sportu v České republice.....	18
2.1 Organizační struktura sportu v České republice	18
2.2 Dotace a dotační řízení.....	23
2.3 Výnosy z hazardních her a sport	38
2.4 Financování soukromými prostředky.....	41
2.4.1 Domácnosti	42
2.4.2 Sportovní marketing	44
3 Sport na úrovni Evropské Unie.....	52
3.1 Právní úprava oblasti sportu v EU	52
3.2 Rozdělení pravomoci v EU	53
3.2.1 Evropská komise a sport	54
3.2.2 Rada Evropské unie a sport	57
3.2.3 Evropský parlament a sport	57
3.3 Cíle EU v oblasti sportu	59
3.4 Financování sportu prostředky Evropské Unie	61
3.5 Soudní rozhodnutí a rozhodnutí Evropské komise	62
4 Veřejná podpora ve sportu.....	66
4.1 Právní úprava	66
4.1.1 Definice veřejné podpory.....	67
4.2 Veřejná podpora a covid-19	74
4.3 Veřejná podpora v oblasti sportu v praxi	76
5 Komparace podpory sportu ve vybraných evropských státech	82
5.1 Slovensko	82
5.1.1 Právní úprava sportu na Slovensku.....	82
5.1.2 Organizace financování sportu na Slovensku.....	86
5.2 Finsko.....	88
5.2.1 Právní úprava sportu ve Finsku	89

5.2.2	Organizace sportovních subjektů ve Finsku	90
5.2.3	Organizace financování sportu ve Finsku.....	91
5.3	Francie.....	93
5.3.1	Právní úprava sportu ve Francii	94
5.3.2	Rozhovor s Jean Aurel Chazeau	97
5.4	Komparace	99
6	Závěr	102
	Seznam zkratk	107
	Bibliografie	108
	Seznam příloh	116

Úvod

Téma organizačního zajištění financování sportu v České republice a ve vybraných evropských státech se zaměřením na veřejnou podporu jsem zvolila s ohledem na jeho dynamický vývoj a ekonomickou úlohu. Rozhodla jsem se navázat na svoji diplomovou práci, ve které jsem se věnovala financování sportu ze státního rozpočtu v České republice, rozsáhlejším a podrobnějším zpracováním, tentokrát se zaměřením na právo Evropské unie, veřejnou podporu a organizaci podpory sportu ve vybraných evropských státech.

Cílem mé rigorózní práce je ucelený výklad o problematice financování sportu a variabilitě systémů, včetně mých poznatků o zjištěných úskalích v organizaci podpory sportu a nalezení celé řady návrhů na možné změny, které by snad mohly být inspirací pro případné modifikace a zlepšení české legislativy upravující podporu sportu ze státních i soukromých finančních prostředků.

Práci lze rozdělit na dva hlavní směry, a to organizaci financování sportu v České republice a financování sportu v kontextu práva Evropské unie. Tato práce není pouhým teoretickým výkladem právní úpravy, ale komplexní analýzou současného stavu podpory sportu a jednotlivě se vyskytujícími problémy v praxi.

Na začátek se věnuji organizaci státní správy v oblasti sportu. Popisuji právní úpravu sportu a hierarchii správy sportu v České republice. V práci se zaměřím na nový ústřední správní úřad s celostátní působností v oblasti sportu, kolem kterého panuje mnoho diskusí. Jelikož je sport podporován z veřejných zdrojů ve třech částech, státní podporou, krajskou a obecní, odpovím na otázku, jak koordinují oblast sportu obce a kraje. V této souvislosti jsem spolupracovala s odborníkem na problematiku regionálního rozvoje sportu Mgr. Jakubem Popelkou. Dále objasním působnost správních orgánů, pravomoci těchto orgánů a analyzuji, kde se mohou vyskytovat problémy a jak je možné je řešit.

Oblast sportu není jen podpora činnosti sportovců, ale i koordinace se sportovními organizacemi, s mezinárodními organizacemi a v neposlední řadě koordinace s právem Evropské unie. To vše tvoří rámec, ve kterém je možné sport organizovat a transparentně podporovat a rozvíjet. V druhé části proto odpovídám na otázku, jak je sport v České republice organizován. Čtenáři vysvětlují, co jsou zastřešující organizace, co vlastně je sportovní organizace a jaká práva a povinnosti se k ní vážou. Sport v České republice má vícezdrojovou podporu, a to jak z veřejných zdrojů – státních dotací, tak soukromých zdrojů – sportovní marketing a financování sportu domácnostmi. Věnuji se úskalí

sportovního marketingu spolu s auditorem a daňovým poradcem se zkušenostmi v oblasti sportu Ing. Ivanem Hayekem, a navrhuji možná řešení. Vysvětluji dále také, jakou roli ve financování sportu hrály a hrají hazardní hry a jakou cestu zvolila Česká republika.

Ve třetí části se věnuji sportu na úrovni Evropské unie. Přestože sport nezaujímá v prioritách Evropské unie ty nejvyšší příčky, čím dál více je chápán jako nástroj globalizace a zvýšení kvality života. V neposlední řadě si je Evropská unie vědoma, že sport může být výnosným obchodem a aplikuje na financování sportu pravidla o veřejné podpoře. Vysvětluji, jaký orgán Evropské unie má na sport vliv a jaké pravomoci mu k tomu slouží.

Na výklad o Evropské unii a jejímu vztahu ke sportu navazuji čtvrtou částí, kde podrobně vysvětluji, co je veřejná podpora, jak ji rozpoznáme a kdo v praxi má povinnost veřejnou podporu rozeznat. Vymezím znaky veřejné podpory a odpovím na otázku, proč financování sportu, přestože se může jednat o na první pohled neziskovou činnost, je posuzováno jako veřejná podpora. Financování sportu už není jen zanedbatelnou položkou ve státním rozpočtu, ale prostředkem ke zlepšení životní úrovně obyvatelstva. Často je to právě sport, který je klíčový při prosazování státních zájmů, zlepšení státní reprezentace a diplomatických styků. Ze všech uvedených důvodů je financování sportu z veřejných prostředků možnou veřejnou podporou a Evropská komise se k problematice staví zatím nejistě. Sama jsem měla v posledních měsících možnost žádat Evropskou komisi o notifikování dotačních programů a tento poměrně komplikovaný proces analýzou a následnou interpretací přiblížím.

Jak již bylo zmíněno, při zkoumání problematiky financování sportu má velký význam i pohled do zahraničních právních úprav. Jednotlivé aspekty právní úpravy podpory sportu jsou v zahraničních úpravách často pojaty jiným způsobem než v legislativě české, a tak mohou být zajímavou inspirací pro tvorbu práva českého. Část pátá bude proto věnována zahraničním právním úpravám koncepčně odlišným od té české, konkrétně vybraným evropským zemím. Vybrala jsem si Slovensko, Finsko a Francii. Slovensko jako stát nám nejbližší historicky, právně, jazykově i kulturně. Finsko jako stát, pro který je typické financování sportu z hazardních her a Francii, patřící mezi země, která klade dlouhodobě největší důraz na státní podporu sportu. V jednotlivých podkapitolách se věnuji právní úpravě podpory sportu v konkrétním státě a poukazuji na rozdíly oproti České republice. V případě Francie jsem do práce zahrnula také rozhovor s předním francouzským sportovním novinářem, který mi přiblížil situaci ohledně podpory sportu v tak rozsáhlé

zemi, jako je Francie. Na názor k problematice financování sportu v České republice jsem se zeptala pana Jiřího Kejvala, který je od roku 2012 předsedou Českého olympijského výboru.

Vědecké metody použité při zpracování tématu se v jednotlivých částech práce liší, převažuje metoda deskripce, avšak důraz je kladen na analýzu řešení problémů a deduktivní metodu s vyvozováním závěrů a návrhů *de lege ferenda*. V konkrétních bodech je dále užita metoda komparativní. K lepšímu náhledu do tak rozsáhlé problematiky, jakou oblast sportu je, jsem použila metodu dotazování a do práce jsem použila několik rozhovorů s odborníky na jednotlivé prvky podpory sportu.

Jak již bylo výše naznačeno, mezi důvody, které mne vedly k hlubšímu zkoumání financování sportu, patří skutečnost, že podpora sportu, v naší právní kultuře sice tradiční, avšak opomíjená a zaslouží si bližší pozornost. Při zpracování jsem použila velké množství tuzemských i zahraničních zdrojů a rozhovorů s odborníky, přesto jsem se však neustále potýkala s nedostatkem zdrojů. Nadto organizace zajištění financování sportu byla doposud v odborné literatuře analyzována jen velmi zřídka. I proto mě však motivovalo vytvořit práci tak, aby měl čtenář možnost náhledu do problematiky podpory sportu z co nejvíce úhlů. V neposlední řadě, jako bývalému profesionálnímu sportovci, ve mně stále zůstává touha po zlepšení organizace sportu v České republice na amatérské i profesionální úrovni.

Avšak hlavním důvodem pro zvolení tohoto tématu pro mne byla jeho aktuálnost v dnešní moderní společnosti. Žijeme totiž v době globalizace, kdy jak domácí, tak rovněž nadnárodní sportovní organizace mají obrovský význam, vliv a ekonomickou, politickou i sociální sílu. Z tohoto důvodu je nutné jejich činnost právem regulovat nejen na národní úrovni, ale také na úrovni Evropské unie a najít hranici mezi možným ovlivněním trhu a společenským přínosem.

1 Organizace státní správy v oblasti sportu

Sport je specifickou společenskou a politickou oblastí. Sport sloužil původně k využití volného času, k formování těla i duše a v neposlední řadě jako nástroj k reprezentaci státu a prosazování politických cílů. V globálním měřítku sport představuje nyní rovněž významný sociální, vzdělávací, ekonomický, kulturní a jednotící příspěvek ke světovému hospodářství a společnosti.

V roce 1931 napsal vrchní komisař československého ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy dr. Prokop Bureš, že *„Moderní doba může být zcela náležitě zvána dobou sportu. Není druhého jevu, který by byl tak všeobecný a který by zasahoval, ne-li přímo prostupoval, všechna zákoutí našeho složitého života dnešního“*.

Sport jako komplexní činnost, kterou lze vykonávat jak pasivně, jako divák, tak aktivně, jako sportovec, se týká v podstatě každého člověka. Přestože je stále více studií, poukazujících na pokles sportovní aktivity a zhoršování zdravotního stavu obyvatelstva jednotlivých států, není pochyb, že je sport nedílnou součástí každodenního života, ať už na amatérské či profesionální úrovni a bezpodmínečně je třeba, aby byl systematicky organizován a státem určitou měrou finančně podporován.

Dlouhou dobu byl sport volnočasovou aktivitou bez příslušné právní úpravy. Jakmile se sportovec stal reprezentantem svého státu, reprezentantem obyvatelstva svého státu, začal být státem podporován. Ve chvíli, kdy se stal sport součástí povinné školní docházky a školství je odpovědností státu, začala být i organizace sportu odpovědností státu. V okamžiku, kdy státní sportovní zařízení začala sloužit veřejnosti a generovat zisk, stal se sport státním zájmem a bylo třeba vymezit kdy, kdo a jak bude v oblasti sportu finančně či jinak podporován.

Organizovaná spolková činnost v oblasti sportu má na území České republiky dlouhou historii. Do vzniku Československa v roce 1918 již působil Sokol (od roku 1862), Český olympijský výbor (od roku 1899) nebo například Český vysokoškolský sport (od roku 1910). Teprve po vzniku Československa však začal stát na úrovni ministerstev o oblast sportu pečovat. Sport mělo v působnosti Ministerstvo pro správu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy a také částečně Ministerstvo školství, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra nebo Ministerstvo zahraničí. Koordinačním orgánem byl od roku 1937 Ústřední úřad pro tělesnou výchovu. Tradice sportovní činnosti je zřejmá i

z dostupných dat, které ukazují, že již v roce 1937 existovalo 130 000 spolků a jednot s přibližně 2 miliony členů.¹

V České republice byl ústředním správním úřadem s působností v oblasti sportu do roku 2019 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“). Do roku 2019 se intenzivně diskutovalo o potřebě efektivnějšího financování sportu, protože MŠMT se stalo přetíženým a podpora sportu čím dál tím méně efektivní a transparentní. Česká republika byla často ze strany Evropské unie kritizována za nezvládnutou administrativu, nekoncepční přístup a netransparentní systém.

Národní sportovní agentura (dále jen „Agentura“) jako ústřední správní úřad byla zřízena ke dni 1. 8. 2019 zákonem č. 178/2019 Sb.², ale teprve ode dne 1.1. 2020 převzala od MŠMT kompetence stanovené zákonem č. 115/2001Sb., o podpoře sportu ze dne 28. 2. 2001 účinném ode dne 30. 3. 2001 ve znění pozdějších zákonů (dále jen „zákon o podpoře sportu“) a zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky (dále jen „kompetenční zákon“). Jedná se o kompetence v oblasti státní politiky ve sportu, přípravy a realizace dotačních programů, které měly započít rozdělováním dotačních prostředků ze státního rozpočtu pro rok 2021.³ V důsledku epidemie koronaviru označovaného jako SARS-CoV-2 byl však vládou dne 23. 4. 2020 schválen návrh zákona č. 249/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie v oblasti sportu. Cílem přijatého zákona je řešení výpadků plánovaných příjmů sportovních organizací v důsledku opatření přijatých v rámci nouzového stavu.⁴ Přijatý zákon umožnil Agentuře poskytovat finanční podporu sportu ze státního rozpočtu již v roce 2020 podle § 3d odst. 1 písm. c) a d) zákona o podpoře sportu, s výjimkou podpory, o níž bylo rozhodnuto MŠMT prostřednictvím jím vyhlášených programů na rozvoj a podporu sportu, turistiky a sportovní reprezentace.⁵ Agentura jako ústřední

---

¹ Organizace tělesné výchovy a sportu v ČR: ftvs [online]. [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: https://ftvs.cuni.cz/FTVS-677-version1-3102016_organizace_telesne_vyc.pdf

² zákon ze dne 18. června 2019, kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

³ Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dnes-vznikla-narodni-sportovni-agentura>

⁴ Nouzový stav vyhlášený vládou ČR dne 12. března 2020 v souvislosti s epidemiologickou situací v ČR spojenou s rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeným novým koronavirem SARS-CoV-2. Tento nouzový stav trvá nepřetržitě i počátkem roku 2021 v době psaní mé rigorózní práce.

⁵ Beck-online: Finanční podpora sportu [online]. 29. 4. 2020 [cit. 2020-10-11].

správní úřad zajišťuje nyní podporu sportu v České republice tak, aby byla v souladu nejen s právními předpisy České republiky a Evropské unie, ale také se zájmy jednotlivých sportovců a sportovních organizací. V neposlední řadě je Agentura odpovědná také za to, aby český sport dosahoval co možná nejlepších mezinárodních úspěchů. Podrobněji se budu činností Agentury zabývat v kapitole 1.2..

1.1 Právní úprava sportu

Po roce 1990, kdy byl zrušen Federálním shromážděním zákonem č. 173/1990 Sb., zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, chyběl v České republice zákon upravující kompetence, financování a organizaci sportu. Snaha o systematiku v problematice sportu a sportovního prostředí a hnutí započala v roce 1999 a vláda postupně projednala jednotlivé sekce, které je třeba v plánované zákonné úpravě obsáhnout. Samotnému zákonu o podpoře sportu předcházelo projednání Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu (Usnesení vlády č. 2 z 6. 1. 1999), Zásad komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů (Usnesení vlády č. 718 ze 14. 7. 1999) a Národního programu rozvoje sportu pro všechny (Usnesení vlády ze dne 5. 1. 2000).⁶

Do přijetí zákona o podpoře sportu byla oblast sportu upravována pouze obecně platnými předpisy a teprve uvedeným zákonem o podpoře sportu ze dne 28. 2. 2001 účinném ode dne 30. 3. 2001 ve znění pozdějších zákonů, byly stanoveny pravomoci a povinnosti orgánů státní správy a samosprávy ve vztahu ke sportu. Zákon o podpoře sportu vychází z hlavních myšlenek Evropské charty sportu, Evropské antidopingové úmluvy a Kodexu sportovní etiky. Zákon o podpoře sportu je tedy první právní úpravou po roce 1990, která upravuje problematiku sportu, pravomoci i příslušnost v oblasti sportu a snaží se o aplikaci doporučení Evropské unie adresovaných vládám členských zemí.

Zákon ovšem nedokázal realizaci vládních záměrů zabezpečit a opatření nebyla optimálně v zákoně řešena. Rozsáhlé novely se zákon o podpoře sportu dočkal zákonem č. 230/2016 Sb. V této novele byly zformulovány podmínky pro poskytování podpory sportu, jednotlivé způsoby, kterými lze sport podporovat, nástroje pro evidenci údajů o

---

⁶ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

sportovních organizacích. Snaha o větší transparentnost a stanovení pravomocí, které by měly vést k dosažení stanovených cílů, byla v novele zřejmá, avšak stále nedostatečná.⁷ Dalším a dosud posledním zákonem č. 178/2019 ze dne 18. června 2019 s účinností od 31. 7. 2019, kterým se změnil zákon o podpoře sportu, byla provedena zatím poslední a nejrozsáhlejší novela, která upravila předmět zákona, když stanovila postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti, která je poskytována v celospolečenském zájmu. Dále se nově stanovilo, že právní úprava sportu stanoví úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost samosprávných celků při podpoře sportu. Novelou bylo do zákona o podpoře sportu vloženo ustanovení § 1a Priority v oblasti sportu, kterými je jasně řečeno, že hlavním významem podpory sportu a turistiky je zlepšování kvality života občanů a jejich zdraví ve všech věkových skupinách a hlavními prioritami v oblasti sportu je podpora sportu dětí a mládeže a jejich trenérů a podpora sportovních reprezentantů České republiky.

Tou nejzásadnější změnou, která novelou nastala, byl vznik ústředního správního úřadu ve věcech podpory sportu, turistiky a sportovní reprezentace státu – Národní sportovní agentury a s tím souvisejících funkcí a působností, které jsou podrobněji prezentovány v následující kapitole.

1.2 Národní sportovní agentura

Již jsem uvedla, že do účinnosti poslední novely zákona o podpoře sportu byly veškeré pravomoci v oblasti sportu svěřeny MŠMT.⁸

Následně po novele zákona účinné ode dne 31. 7. 2019 převzal pravomoci v oblasti sportu nový ústřední správní úřad, Agentura. Z důvodové zprávy k novele zákona cituji:

„Předpokladem efektivního poskytování státní podpory v oblasti sportu je vytvoření přehledných podmínek, zajišťujících transparentnost, předvídatelnost a stabilitu státní podpory. Nástrojem zlepšení podmínek ve sportu je optimalizace institucionálního zabezpečení realizace vládních záměrů

---

⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 178/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

⁸ Zákon č. 178/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů

v oblasti sportu v České republice svěřením kompetencí a odpovědnosti za naplňování státní politiky v oblasti sportu ústřednímu orgánu státní správy, jehož působnost bude zaměřena pouze na oblast sportu a turistiky.

Zvýšení předvídatelnosti v rozhodování státu v oblasti sportu posílí schopnost sportovních organizací a sportovců plánovat svoji činnost, zvýší atraktivitu sportu pro děti i dospělé a podpoří motivaci rodičů⁹ děti více ke sportu vést. Posílení transparentnosti rozdělování prostředků na podporu sportu a zavedení funkčního systému vyhodnocování jejich využití zvýší efektivitu výdajů veřejných rozpočtů v této oblasti.“¹⁰

Působnost Agentury je vymezena v ustanovení § 3d zákona o podpoře sportu. Působnost Agentury je po novele vykonávána téměř ve stejném rozsahu, v jakém byla vykonávána MŠMT dle § 3 odst. 1 předchozího znění zákona. Odlišnost můžeme spatřit pouze v bodě, kde Agentura nepůsobí jako zřizovatel resortního sportovního centra, ale jako pouhý koordinátor jeho činnosti.¹¹ Co vše tedy spadá do působnosti Agentury dle § 3d zákona o podpoře sportu?

- Vypracování návrh plánu státní politiky ve sportu, který obsahuje zejména definici cílových skupin sportovců, na které je podpora zaměřena, včetně alokace finančních prostředků pro jednotlivé cílové skupiny, a předkládá jej vládě ke schválení
- Koordinace uskutečňování vládou schváleného plánu
- Poskytování finanční podpora sportu ze státního rozpočtu prostřednictvím jí vyhlášených programů na rozvoj a podporu sportu, turistiky a sportovní reprezentace¹²

---

⁹ Sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 58/2007 Sb. m. s

¹⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 178/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

¹¹ Resortní centrum MŠMT stále zřizuje MŠMT a Agentura vlastní resortní centrum nezřizuje.

¹² Jedná se o investiční a neinvestiční dotace.

- Kontrola použití poskytnuté podpory ze státního rozpočtu u příjemců podpory a u osob, kterým příjemce tuto podporu dále poskytl¹³
- Vytváření podmínek pro sport dětí a mládeže a jejich trenéry, pro sport dospělých, pro rozvoj sportu pro všechny, pro sport zdravotně postižených občanů¹⁴ a pro sportovní reprezentanty České republiky, zahrnující účast reprezentantů na sportovních akcích v České republice a zahraničí
- Zřizování příspěvkovou organizací za účelem plnění závazků plynoucích z Mezinárodní úmluvy proti dopingu ve sportu a pomocí této organizace zajišťuje realizaci antidopingového programu, který také Agentura organizuje a kontroluje jeho uskutečňování
- Vydávání programů prevence ovlivňování výsledků sportovních soutěží¹⁵
- Vedení rejstříku v elektronické podobě sportovních organizací a dalších osob žádajících o poskytnutí podpory¹⁶
- Zajištění propagace sportu¹⁷
- Spolupráce se sportovními organizacemi v mezinárodní oblasti sportu a sportovní reprezentace

Prostřednictvím ustanovené Agentury má dojít k naplnění vládních koncepcí i doporučení ze strany Evropské unie.

Agentura je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Sídlem Agentury je Praha a v čele Agentury stojí předseda Agentury. Předseda vlády vedle jmenování předsedy Agentury vykonává vůči Agentuře koordinační a informační funkci. Předseda Agentury

¹³ Přestupky dle ustanovení § 7d odst. 2 až 4 projednává Agentura jako příslušný správní orgán

¹⁴ Např. v rámci Výzvy Sportování bez bariér 2020 bude poskytnuta neinvestiční dotace v oblasti sportovní reprezentace zdravotně postižených sportovců, dále se jedná o podporu sportovních spolků zdravotně postižených sportovců nebo významných sportovních akcí zdravotně postižených sportovců

¹⁵ Prozatímní protikorupční program je dostupný na: <https://agenturasport.cz/protikorupcni-program-narodni-sportovni-agentury/>

¹⁶ Upraveno v ustanovení § 3e zákona o podpoře sportu. Rejstřík je informačním systémem veřejné správy, který slouží k vedení údajů o sportovních organizacích, sportovcích, sportovních zařízeních a dalších osobách dle ustanovení §6b zákona o podpoře sportu. Rejstřík je neveřejný, avšak údaje o počtu sportovců a trenérů sdružených ve sportovní organizaci a seznam sportovních zařízení zapsaných v rejstříku je veřejně přístupný na: <https://www.rejstrik sportu.cz/dashboard> .

¹⁷MŠMT ve své působnosti propagaci sportu stanovenou neměla. Dle důvodové zprávy je účinná a efektivně vedená propagace sportu přispěje ke zvýšení motivace všech skupin obyvatelstva, zejména dětí a mládeže

je jmenován vládou na období šesti let. Šestileté funkční období bylo zdůvodněné jako stabilnější a předvídatelnější v následném působení v oblasti sportu. Předsedu Agentury je možné jmenovat i opětovně.

Zákon o podpoře sportu v § 3a odst. 4 stanoví předpoklady pro výkon funkce. Těmito předpoklady jsou státní občanství České republiky, dosažení věku 30let, plná svéprávnost, bezúhonnost a zkušenost v řídicí funkci v oblasti sportu minimálně 5 let.

V ustanovení § 3a odst. 3 zákon stanovuje neslučitelnost výkonu funkce předsedy Agentury s funkcí člena řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu podnikajících osob, výkon jakékoli funkce ve sportovní organizaci a výkon podnikatelské, poradenské nebo zprostředkovatelské činnosti a jiné výdělečné činnosti v oblasti sportu, s výjimkou činnosti vědecké, publicistické nebo pedagogické. Také majetková účast předsedy Agentury na obchodní společnosti podnikající v oblasti sportu je vyloučena, není však vyloučena účast v nepodnikající právnické osobě. Tento bod je z hlediska pravomoci Agentury rozdělovat peněžní prostředky mezi subjekty v oblasti sportu kontroverzní, když Agentura rozděluje prostředky mezi právnické osoby nepodnikající. Je třeba se zamyslet, zda není na místě podmínit také funkci předsedy Agentury nečlenstvím ve sportovních spolcích, které se stávají hlavními příjemci podpory, o které bude Agentura rozhodovat?

Velmi sporným bodem se stalo vyjmutí funkce předsedy Agentury z působnosti § 5 odst. 3 písm. a) zákona č. 159/ 2006 Sb., o střetu zájmů. Předseda Agentury může zastávat současně funkci člena Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. V případě případného střetu zájmu dle § 3a odst. 3 zákona o podpoře sportu, který jinak výkon funkce předsedy Agentury vylučuje, je vláda povinna jej odvolat.

Předseda Agentury je tedy odvolatelný vládou, ale pouze ze zákonem stanovených důvodů. Jedním z nich je, že nastal některý z důvodů výše uvedených, nebo přestal splňovat požadavky dle § 3a odst. 4, nebo porušil své povinnosti vyplývající z jeho funkce zvlášť hrubým způsobem, anebo o to požádal. Poslední možností, kdy lze předsedu Agentury odvolat je, pokud by nevykonával svou funkci po dobu delší než 6 měsíců.

Porušení povinností vyplývajících z jeho funkce zvlášť hrubým způsobem je relativně neurčitá hypotéza, která může způsobit, že při sympatiích předsedy Agentury a předsedy vlády, bude předsedu Agentury téměř nemožné odvolat. Stejně platí také naopak, pokud si bude chtít předseda vlády „porušení zvlášť hrubým způsobem“ vyložit tak, aby mohl předsedu Agentury odvolat, může se jednat téměř o cokoli. Příkladem nám může být

ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) zákoníku práce, kde porušení povinností zvláště hrubým způsobem je okolností, dle které lze aby zaměstnavatel zaměstnanci okamžitě zrušil pracovní poměr. Existuje rozsáhlá judikatura, která zdůrazňuje, že posouzení takového porušení je velmi individuální a problematické, s ohledem na to, že intenzita porušení povinností vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonané práci se podstatně liší.¹⁸

Předseda Agentury jmenuje dva místopředsedy Agentury, kteří předsedu ve stanoveném rozsahu zastupují. Domnívám se, že také místopředsedové by měli mít funkční období a stanoveno, za jakých okolností je lze odvolat. V opačném případě hrozí, že se bude jednat o politické funkce, snadno vyměnitelné a v případě rychlého střídání o problematickou návaznost na práci dosavadních místopředsedů.

Novým orgánem státní správy se stává zákonem zřízená Národní rada pro sport (dále jen „Národní rada“) a to ustanovením § 3c zákona o podpoře sportu. Národní rada má nejméně 15 členů, včetně předsedy a místopředsedy Národní rady. Horní limit počtu členů není stanoven. Poměrně kontroverzním se stal způsob ustanovení Národní rady, jelikož členy Národní rady jmenuje předseda Agentury, bez předchozích návrhů či následném souhlasu jiného úřadu či orgánu. Působnost Národní rady je pak stanovena pouhým statutem, který vydává sama Agentura.

Je zřejmé, že ustanovení Národní rady je v rukou předsedy Agentury lehce ovlivnitelné přes vládu, popř. předsedu vlády. Možnost úpravy své vlastní působnosti ve statutu, dle mého názoru, nelze považovat za krok k větší transparentnosti v oblasti politiky sportu.

Ke dni 8. 4. 2020 má Národní rada 27 členů. Jednotliví členové mají přidělenou oblast sportu, kterou zastupují. Jedná se o Olympijské hnutí, Sportovní servisní organizace, Sportovní svazy, Resortní sportovní centra, oblast Handicapovaných sportovců, oblast nazvaná Sport a stát, oblast Sportovní legislativy a negativního vlivu ve sportu, Sportu pro všechny, oblast Sport a zdraví, Univerzitního a školního sportu, Sportu a samosprávy nebo oblast Sportovní ekonomiky. Je vhodné poukázat na snahu o apolitické obsazení Národní rady, a to třeba jmenováním členů pracovní skupiny nazvané Zástupci sportovců, kam byl jmenován tenista Radek Štěpánek, hokejista Jaromír Jágr, kpt. Ing. Barbora

---

¹⁸ Nejvyšší soud, 21 Cdo 2596/2011, [R 25/2013 civ.]

Špotáková nebo fotbalista Pavel Nedvěd.¹⁹ Považuji za správný krok, vyslyšet zkušenost lidí, kteří ve sportu působili. Ostatně kdo jiný ví lépe než právě sportovci, kolik a jaké podpory je kde třeba. Avšak nezastávám názor, že mají mít zároveň pravomoc rozhodovat při rozdělování finančních prostředků. Za mnohem důležitější považuji participace členů Národní rady při komunikaci se sportovním odvětvím. Pocit malých sportovních klubů, že mají zastání a mluví k nim skrze komunikační prostředky sportovec, může být dostatečně motivující pro snahu žádat o všechny přístupné dotace, nebo organizovat sportovní akce, které členové Národní rady pomohou zpropagovat. Sportovní svět je malý a obzvláště v tak malé zemi, jako je Česká republika je zaručeno, že každý sportovec je na svůj sportovní svaz, sportovní kluby a další osoby velmi úzce navázán a střet zájmů je více než zřejmý. Jak lze tedy zaručit nezaujaté, neovlivnitelné rozdělování dotací, pokud o samotném rozdělení rozhodují ti, kteří státní podporu přímo či nepřímo obdrží. Domnívám se, že takto obsazené funkce mohou být efektivním poradním orgánem, neměly by jim však být v budoucnosti přidělovány širší pravomoci.

Poté co novela zákona o podpoře sportu vzešla v účinnost odpovídá Agentura za přípravu státní politiky v oblasti sportu, za poskytování podpory ze státního rozpočtu v oblasti sportu a kontrolu využití poskytnuté podpory. V plánu má Agentura připravovat koncepce a legislativní materiály pro oblast sportu. V neposlední řadě Agentura nyní odpovídá za splnění závazků plynoucích z Mezinárodní úmluvy proti dopingu ve sportu a také za koordinaci činnosti resortních sportovních center, a to Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany a MŠMT.

Domnívám se, že teprve v následujících několika letech se ukáže, zda Agentura, tedy samostatný ústřední orgán, může napomoci organizaci a podpoře sportu v České republice. Je již více než zřejmé, že po roce 2020 bude každý sektor určitou mírou zasažen globální krizí způsobenou pandemií, a o to více bude záležet na jednotlivých úřadech, jakou podporu dokážou postavit a zprostředkovat svým běžným žadatelům. Pro Agenturu to bude dozajista zátěžová zkouška, ve které se mohou projevit jak nedostatečná právní úprava nebo spěch, ve kterém byl úřad zřízen. Rozpočet, které má Agentura k dispozici,

---

¹⁹IROzhlas:Sport [online].4.2.2020[cit.2020-04-08].Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/atletika/narodni-sportovni-agentura-milan-hnilicka-vysvetleni-penize-pavel-nedved-jaromir_2002041707_mim

je největší v historii státní podpory sportu, je to tedy výzva, která má potenciál se kladně projevit na výsledcích profesionálů, výstavbě sportovní infrastruktury nebo například na sportu dětí ve sportovních klubech.

1.3 Působení ostatních orgánů státní správy v oblasti sportu

Zákon o podpoře sportu upravuje v ustanovení § 4 působnost ostatních orgánů státní správy. Za prvé se jedná o zřizování resortních sportovních center a zabezpečování jejich činnosti. Působnost pro vytváření podmínek pro rozvoj sportu, přípravu státní sportovní reprezentace a přípravu sportovních talentů, má MŠMT, Ministerstvo obrany a dále Ministerstvo vnitra.

Ministerstvo zdravotnictví zajišťuje organizaci poskytování zdravotních služeb státní sportovní reprezentaci. Jedná se o potřebný specifický přístup, který sportovní reprezentace a sportovní talenti potřebují. Dále Ministerstvo zdravotnictví dle zákona vytváří podmínky pro podporu preventivní, dispenzární a posudkové zdravotní péče v oblasti sportu. Příkladem je spolupráce MŠMT a Ministerstva zdravotnictví na jednotlivých programech, např. Národní strategie Zdraví 2020²⁰.

Vytváření podmínek pro rozvoj sportovní infrastruktury v rámci programů péče o cestovní ruch má za úkol Ministerstvo pro místní rozvoj.

Na závěr je třeba dodat, že i ostatní ministerstva jsou ze zákona povinni vytvářet podmínky pro podporu sportu a rozvoj sportovní infrastruktury v rámci svých kompetencí.

1.4 Působení obcí a krajů v oblasti sportu

Nemalou roli při podpoře sportu mají obce a kraje na území České republiky. Podpora sportu má zákonnou oporu v § 14 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, kdy do samostatné působnosti kraje patří záležitosti, které jsou v zájmu kraje a občanů kraje. Obdobnou oporu má pak v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), a to v § 2 odst. 2 a § 35 odst. 1 a 2, kdy obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby

---

²⁰ Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Novinky [online]. 20.11.2018 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/dokumenty/rezorty-zdravotnictvi-a-skolstvi-spolupracuji-v-%C2%A0ramci-strategie-zdravi-2020-na-p_16341_1.html

svých občanů a do samostatné působnosti obec patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům, obec pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro uspokojování potřeb svých občanů. Navazujícím ustanovením je ustanovení § 6 zákona o podpoře sportu, které stanoví:

- (1) Obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména*
- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny, zejména pro mládež,*
  - b) zabezpečují přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,*
  - c) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů,*
  - d) kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení,*
  - e) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.*
- (2) Obec zpracovává v samostatné působnosti pro své území plán rozvoje sportu v obci a zajišťuje jeho provádění.*

Zákonem stanovena povinnost zpracovat plán rozvoje sportu je poměrně nové ustanovení. Do zákona o podpoře sportu byla tato povinnost vložena zákonem č. 230/2016 Sb., s účinností od 1. 1. 2017. Ve své samostatné působnosti tedy vytvářejí kraje a obce²¹ podmínky pro sport zejména zabezpečením rozvoje sportu pro všechny, zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování sportovních zařízení. Kraje mají za úkol zpracovávat plán rozvoje sportu a zajistit jeho provádění. Proto také dalším úkolem je i zabezpečení finanční podpory sportu ze svého rozpočtu. Již před touto novelou byly kraje povinny zabezpečit finanční podporu sportu, avšak zapomíná se na to hlavní, a to poskytnout obcím a krajům dostatek finančních prostředků. Každá činnost je závislá na objemu financí, které budou na činnost vynakládány.

Nedostatek materiálu pro stanovení efektivního financování sportu krajem se stal tématem pro veřejný workshop „Financování sportu statutárními městy a kraji“ pořádaným Transparency International – Česká republika, o.p.s. (dále jen „TI“)²².

---

²¹ Kraje dle ustanovení § 5 zákona o podpoře sportu a obce dle ustanovení § 6 zákona o podpoře sportu.

²² „TI je nevládní neziskovou organizací, jejímž posláním je mapovat stav korupce v ČR a svou činností aktivně přispívat k jejímu omezení. TI se zaměřuje především na prosazování systémových změn v oblasti veřejné správy, legislativy a soukromého sektoru. Kromě projektů, které se dlouhodobě věnují konkrétním oblastem (například

Ustanovení § 6a odst. 1 zákona o podpoře sportu definuje pojem Plán státní politiky sportu, který vypracovává nyní již Národní sportovní agentura a v odst. 2 § 6a, je uvedeno, co obsahuje plán rozvoje sportu, který vypracovává obec a kraj.²³ Důležitou součástí vypracovaných plánů je určení finančních prostředků, které jsou nezbytné k naplnění plánu.²⁴

Od 1. 1. 2017 začala běžet všem obcím a krajům 18 ti měsíční lhůta k vypracování plánů. Bohužel často nastala situace, že obce i kraje sestavení plánu pojaly jako nezbytnou formalitu k následnému přerozdělování prostředků a plán se stal pouhým papírem s obsahem obecných frází, bez konkrétních úmyslů a specifických závazků obce.²⁵ Povinnost tvorby plánu je kritizována hlavně ze strany menších obcí, které považují koncepcie za zbytečný formalismus, který stejně nelze aplikovat s ohledem na neustálé proměny potřebných investic. Tento názor zastávám také, a domnívám se, že plán může splnit účel pouze ve větších městech a krajích, ale pro menší obec se stává zbytečnou zátěží. Také Praha se zavázala vypracovat kvalitní plán a vypsal výběrové řízení, ve kterém zvítězila společnost BDO Advisory s. r. o., která vypracuje plán rozvoje sportu a sportovních zařízení na rok 2021-2032. Plán by měl obsahovat vymezení priorit v oblasti podpory sportu, systém efektivního přerozdělování finančních prostředků, dále také stanovení pohybových rekreací, koncepci sportu na školách, plánovanou podporu významných sportovních akcí v Praze nebo možnosti sportu pro zdravotně postižené. Při přípravě plánu mají dle informací od hl. města Prahy vzniknout pracovní skupiny zaměřené na jednotlivé oblasti podpory sportu složené z odborníků z tělovýchovných jednot nebo zástupců škol.²⁶ Do přípravy plánu byly zapojeny kluby, školy i obyvatelé

---

financování politických stran, justici či organizovanému zločinu), TI také vyšetřuje konkrétní kauzy a poskytuje právní a vzdělávací služby“ - Olympic.cz [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/upload/files/Financovani-sportu-statutarnimi-mesty-a-kraji-2016.pdf>

²³ Vzor a návod pro obec a kraj, jak zpracovat plán rozvoje sportu k dispozici na: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.ptupraha.cz/2019/08/praha-si-necha-zpracovat-plan-rozvoje-sportu/>

²⁴ Olympic.cz [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/upload/files/Financovani-sportu-statutarnimi-mesty-a-kraji-2016.pdf>

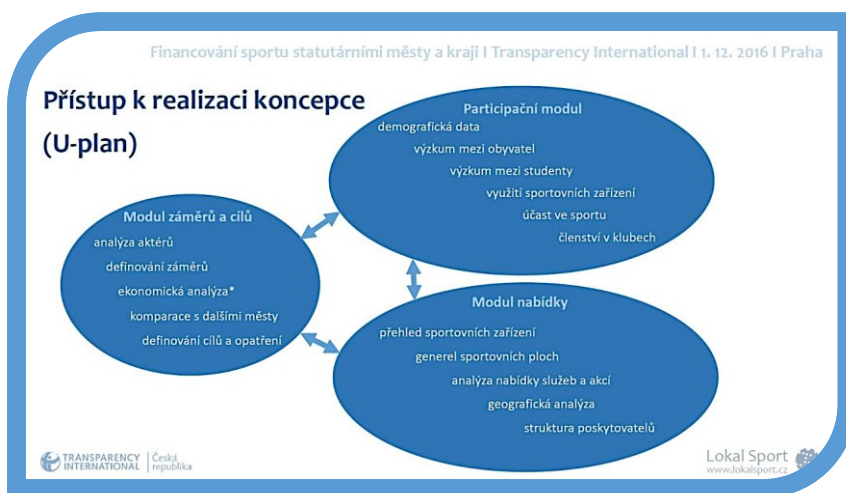
²⁵ IDnes.cz: zpravodajství [online]. 26.7.218 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/praha-plan-rozvoje-sportu-sportovist-magistrat-hlavni-mesto.A180726_416917_praha-zpravy_nuc

²⁶ Pražská tělovýchovná unie: Dotace a příspěvky [online]. 26.7.218 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.ptupraha.cz/2019/08/praha-si-necha-zpracovat-plan-rozvoje-sportu/>

Prahy, což je dle mého názoru inspirativní přístup, jak je možné se dozvědět lokální záměry a potřeby.²⁷

Dle mého názoru, jen přesné vymezení plánované podpory je cesta k větší efektivitě a transparentního přerozdělování prostředků. Domnívám se však, že pro menší obce je tato povinnost až zbytečně zatěžující. Menší obce reagují na potřeby investic a podpory rychle a flexibilně a vypracování plánu pro ně může být zbytečně nákladné a neefektivní. Oproti tomu větší města mohou mít menší přehled o stavu sportovní infrastruktury nebo počtu sportujících občanů a určitá koncepčnost může podporu usnadnit. Například Praha každoročně investuje do rozvoje sportu okolo 500mil. Kč. Nelze, aby tak vysoká částka byla ad hoc a bez přesně stanovených cílů různorodě poskytována.

Otázkou je, jak by takový plán rozvoje sportu měl vypadat. Již zmíněný TI pořádaný veřejný workshop „Financování sportu statutárními městy a kraji“ v prezentaci uvádí ideální model koncepce vypracovaný Mgr. Jakubem Popelkou, Ph.D., který se věnuje vztahu veřejné správy a sportu. Mgr. Jakub Popelka, Ph.D. také vypracoval velké množství plánů rozvoje sportu pro jednotlivé obce, jako např. Prachatice, Kyjov, Strakonice nebo Kolín. Vždy dle níže uvedeného modelu, který dle TI se v zahraničí osvědčil jako velmi efektivní.

Obr. č. 1 : Model tvorby koncepce dle Mgr. Jakuba Popelky, Ph.D.

²⁷ <https://praha.pirati.cz/vyhlasen-novy-plan-rozvoje-sportu.html>

Tento model byl nazván „U-plan“ a jedná se o tři navzájem propojené oblasti, které by měly být zpracovány zvlášť a poté jako celek, aby se vytvořila kvalitní koncepce s dostatečně vypovídající hodnotou. Jedná se o oblast participační, oblast nabídky a oblast záměrů a cílů. Participační oblast obsahuje detailní informace o obyvatelstvu, jako počet účastníků na sportovních akcích, podíl sportující mládeže, podíl sportovců organizovaných ve sportovních klubech nebo výzkum preferencí obyvatelstva. V úvahu zpracovatel musí brát geografické i sociálně-demografické charakteristiky obce. Oblast nabídky jasně definuje možnosti města či kraje z hlediska infrastruktury, tj. přehled sportovních zařízení, která jsou k dispozici školám, sportovním spolkům nebo ke komerčním účelům. Je důležité, aby obec/kraj znaly kvalitu těchto sportovních zařízení a jejich využití. Samotný přístup k rozvoji sportu je zpracován v záměrech a cílech. Pro efektivitu plnění plánu je důležité analyzovat ekonomické možnosti a opatření, která lze pro naplnění zvolit. Takto podrobně zpracované údaje vytvoří celkový potenciál rozvoje sportu v jednotlivé obci či kraji, a bude jasně stanoveno na jaký konkrétní záměr a jakou finanční částkou je třeba podporu poskytnout.²⁸

Bohužel protože neexistuje jednotný přehled koncepcí, rozhodla jsem se pro získání více informací oslovit Mgr. Jakuba Popelku.²⁹ Zda popsany plán rozvoje sportu bude efektivní a napomůže transparentnosti podpory sportu záleží dle Mgr. Popelky na kvalitě plánu rozvoje sportu a jeho skutečné implementaci představiteli obcí a měst. Je také otázkou, zda je dostatečně právně upravena pravomoc samosprávných územních celků pro rozvoj sportu. Dle Mgr. Popelky se jedná o vyhovující právní úpravu ponechávající samosprávným celkům značnou volnost při rozhodování, což plně odpovídá principům subsidiarity. Jistým problémem jsou dle Mgr. Popelky kompetence obcí při poskytování sportovních zařízení v majetku samosprávných celků. Podmínky pro poskytování sportovišť, například cenové zvýhodnění nebo poskytování zařízení zdarma určitým subjektům je často součástí sportovní politiky, v některých případech se však lze setkat s odlišnými výklady finančních úřadů ve vztahu k obecním organizacím, které sportoviště za takových zvýhodněných podmínek poskytují.

---

²⁸ *Olympic.cz* [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/upload/files/Financovani-sportu-statutarnimi-mesty-a-kraji-2016.pdf>

²⁹ Rozhovor je obsažen v Příloze č. 2 této práce

Je také důležité zmínit, že není výslovně stanoveno, co se stane, pokud obec či kraj dle svých plánů nepostupují nebo je ani nevypracovávají. Dle Mgr. Popelky se o odpovědnosti často hovoří pouze ve vztahu k následným možnostem obce získání dotace ze státního rozpočtu. To je však pouze teoretická možnost, v praxi není znám případ, kdy byla tato podmínka uplatněna. Je tedy rizikem, že se povinnost vypracovat plán rozvoje sportu stane pouhou formalitou, v případě malých obcí dokonce finanční a časovou přítěží. Rizikem je dle Mgr. Popelky transparentnost přerozdělování prostředků u menších obcí, kde často dochází ke střetům zájmů mezi představiteli obcí a spolků. Efektivnější kontrolu financování můžeme dle jeho názoru očekávat ve větších obcích, s větším počtem obyvatel, sportovních spolků rostoucí konkurencí. Já se však domnívám, že efektivní podpora může úplně stejně probíhat na úrovni malých obcí, kde menší počet obyvatel zaručí přehlednější podporu pod důsledným dohledem jich samotných.

Obce a kraje které pracují s rozpočtovou skladbou a v rámci svých výdajů přesně specifikují výdaje na sport, které plynou do účetních výkazů. Bohužel neexistuje ucelený materiál o tom, kolik obce a kraje vynakládají. Dle Mgr. Popelky lze obecně říct, že státy s jasnou koncepcí rozvoje sportu na centrální úrovni mají lépe zajištěné také financování sportu na nižších úrovních. V mnohých státech západní Evropy jsou například sportovní zařízení poskytována dětem zdarma (Německo), kluby se tak mohou soustředit na samotnou sportovní činnost. Existence jasné koncepce na státní úrovni se pak pozitivně promítá také na plánech měst, které na takový „centrální“ dokument mohou navazovat (Velká Británie). Tento názor sdílím a dodávám, že právě centrální dokumenty, plány rozvoje a databáze mají být precizně vypracovány na úrovni ústředního orgánu, tedy Agentury. Považuji za klíčové, aby Agentura měla přehled o toku financí nejen ze svého rozpočtu, ale z rozpočtu ostatních zdrojů. Značně by to zefektivnilo plánování podpory sportu na celostátní i regionální úrovni. Obce podporují místní sportoviště a sportovní spolky tak, jak je aktuálně třeba. Také obce dále poskytují dotace v rámci dotačních programů. Zde musím poznamenat, že za další nedostatek systému financování sportu v České republice považuji absenci jednotného dotačního portálu. Na takovém portálu by pro žadatele bylo možné vyhledat všechny existující dotační programy různých orgánů státní správy i samosprávy. Zároveň by do tohoto portálu mohly obce zadávat svou finanční podporu pro sport z jimi vypsáných dotačních programů. Nyní je extrémně náročné pro jednoho žadatele (ať už z jakéhokoli oboru) navštívit všechny webové stránky různých poskytovatelů a zjišťovat jaké dotační programy jsou vypsány.

Dále je nutné zdůraznit, že přestože byla obcím stanovena působnost v oblasti podpory sportu, dále se to neodrazilo na daňových výnosech. Je bohužel pochopitelné, že pokud obce nebo kraj obdrží méně peněžních prostředků a je nucena omezit náklady, mezi prvními seškrtanými položkami bude kultura a sport.³⁰ Pokud stát chce přenést odpovědnost za rozvoj sportu na samosprávné celky, musí se také ujistit, že jim k tomu poskytuje prostředky. Jiří Kejval říká:

„Financování z veřejných prostředků se skládá ze tří částí. Z rozpočtu měst a obcí, krajů a státu. Z rozpočtu měst a obcí se výdaje na sport zvyšují meziročně o cca 5 % s tím, že v roce 2010 přesahovali 14mld. Kč, v současné době to je 17mld. Kč. V této oblasti meziroční navyšování s obtížemi kopíruje inflaci a je absolutně nedostatečné. Představa ČOV je minimálně zdvojnásobení této částky. Navíc tuto kapitolu považujeme za nejdůležitější a nejlépe investované prostředky do organizace sportu a sportovní infrastruktury.

Rozpočty krajů při jejich založení, v roce 2002, sport vůbec neobsahovaly. V současné době jsou investice krajů v oblasti investiční a provozní v objemu 1,8 – 2 mld. Kč. Nárůst rozpočtu v krajích je potěšitelný, ale z hlediska celkových příjmů je marginální.“³¹

Zastávám názor, že koncepční plánování je cesta k lepší organizaci a přehledu pro každý subjekt, který má v plánu efektivně rozdělit peněžní prostředky. Domnívám se, že pokud subjekt vypracovává plán, získává přehled o dané oblasti. Kvalitní strategický plán má být vytvořen primárně na ústřední úrovni, tedy Agenturou. Ta má mít přehled nejen o množství sportovních spolků, sportovců a sportovní infrastruktury, ale také o potřebách jednotlivých oblastí. Domnívám se, že financování sportovních klubů, a místní infrastruktury lze nejefektivněji podpořit na úrovni samosprávy, pokud k tomu tedy má peněžní prostředky. Právě nedostatek prostředků bývá dle Mgr. Popelky častým argumentem, proč není obec schopna zajistit podporu ve sportu v takové míře, v jaké by na úrovni samosprávy bylo potřeba. Domnívám se, že poskytnout obcím a krajům více peněžních prostředků z rozpočtového určení daní nebo z dotací by mohlo napomoci efektivnější samosprávě a předejít nepřehlednému financování malého sportovního klubu

---

³⁰ Denik.cz: Obce přijdou o miliardy a řeší úspory. Je to postavené na hlavu, říká Lukl [online]. 22. 11. 2020 [cit. 2021-01-21]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/obce-rozpocet-penize-danovy-balicek-2020112.html

³¹ Celý rozhovor je obsažen v Příloze č. 1 této práce

či zařízení Agenturou, kterou nemůže mít takový přehled jako obec. Právě obec nebo kraj má největší šanci znát potřebu podpory této oblasti. Naopak reprezentace, významné sportovní akce, olympijská hnutí, nebo zastřešující sportovní organizace je nejvhodnější financovat přímo z Agentury, protože se nejedná o oblasti navázané na obce nebo kraje. Nynější způsob, kdy na výstavbu sportovního zařízení poskytne prostředky obec, případně částečně stát a na provoz a údržbu si poté provozovatel žádá v rámci programu u Agentury, vyvolává nepřehlednost a neefektivitu. Za klíčové tedy považuji vymezení oblastí sportu, které je třeba podporovat na místní úrovni a které je třeba podporovat na celostátní úrovni.

2 Organizace financování sportu v České republice

Sport je rozsáhlé ekonomické i společenské odvětví a není lehké ho definovat ani vymežit, natož pak jednotně organizovat.

Zvláštním zákonem, který upravuje pojem sport a působnost ministerstev, správních úřadů a územních samosprávních celku při podpoře sportu v České republice, je již zmíněný **zákon č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu**. Zákon o podpoře sportu vymezuje postavení sporu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti poskytované v celospolečenském zájmu a stanoví úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávních celků při podpoře sportu.

Sportem je dle znění zákona v ustanovení § 2 odst. 1 zákona o podpoře sportu „*každá forma tělesné činnosti, která si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti klade za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví i společenských vztahů, to vše individuálně nebo kolektivně.*“³²

Zákonnou úpravou se dostal sport pod svrchovanost státu a předmětem občanské i politické diskuse. V České republice se jedná o tzv. vícedrožové financování, tedy oblast sportu je financována z více částí veřejných prostředky a rovněž i soukromých.

2.1 Organizační struktura sportu v České republice

Každý stát má organizaci sportovních klubů, asociací, center a dalších subjektů jinou. Nejčastěji se však můžeme setkat se zastřešujícími organizacemi, které uvnitř státu zabezpečují činnost menších subjektů jako jsou kluby. Tak je to i v České republice.

V České republice působí tzv. zastřešující sportovní organizace, které se stávají příjemci státní podpory. Zastřešující sportovní organizací Agentura nyní vymezuje jako sportovní organizace, která sdružuje sportovní svazy, federace, unie a další obdobné tělovýchovné a sportovní organizace s působností na celém území České republiky, a která ve prospěch

---

³² RUDOLFOVÁ, Veronika. Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.15

sportu a svých členů vyvíjí veřejně prospěšnou činnost, poskytuje servisní služby a vytváří optimální podmínky k provozování sportovní činnosti. Tento způsob organizace sportu má své zastánce i odpůrce. Již několik let se politici snaží o zrušení zastřešujících organizací a jednotlivých sportovních svazů, které jsou zastřešeny zastřešujícími organizacemi za účelem centralizace, avšak domnívám se, že na centralizace není systém připraven, a jsem zastáncem principu subsidiarity, kdy rozhodování a zodpovědnost ve veřejných záležitostech se má odehrávat na tom nejnižším možném stupni, který je nejbližší občanům. Neefektivněji lze dle mého spravovat záležitosti tam, kde si to povaha věci vyžaduje a rozhodující orgán může mít maximální možný přehled. Zároveň však dle mého názoru platí, že čím je hierarchizace rozsáhlejší, tím více se vytrácí efektivita a nastupuje byrokracie.

Zastřešující sportovní organizace podporují své členy kompletním či alespoň částečným servisem, který může být právní, organizační, nebo jen velmi specifický, jaký zajišťuje například Český olympijský výbor. Obecně lze rozdělit zastřešující sportovní organizace do dvou skupin:

1. Organizace, které svým členům (svazům, klubům, tělovýchovným jednotám) zajišťují kompletní servis (organizační, právní atd.). Do této skupiny patří např. Česká unie sportu (dále jen „ČUS“) nebo Česká obec sokolská. Samy též mohou organizovat a zajišťovat vlastní sportovní činnost pro své členy i veřejnost. Pečují o vlastní majetek, sportovní infrastrukturu.
2. Organizace, které svým členům zajišťují pouze speciální, účelový servis. Do této skupiny patří např. Český olympijský výbor, jakožto člen Mezinárodního olympijského výboru, který zastupuje olympijské hnutí v České republice (zajišťuje účast sportovců na olympijských hrách) a Český paralympijský výbor (zajišťuje účast sportovců na paralympijských hrách).³³

V České republice si jednotlivé sporty vytváří sportovní svazy (ty jsou zastřešeny zastřešujícími sportovními organizacemi), kterých musí být sportovec členem, pokud se

---

³³ RUDOLFOVÁ, Veronika. *Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu*. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.16

chce účastnit mezinárodních soutěží. Sportovní svazy jsou samostatně zapsané spolky, které sdružují fyzické a také právnické osoby, s celostátní působností dle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Dle znění dotačních programů Agentury je sportovní svaz sportovní organizací, která sdružuje další sportovní organizace, zejména sportovní kluby a tělovýchovné či tělocvičné jednoty a má celostátní působnost a řídí a zastupuje dané sportovní odvětví v České republice a v daném sportovním odvětví primárně organizuje systémové národní sportovní soutěže a je uznaným zástupcem České republiky v daném sportovním odvětví/sportovní disciplíně v příslušné mezinárodní sportovní organizaci reprezentující dané sportovní odvětví/sportovní disciplínu na světové či evropské úrovni (dále jen “uznaný zástupce“), nebo je v příslušné mezinárodní organizaci zastoupen prostřednictvím uznaného zástupce, o čemž má s tímto uznaným zástupcem sjednanou dohodu a v mezinárodní sportovní organizaci, jejímž je uznaný zástupce členem, je zastoupeno minimálně dvacet řádných členských zemí (přičemž za členy mezinárodní sportovní organizace se nepovažují konfедераční státy, pozorovatelské státy apod.) a je oprávněn vysílat sportovní reprezentanty na mistrovství světa a/nebo na mistrovství Evropy v daném sportovním odvětví/sportovní disciplíně.³⁴

Hlavním úkolem sportovních svazů je řízení a organizace činnosti v příslušném sportu na území České republiky v daném sportovním odvětví. To může spočívat například i v přihlašování do vyhlášených soutěží nebo také finanční podporou tréninků a soutěží. Právě národní sportovní svazy získají peněžní prostředky ze státního rozpočtu (rozděluje Agentura), se kterými dále sami hospodaří dle přijatých koncepcí a finančních plánů. Podmínkou existence sportovního svazu je podepsání Antidopingové charty. Sportovní svazy se sdružují v ČUS. Členství v ČUS upravují Zásady pro uznávání a přijímání nových členů ze dne 12. 3. 2014. O členství sportovního svazu v ČUS rozhodují delegáti členských svazů na valné hromadě ČUS.³⁵

Od sportovních svazů se liší běžný sportovní spolek, povětšinou má jiný obsah činnosti a není členem v mezinárodních federacích. Všechny sportovní spolky jsou zapsány ve spolkovém rejstříku dle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a

---

³⁴ Znění definice sportovního svazu z Výzvy Zastřešující sportovní organizace

³⁵ Česká unie sportu: Národní sportovní svazy [online]. [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://www.cuscz.cz/kontakty/narodni-sportovni-svazy.html>

fyzických osob a o evidenci svěřeneckých fondů. Každý sportovní spolek upravuje ve svých stanovách svoji činnost i vnitřní strukturu.

Specifickou skupinou sportovních organizací jsou takové, které zajišťují univerzitní a školní sport. Těmito organizacemi jsou Asociace školních sportovních klubů, Česká asociace univerzitního sportu a Česká asociace akademických technických sportů.

Na závěr je třeba dodat, že sportovní centra, tzv. resortní, si zřizují také samotná ministerstva, a to MŠMT, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra. Tyto resortní sportovní centra slouží pro přípravu profesionálních sportovců.³⁶

Je také nutné zmínit, že nad tím vším jsou ještě mezinárodní sportovní federace. Tyto organizace jsou součástí mezinárodních vztahů, vydávají vlastní stanovy a pravidla kterými se řídí. Jsou nejen pojítkem mezi národními svazy, ale také vůdčím sportovním subjektem, který zdůrazňuje lidskoprávní hodnoty, hodnoty fair play nebo diplomacie. Například Mezinárodní olympijský výbor vydává Olympijskou chartu, která je závazná pro členy, tedy také pro ČOV a má před stanovami ČOV aplikační přednost. Z důvodu obliby jednotlivých sportů po celém světě není tedy divu, že například mezinárodní fotbalová organizace FIFA bývá často hodnocena jako důležitější autorita v mezinárodní diplomacii než autority jednotlivých států. Členy mezinárodních sportovních organizací nejsou státy, ale národní sportovní federace. V případě Mezinárodního olympijského výboru jsou členy národní olympijské výbory nebo také fyzické osoby.³⁷ Za Českou republiku je v Mezinárodním olympijském výboru jediným členem – fyzickou osobou Mgr. Jiří Kejval.³⁸

Jak tedy taková podpora sportovce může vypadat uvedu na příkladu:

Sama jsem jako člen spolku Svazu lyžařů České republiky – Úseku alpských disciplín byla zároveň členem spolku České unie sportu. Svaz lyžařů získává dotační podporu přidělenou zastřešující organizací – Českou unií sportu. Česká unie sportu tedy svazům

---

³⁶ RUDOLFOVÁ, Veronika. *Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu*. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.16

³⁷ ZÁKRAVSKÝ, Jiří. Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky. *Central European Journal of Politics Volume 2*. 2016., 15-36. Dostupné z: http://www.cejop.cz/wp-content/uploads/2017/05/2016_Vol-02_No-02_Art-02_Z%C3%A1kravsk%C3%BD_Sport-a-Diplomacie_def.pdf

³⁸ <https://www.olympic.org/ioc-members-list>

rozdělí dotace například na sportoviště, sportovní akce nebo na reprezentaci. Také sám sportovní svaz může žádat v rámci Výzvy – Podpora sportovních svazů o podporu. Svaz lyžařů v rámci této hierarchie zajišťoval mou soutěžní činnost v České republice i ve světě, a mé členství v reprezentačním týmu České republiky. Zároveň jsem byla členem sportovního klubu v místě mé sportovní činnosti (spolek coby samostatný právní subjekt), který také žádá o podporu u Agentury (Výzva Můj klub) a dotace je mu poskytována na jeho činnost. Dříve byly veškeré dotace poskytnuty organizacím a rozděleny dále do klubů. Nyní si na činnost sportovního klubu žádá sám klub. Vedle toho jsem byla členem České asociace univerzitního sportu (ČAUS), která zajišťovala účast na univerzitních soutěžích a Univerziádách a prostředky získává ČAUS přímo z Agentury (Výzva Univerzitní sport). Dále jsem jako člen Vysokoškolského sportovního centra byla členem resortního centra MŠMT, které zajišťuje reprezentaci vysokoškolských sportovců a získává prostředky také přímo z Agentury.

Organizační zajištění sportovního odvětví není zcela ucelené, a je zřejmé, že jednotný koncept by přerozdělování finančních prostředků mohl usnadnit. Bohužel je nutné připomenout, že ČUS sdružuje 7411 sportovních klubů a tělovýchovných jednot s více než 1 milionem členů. Každý sport má jinou organizaci a jiné potřeby a zajištění veškerého potřebného servisu, jak pro kluby, svazy a ve výsledku i jednotlivé členy, je velmi složité.

Sportovní činnost tedy zajišťují sportovní kluby pro své členy - sportovce. Co sportovní klub z právního hlediska je? Z ustanovení § 6b zákona o podpoře sportu vyplývá, že sportovní organizace je příjemcem dotace od Agentury. Sportovní organizací dle § 2 odst. 2 je pro účely zákona o podpoře sportu

1. právnická osoba
2. založená za jiným účelem než dosažení zisku,
3. zahrnuje-li předmět činnosti této právnické osoby činnost v oblasti sportu.

Již výše jsem uvedla, že se jedná nejčastěji o zapsané spolky. Dle Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy může však jít také o pobočné spolky, ústavy, obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy nebo účelová zařízení registrovaných církví a náboženských společnostech.

Sportovní spolky jsou nestátní neziskové organizace, případně bývalá občanská sdružení, jelikož od účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku bylo nutné přejmenovat občanská sdružení na spolky. Tyto spolky působí v oblasti sportu a svoji činnost si upravují ve stanovách. Tyto neziskové organizace nejsou založeny za účelem zisku. Pokud nějaký zisk vygeneruje, je zákonnou povinností jej investovat do činnosti za jejíž účelem byla založena.³⁹ Je běžné, že si za účelem podnikání neziskové organizace – sportovní kluby zakládají vlastní obchodní korporace, díky kterým následně mohou podnikat, zisk investovat a využívat i jinak než za účelem své vedené činnosti. Díky těmto obchodním korporacím spolky podnikají, investují do reklam, sportovních akcí a obecně získávají peněžní prostředky na samotnou činnost sportovního spolku. Problém může nastat, pokud je spolek žadatelem o dotaci u Agentury a potřebuje doložit náklady, které však vynakládá často právě obchodní korporace, ale dle zákona o podpoře sportu není možné, aby tyto obchodní korporace byly příjemci dotací ze státního rozpočtu Agentury^{40,41}. Opakovaně tedy vyvstává otázka, zda je opravdu tak zásadní, aby z oprávněných příjemců dotace od Agentury byly vyloučeny obchodní korporace.

2.2 Dotace a dotační řízení

Po schválení státního rozpočtu a přesunu prostředku k ústředním správním úřadům dochází k následnému přerozdělení na základě předem stanovených pravidel. Proces financování sportu ze státních prostředků probíhá převážně prostřednictvím institutu zvaného dotace. Institut dotace upravuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „rozpočtová pravidla“) a pro oblast sportu dále zákon o podpoře sportu. Rozpočtová pravidla upravují pojem dotace, poskytovatele dotací i postavení žadatele o dotaci. Definici dotace můžeme najít v ustanovení § 3 zákona o rozpočtových pravidlech: *„Dotací se rozumí peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu, poskytnuté právníckým nebo fyzickým osobám na stanovený účel“*. Podstatným charakteristickým

---

³⁹ Ustanovení §217 a násl. Občanského zákoníku

⁴⁰ Ustanovení § 6b zákona o podpoře sportu

⁴¹ RUDOLFOVÁ, Veronika. *Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu*. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.

rysem dotace dle citovaného ustanovení je její povinná účelovost, která musí být dodržena.⁴²

V dotačním systému můžeme najít více druhů dotací. V rámci státní správy se jedná o dotaci ze státního rozpočtu a v rámci samosprávy o dotaci z místních rozpočtů.⁴³ Kraje a obce v rámci své působnosti poskytují dotace na základě ustanovení § 5 a § 6 zákona o podpoře sportu, který rozšiřuje možnosti obcí a krajů v samosprávné působnosti stanovené v obecním zřízení a zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích (dále jen „krajské zřízení“).

Zákonem jsou stanoveny náležitosti výzvy k podávání žádostí o poskytnutí dotace a proces žádání o dotaci.⁴⁴ Dále se Agentura řídí při poskytování dotací Zásadami vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy (dále jen „Zásady“).⁴⁵ Zásady v článku 2 stanoví:

„Dotace jsou poskytovány na realizaci veřejně prospěšných projektů nebo činností (dále jen „projekt“), které přispívají k naplňování cílů politiky státu v jednotlivých oblastech jeho působení. Tyto oblasti vyplývají z Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím na podporu veřejně prospěšných činností, které vláda schvaluje na příslušný ro rok, dále ze strategických dokumentů poskytovatelů a z mezinárodních smluv.“

Dle ustanovení § 6b zákona o podpoře sportu poskytuje Agentura ze státního rozpočtu podporu sportu formou dotace a to:

- Sportovním organizacím na podporu sportu, zejména na podporu sportu dětí a mládeže, sportu dospělých, sportu pro všechny, sportu zdravotně postižených

---

⁴² Usnesení NSS 6 Afs 270/2015-48

⁴³ HODAŇ, Bohuslav a Vladimír HOBZA. *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. ISBN 978-80-244-2658-7

⁴⁴ RUDOLFOVÁ, Veronika. *Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu*. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.37

⁴⁵ Přijato Usnesením vlády České republiky ze dne 1. června 2020 č. 591 o Zásadách vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy dostupné na: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/zasady-vlady-pro-poskytovani-dotaci-ze-statniho-rozpocetu-ceske-republiky-nejstatnim-nejziskovym-organizacim-ustrednimi-organy-statni-spravy-181774/>

osob, a na podporu úspěšných sportovních reprezentantů České republiky, zahrnující též výdaje na zajištění činnosti sportovních organizací, na pořízení nebo technická zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku a na pořádání významných sportovních akcí a významných sportovních akcí mimořádné důležitosti a osobám, které nejsou sportovní organizací na pořádání těchto významných sportovních akcí⁴⁶

- Osobám, které nejsou sportovní organizací, na pořízení nebo technická zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, za podmínky udržitelnosti sportovní činnosti a po dobu nejméně 10 let.⁴⁷

Pro účely vedení údajů o výše uvedených osobách a ověření kritérii při poskytování dotací slouží od 1. 1. 2017 dle ustanovení § 3e zákona o podpoře sportu tzv. Rejstřík. Rejstřík, jenž spravuje Agentura, je informačním systémem veřejné správy, který slouží k vedení údajů o sportovních organizacích, sportovcích, sportovních zařízeních a dalších osob dle § 6b zákona o podpoře sportu. Je veřejně přístupný a je k němu možný dálkový přístup.⁴⁸ Ode dne 1. 10. 2020 je účinná vyhláška č. 373/2020 Sb., o stanovení rozsahu údajů a způsobu jejich zápisu do rejstříku vedeného podle zákona o podpoře sportu. Vyhláškou je upraven rozsah údajů, které sportovní organizace žádající o podporu ze státního rozpočtu dle § 6b odst. 1 písm. a) zákona a osoby žádající o podporu ze státního rozpočtu, které nejsou sportovní organizací dle § 6b odst. 1 písm. b) nebo c) zákona, zapisují do Rejstříku, a způsob jejich zápisu. Ustanovení § 3 stanovuje údaje, které povinné osoby prostřednictvím internetové aplikace zapisují a způsob zápisu. Do Rejstříku bude zapsán dle vyhlášky název sportovního zařízení, typ sportovního zařízení a jeho adresa a identifikace žadatele a ti, co sportovní organizací nejsou, mají povinnosti zapsat název a sídlo, jde-li o právnickou osobu a identifikaci s místem pobytu jde-li o fyzickou osobu. V neposlední řadě je důležitý údaj vztahující se ke sportovnímu zařízení, které je předmětem žádosti o podporu ze státního rozpočtu (název, typ, právní titul, právní titul

---

⁴⁶ Jedná se o vládou odsouhlasené významné sportovní akce, o které žádá osoba, která se hodlá o pořádání ucházet, a to prostřednictvím Agentury. Podmínky pro konání takových akcí vytváří ústřední správní orgány státní správy.

⁴⁷ Jedná o investiční dotace

⁴⁸ Odkaz k dálkovému přístupu do rejstříku: <https://rejstrik sportu.cz/>

k dispozici, a adresa). Právě právní titul na základě kterého, osoba žádající o podporu disponuje se sportovním zařízením, je důležitý údaj pro budoucí zpracování žádostí o poskytnutí dotace. Často bývá v investičních dotacích požadováno doložení právního titulu na základě kterého, sportovní organizace disponují se zařízením, na které žádají dotaci. Nájemní smlouvy bývají často neaktualizované nebo nepřesné a mnohdy to vede k zastavení řízení z důvodu neodstranění vad, jelikož žadatel není schopen nájemní smlouvy a jiné požadované právní tituly včas opravit nebo dodat. Povinnost zanést právní titul, přiměje žadatele uvést požadované dokumenty do aktuálního stavu a žádat úspěšně o dotaci. V případě osob organizující sportovní akce mimořádné důležitosti⁴⁹ je stanovena povinnost zanést do Rejstříku identifikaci osoby, název sportovní akce mimořádné důležitosti, druh sportu, místo konání, datum konání i název organizace, která pořádání sportovní akce přidělila. Informace o sportovní akci mimořádné důležitosti nebude tedy obsažena pouze ve formulářích, které slouží pouze pro zpracování žádosti o dotaci, ale také v Rejstříku, který je dle § 3e odst. 1 veřejně přístupný způsobem umožňujícím dálkový přístup.

V Rejstříku lze zobrazit zapsané sportovní organizace, jejich IČ, právní formu, sídlo a také zda již došlo k ukončení činnosti. Dále rejstřík obsahuje seznam sportovních organizací s počty sportovců a trenérů.⁵⁰ Vytvoření Rejstříku sportovních organizací a sportovců vedlo k lepší orientaci v tak velkém množství potenciálních žadatelů o dotaci. Do vytvoření rejstříku chyběla evidence, která by jasně uváděla o jednotlivých sportovních subjektech údaje potřebné k zhodnocení velikosti členské základny sportovní organizace, množství registrovaných trenérů ve sportovních klubech nebo údaj o ukončení činnosti. Samozřejmě je dále na správci Rejstříku, aby zajistil ověření údajů a aktualizace tak, aby mohl Rejstřík co možná nejvíce sloužit svému účelu.

---

⁴⁹ Sportovní akce mimořádné důležitosti je akce mezinárodního významu odehrávající se na území České republiky, zejména olympijské hry, mistrovství světa, mistrovství Evropy nebo světový pohár, jejíž pořádání podmiňuje organizace přidávající její pořádání na mezinárodní úrovni prohlášením státu, na jehož území se má akce uskutečnit, že zajistí vytvoření podmínek pro konání této akce

⁵⁰ *ČT24-Česká televize: Domáci* [online]. 5.5.2019 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2805782-centralni-rejstrik-sportovcu-podle-ministerstva-brani-podvodum-s-dotacemi>

V zákoně o podpoře sportu je speciálním ustanovením upravena dotace jako podpora sportu ze státního rozpočtu poskytována Agenturou. Dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech není na dotaci právní nárok, ledaže by zvláštní zákon stanovil něco jiného. Tím je zjevně myšlena situace, kdy o poskytnutí dotace nebylo dosud rozhodnuto.⁵¹ Je tedy třeba mít na paměti, že bez ohledu na splnění všech podmínek stanovených poskytovatelem (oprávněnost žadatele, způsobilé náklady atd.) není poskytovatel povinen rozhodnutí o poskytnutí dotace vydat. V případě poskytování dotace v oblasti sportu, není žádným zvláštním zákonem upraveno, že by žadatel na dotaci právní nárok měl. Dotaci poskytuje ústřední orgán státní správy, v případě poskytování dotací na podporu sportu, tedy Agentura.⁵² Výzvy k podání žádostí o dotaci pro rok 2020 v programu COVID-SPORT již administrovala Agentura a další investiční a neinvestiční dotace pro rok 2021 jsou zveřejněny na webových stránkách Agentury.⁵³ S ohledem na specifika dotačního řízení vylučují rozpočtová pravidla použití některých ustanovení správního řádu. Vyloučení použití ustanovení § 146 správního řádu, které upravuje postup správního orgánu při výběru žádosti nelze v dotačním řízení použít a má tedy svou úpravu v rozpočtových pravidlech.

Účastníkem v dotačním řízení je dle ustanovení § 14i zákona o rozpočtových pravidlech pouze žadatel o dotaci. V praxi dotační proces probíhá následovně. Poskytovatel (do roku 2019 MŠMT) vypíše tzv. Výzvy k programu, které obsahují zákonem stanovený okruh podmínek pro žadatele. Obsah výzvy musí být přístupný po dobu nejméně 30 dnů před uplynutím lhůty pro podání žádosti. Ve výzvě je poskytovatelem stanoven okruh žadatelů oprávněných žádat o dotaci, lhůta k podání žádosti o dotaci a specifické požadavky, které se k dotaci vážou. Výzvu doprovází Dokumentace programu, která vymezuje veškeré detaily vypsání programu, tj. vedle oprávněných žadatelů také alokace na výzvu, způsobilé výdaje, nutnost vlastních zdrojů žadatele atd. Dle ustanovení § 14 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech nelze podat žádost o dotaci ústně do protokolu a je třeba splnit v žádosti poskytnutí zákonem stanovené údaje. Vždy je třeba, aby žadatel o

---

⁵¹ Usnesení NSS 6 Afs 270/2015-48

⁵² RUDOLFOVÁ, Veronika. *Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu*. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.38

⁵³ <http://www.agenturasport.cz/podpora-sportu/>

dotaci uvedl svoji identifikaci a požadovanou částku s účelem, pro který chce žadatel poskytnout dotaci a dobu v níž má být účelu pomocí poskytnuté dotace dosaženo. Dotační řízení se zahajuje dnem vložení žádosti do elektronického systému dle ustanovení § 14 odst. 3 rozpočtových pravidel ve spojení s ustanovením § 44 odst. 1 správního řádu. Žádost o poskytnutí výzvy může žadatel podat písemně nebo v elektronické podobě tak, aby byla Agentura schopna ověřit autenticitu osoby žadatele. V této souvislosti je na místě zmínit, že by bylo by pro administraci jednodušší, aby měly spolky povinně zřízenou datovou schránku. Považuji datovou schránku za zbytečně nevyužitou, přestože by znatelně ulehčila práci poskytovatelům a žadatelům.

Výzvy jsou součástí jednotlivých programů. Tyto programy slouží jako vymezení věcného záměru a často se opakují. Pro příklad uvádím Program pro poskytnutí neinvestičních dotací „Můj klub“ na podporu sportovních klubů nebo program investičních dotací „Kabina“ na podporu rozvoje sportovišť a zázemí.

Vyhoví-li poskytovatel podané žádosti, vydá písemné rozhodnutí, které obsahuje vedle obecných náležitostí i poskytovanou částku, účel, na který je poskytovaná částka určena a lhůtu, v níž má být stanoveného účelu dosaženo a také další možné podmínky určené poskytovatelem. Je důležité, aby tyto údaje byly v rozhodnutí obsaženy, jelikož poskytovatel může v rozhodnutí stanovit, že nesplnění některých podmínek bude postiženo odvodem za porušení rozpočtové kázně nižším, než kolik činí celková částka dotace. Nevyhoví-li poskytovatel podané žádosti, je možné tak udělat zcela či jen zčásti. Dle rozpočtových pravidel známe tři typy meritorního rozhodnutí. Jedná se dle ustanovení § 14m odst.1 rozpočtových pravidel o rozhodnutí o poskytnutí dotace, a to v plném rozsahu, dále o rozhodnutí, kterým poskytovatel žádost o poskytnutí dotace zčásti poskytne a zároveň žádost ve zbytku zamítne a na závěr rozhodnutí, kterým poskytovatel žádost o poskytnutí dotace zcela zamítne.

O poskytnutí dotace rozhoduje poskytovatel dle § 14 zákona o rozpočtových pravidel a rozhodnutí o dotaci je rozhodnutím správního orgánu. Subsidiárně se v dotačním řízení k zákoně o rozpočtových pravidlech uplatní zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Rozhodnutí o dotaci je správní rozhodnutí, avšak na základě ustanovení § 14 q odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech není proti rozhodnutí o poskytnutí dotace přípustné odvolání, rozklad ani obnova řízení. Toto ustanovení přinesla novela zákona o rozpočtových pravidlech provedena zákonem č. 367/2017 Sb. účinná od 1. 1. 2018. Do uvedené novely znělo ustanovení § 14 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech takto:

„Na rozhodnutí podle odstavce 4 se nevztahují obecné předpisy o správním řízení a je vyloučeno jeho soudní přezkoumání.“

Rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015 č.j. 9 Ads 83/2014-46 a ze dne 17. 1. 2013 č.j. 7 As173/2012-44 však namítaly, že rozhodnutí o neposkytnutí dotace je rozhodnutím vydaným správním orgánem ve smyslu §4 odst. 1 písm. a) správního řádu soudního a je jím rozhodováno o veřejných subjektivních právech žadatele, resp. Je jím zasahováno do jeho právní sféry, a děje se tak v oblasti veřejné správy. Ze závěru citovaných rozsudků dále plyne, že původní ustanovení §14 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech podle něhož se *„na rozhodnutí podle odstavce 4 (kladné rozhodnutí o žádosti o poskytnutí dotace pozn. autora) nevztahuje obecné předpisy o správním řízení a je vyloučeno jeho soudní přezkoumání“*, nelze na negativní rozhodnutí o žádosti o dotaci aplikovat. Jinak řečeno, ustálená rozhodovací praxe správních soudu připouštěla, že proti rozhodnutí o neposkytnutí dotace byl přípustný opravný prostředek. MŠMT však takovou možnost nepřipouštěla. Tedy po akceptaci snížené částky, která byla žadatelům doručena a žadatelé ji akceptovaly, bylo rozhodnutí o poskytnutí dotace považováno za zcela kladné. Soudní praxe však považovala akceptaci snížené částky za pouhé „dání na vědomí“ o částečném neposkytnutí. K této negativní části mělo být posléze připojeno poučení o možnosti odvolání dle správního řádu. Také z tohoto důvodu a podaných žalob na nepřiznané opravné prostředky a nedostatečné poučení byla novela nevyhnutelná a od 1. 1. 2018 bylo do zákona o rozpočtových pravidlech včleněno ustanovení § 14q ve znění:

Vztah ke správnímu řádu

(1) V řízení o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci se nepoužije ustanovení § 37 odst. 3, § 41, § 45 odst. 2 a 4, § 71 odst. 3, § 80 odst. 4 písm. b) až d), § 140 odst. 2 a § 146 správního řádu.

(2) Proti rozhodnutí poskytovatele není přípustné odvolání ani rozklad. Obnova řízení se nepřipouští. Přezkumné řízení se nepřipouští, s výjimkou postupu podle § 153 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Bylo již jasně vymezeno, že se jedná o rozhodnutí poskytovatele, přesto však nastal další problém, zda se jedná o rozhodnutí v užším nebo širším slova smyslu.

Rozpočtová pravidla speciálně k správnímu řádu stanoví, kdy poskytovatel dotačního řízení zastavuje. S ohledem na to, že dotační řízení je zahájeno dnem podání žádosti, postačí nesplnění podmínek oprávněnosti žadatele, a již je třeba řízení o poskytnutí dotace zastavovat. Dle ustanovení § 14j odst. 4 rozpočtových pravidel poskytovatel usnesením řízení zastaví v případě, že a) žádost nebyla podána ve lhůtě stanovené výzvou k podání žádosti, b) žadatel neodpovídá okruhu oprávněných žadatelů o dotaci uvedenému ve výzvě k podání žádosti, c) žádost trpí vadami a výzva k podání žádosti nepřipouští možnost jejich odstranění podle § 14k odst. 1. V těchto případech rozpočtová pravidla jasně stanoví typ rozhodnutí, a to usnesení. Ve spojení s ustanovením § 14q rozpočtových pravidel, které obsahuje taxativní výčet ustanovení ve správním řádu, která se v řízení o poskytnutí dotace nepoužijí, se v případě usnesení o zastavení řízení dále použije ustanovení § 76 odst. 5 správního řádu, které stanoví: „*Proti usnesení se může odvolat účastník, jemuž se usnesení oznamuje. Odvolání proti usnesení nemá odkladný účinek. Proti usnesení, které se pouze poznamená do spisu, a proti usnesení, o němž to stanoví zákon, se nelze odvolat.*“

Z toho vyplývá, že například v případě neoprávněnosti žadatele, který již žádost podal a řízení o poskytnutí dotace bylo zahájeno, bude řízení poskytovatelem usnesením zastaveno, a neoprávněný žadatel (na rozdíl od případu rozhodnutí o zamítnutí dotace) se může do 15 dnů od oznámení usnesení odvolat. Problematické se jeví, jak zákonodárce použil pojem rozhodnutí. V ustanovení § 14m jej vymezil, jak jsem uvedla výše, a to s ohledem na dikci § 14l rozpočtových pravidel, podle něhož: „zemřel-li žadatel o dotaci nebo zanikl-li žadatel o dotaci přede dnem vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, poskytovatel řízení zastaví, není-li ve výzvě podle § 14j stanoveno jinak.“. Domnívám se, že to je rozhodnutí v užším slova smyslu, a nejedná se tedy o rozhodnutí v širším slova smyslu, tedy stejného jako usnesení. Proto si myslím, že použití opravných prostředků není možné pouze v případě meritorních rozhodnutí dle § 14m odst. 1 rozpočtových pravidel, kde je připuštěna pouze žaloba ve správním soudnictví. Proti rozhodnutím v širším slova smyslu (tedy i usnesení) se domnívám, že použití opravných prostředků dle správního řádu je zásadně možné.⁵⁴ Dle mého názoru

---

⁵⁴ Aplikace správního řádu na dotační řízení [online]. 5.2.218 [cit. 2020-08-07]. Dostupné z: <http://www.holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/405>

zákon o rozpočtových pravidlech však nejasně stanovuje, co je rozhodnutí v širším a co je rozhodnutí v užším slova smyslu. Dochází tak k rozdílnému výkladu ze strany jednotlivých poskytovatelů a je ohrožena právní jistota žadatelů.

Důvodová zpráva uvádí, že řízení o poskytnutí dotace je koncipováno jako jednostupňové a důvodem pro takový postup je zabránit neefektivnímu prodlužování řízení. Vždy je třeba, aby dotace nebo finanční výpomoci byly rozděleny co nejdříve, aby jejich příjemci mohli plnit účely na které jsou poskytnuty. Právě z téhož důvodu se nepřipouští ani obnova řízení. Takové řešení bylo zvoleno, aby se předešlo zahlcení rozhodovací kapacity nadřízených orgánů, zejména na úrovni ústředních správních orgánů, jejichž pravomocná rozhodnutí by příslušelo přezkoumávat ministrům nebo vedoucím jiných ústředních správních úřadů. Dalším důvodem pro vyloučení odvolání, rozkladu a obnovy řízení byla snaha o eliminaci v praxi často uplatňovaného souběžného podání podnětů k provedení přezkumného řízení podle správního řádu a současně žalob dle soudního správního řádu. Jasně je tedy stanovena snaha o zachování přednosti soudní kontroly pravomocného rozhodnutí správního orgánu (poskytovatele dotace) o žádosti o dotaci, avšak lze rozhodnutí změnit či zrušit v přezkumném řízení za podmínek ustanovení § 153 správního řádu (tzn. se souhlasem nadřízeného správního orgánu; v případě ústředního správního úřadu tedy ministra nebo vedoucího jiného ústředního správního úřadu).⁵⁵ V případě rozhodnutí o poskytnutí dotace je tedy zachována možnost autoremedury správního orgánu (poskytovatele).

V rozhodnutí o poskytnutí dotace jsou stanoveny povinnosti, které je příjemce povinen v souvislosti s čerpáním dotace dodržet. Jejich nedodržení v zásadě vede k porušení rozpočtové kázně dle § 44 odst. 1 rozpočtových pravidel, a v návaznosti na to k vydání platebního výměru na odvod za porušení rozpočtové kázně dle § 44a zákona o rozpočtových pravidlech. K rozhodování o odvodech jsou příslušné orgány finanční správy (finanční úřady) v řízení dle daňového řádu. Kromě porušení rozpočtové kázně náležející do pravomoci finančního úřadu zná zákon ještě další dva instituty,

---

⁵⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 367/2017 Sb. kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

prostřednictvím nichž lze poskytovatel může zasáhnout určitým způsobem do práv a povinností založených rozhodnutím o poskytnutí dotace. Jedná se jednak o odnětí dotace dle § 15 zákona o rozpočtových pravidlech, které je vedené dle správního řádu a zahájení je vázáno na zjištění taxativně vymezených skutečností, kterými jsou především pochybení již na samém počátku procesu, tedy v době, kdy byla dotace přiznána.

Dalším institutem je možnost rozhodnout o nevyplacení dotace nebo její části dle ustanovení § 14e zákona o rozpočtových pravidlech ze zákonem stanovených důvodů.⁵⁶

Ustanovení § 14e stanoví:

„Poskytovatel nemusí vyplatit dotaci nebo její část, domnívá-li se důvodně, že její příjemce v přímé souvislosti s ní porušil povinnosti stanovené právním předpisem nebo nedodržel účel dotace nebo podmínky, za kterých byla dotace poskytnuta; je-li stanoven nižší odvod za porušení rozpočtové kázně podle § 14 odst. 5, výše nevyplacené části dotace musí být stanovena v rámci částek vypočítaných podle § 14 odst. 5. Přitom v rámci procentního rozmezí přihlédně poskytovatel k závažnosti porušení a jeho vlivu na dodržení účelu dotace. Nevyplatit dotaci nebo její část nelze při nedodržení povinnosti podle § 14 odst. 4 písm. j).“

Je tedy jasně stanoveno, že poskytovatel posléze, co vydá rozhodnutí o poskytnutí dotace, může dotaci nevyplatit či vyplatit pouze jen zčásti. Ovšem vždy jen pokud příjemce dotace buď

- a) v přímé souvislosti s dotací porušil právní předpisy (nejčastěji např. zákon o veřejných zakázkách), nebo
- b) nedodržel účel dotace, nebo
- c) nedodržel podmínky, za kterých byla dotace poskytnuta.

Pokud poskytovatel vydá opatření o odmítnutí vyplacení dotace nebo její části, učiní tak bez zbytečného odkladu a vhodným způsobem informuje příjemce. Příjemce může do 15 dnů od obdržení informace podat námitky proti opatření. O námitkách bude rozhodovat ten, kdo stojí v čele poskytovatele. Ten může rozhodnout o plné oprávněnosti opatření, částečné oprávněnosti opatření, anebo neoprávněnosti opatření. Dle toho bude dotace dále

---

⁵⁶ Usnesení NSS 6 Afs 270/2015-48

vyplacena. Nejenže před 20. 2. 2015 nebylo možné podat námitky, ale byl také vyloučen soudní přezkum. Toto ustanovení bylo Ústavním soudem deklarováno jako protiústavní. Po kritice nemožnosti příjemce domáhat se ochrany proti opatření o neposkytnutí dotace bylo ustanovení novelizováno zákonem č. 25/2015 Sb., s účinností od 20. 2. 2015. Příjemce má tedy alespoň nějakou možnost obrany a vedle námitek se lze obrátit se správní žalobou na správní soud. Mám ovšem za to, že v případě, že poskytovatel se poté, co vydá rozhodnutí o poskytnutí dotace domnívá, že byly naplněny zákonné důvody pro vydání opatření o neposkytnutí dotace, je nutné, aby se poskytovatel nejen domníval, že k porušení podmínek došlo, ale dokázal takové tvrzení i prokázat. Ostatně je třeba připomenout, že se pohybujeme v režimu správního řádu a zásady správního řízení se odrazí i v dotačním řízení. Je třeba, aby poskytovatel jednal v souladu se zákonem a dodržel zásadu materiální pravdy, jelikož smyslem každého řízení je vydání rozhodnutí ve věci založeném na pravdivě a zákonně zjištěném skutkovém stavu. Poskytovatel nemůže svévolně bez dostatečně přesvědčivých důkazů zasahovat do právní jistoty, kterou příjemce rozhodnutím získá. V neposlední řadě důležitým faktorem je to, že dotace ve sportovním prostředí často určují budoucnost velkého počtu třetích osob jako je reprezentace státu, členů sportovních spolků, a hlavně sportujících dětí.

Příkladem této problematiky v praxi je kauza nevyplacení sportovních dotací v roce 2017. Ministryně školství zastavila vyplácení dotací v rámci již vypsaných dotačních programech z důvodu obviněné fotbalové asociace České republiky – FAČR a obviněného předsedy fotbalové asociace Miroslava Pelty. Přestože byla FAČR, tedy pouze jeden žadatel, obviněna pro část peněžních prostředků, bylo zastaveno vyplacení všech dotací, o kterých již bylo v rozhodnutích o poskytnutí rozhodnuto. MŠMT zrušilo programy a žadatelé o dotace neobdrželi jediné rozhodnutí (nebo jiný správní akt), který by podal informace o skutečnostech, které ke zrušení vedly. Dopis, který mi poskytlo právní oddělení FAČR adresovaný MŠMT cituji:

„Asociace předně všeho konstatuje, že do dnešního dne neobdržela: jakékoliv písemné rozhodnutí (správní akt) o tom, že se ten či onen dotační program ruší; jakoukoliv oficiální informaci o tom, na základě jakých skutečností a podkladů dospělo MŠMT k závěru, že se ten či onen dotační program ruší (odůvodnění); jakoukoliv písemnou oficiální informaci o tom, proč je ze strany představitelů MŠMT avizován odlišný přístup k Asociaci, než k ostatním sportovním institucím. Asociace se neztotožňuje se závěrem, že by mělo být jakkoliv problematické v tuto chvíli poskytnout (vyplatit pozn. autora práce)

Asociaci finanční prostředky z dotačních programů, které akceptovala. Asociace se ničeho nedopustila; to, že je v současné chvíli vedena jako obviněná, nemá jakýkoliv vliv na odeslání dotačních prostředků; jakýkoliv jiný postoj zakládá půdu pro učinění takových závěrů, jakým by byl jednostranný politický zásah do ústavněprávních principů, zejména presumpce nevinny.“⁵⁷

Zrušení dotačních programů způsobilo zásadní problém všem dalším subjektům. Přestože se mělo jednat o dočasné řešení, a mělo brzy dojít ke znovu vypsání programů, dostalo se do finanční tísně velké množství subjektů, které každoročně díky prostředkům z poskytovaných dotací zajišťují činnost klubu a jeho členů. Nejenže nebyl nikdo řádně o takovém zásahu do právní jistoty informován, o dotacích již bylo rozhodnuto, ale mám za to, že zrušení dotačních programů a nevyplacení dotací bylo opatřením nepřiměřeným, a to hlavně s ohledem na zásah do práv třetích osob. S ohledem na specifika dotačního řízení, kterého se účastní právnické osoby obviněné z trestního činu, mám za to, že je třeba brát v potaz zásady z ustanovení § 14 odst. 3 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Uvedené ustanovení ukládá brát v potaz vedle základních kritérií také další okolnosti, k nimž soud přihlíží při stanovení druhu a výměry trestu: působení právnické osoby po činu, zejména účinná snaha nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu; zohlednění zájmů osob poškozených trestným činem; zohlednění zájmů třetích osob, zejména věřitelů, jejichž pohledávky vůči trestně odpovědné osobě vznikly v dobré víře a nemají původ nebo nesouvisí s trestným činem právnické osoby.⁵⁸ Za zcela nepřiměřené mi tedy přijde zrušení dotačních programů, jejichž vypsání peněžní alokace několikanásobně převyšuje částku, pro kterou má být žadatel o dotaci obviněn v trestním řízení. Cituji z dopisu právního oddělení FAČR:

„V současné chvíli neexistuje právní důvod, proč by Asociace nemohla být příjemcem dotace. Problematiku řeší dva zákony, totiž zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o podpoře sportu“), a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o rozpočtových pravidlech“), s tím, že pokud jde o: zákon o

---

⁵⁷ RUDOLFOVÁ, Veronika. *Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu*. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.42

⁵⁸ Jelínek, J. a kol.: *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část / Jiří Jelínek a kolektiv*. —6. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2017. — Praha: Leges, 2017... str. 150 ISBN 978-80-7502-236-3

podpoře sportu, ten stanoví, že „Podporu sportu nelze poskytnout osobě, která v uplynulých třech letech opakovaně nebo závažným způsobem porušila pravidla boje proti dopingu nebo závažným způsobem ohrozila naplňování programu prevence ovlivňování výsledků sportovních soutěží, anebo která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s činností v oblasti sportu, nebo pro trestný čin dotačního podvodu, nedošlo-li k zániku účinků odsouzení pro tento trestný čin.“ Asociace však nesplňuje žádný z těchto znaků, neboť je osobou obviněnou; zákon o rozpočtových pravidlech, ten pamatuje na obdobnou situaci v § 14, kde stanoví, že „Poskytovatel nemusí vyplatit dotaci nebo její část, domnívá-li se důvodně, že její příjemce v přímé souvislosti s ní porušil povinnosti stanovené právním předpisem nebo nedodržel účel dotace nebo podmínky, za kterých byla dotace poskytnuta“; Avšak ani tento důvod není dán. Pakliže ministerstvo cítí potřebu prošetřovat finanční prostředky, které jsou údajně podezřelé, pak by tak mělo činit nanejvýš ve stejném rozsahu, jako tomu je činěno policejní orgány, tj. v rozsahu 9.504.300,- Kč (dále „údajně podezřelá část dotačních prostředků“), což je částka, která představuje údajnou výši, o kterou měly být na základě údajného jednání pana Miroslava Pely navýšeny finanční prostředky pro Asociaci z neinvestičních dotačních programů I., II., a V. Vzhledem k tomu, že programy I. a II již vyplaceny byly, je Asociace připravena údajně podezřelou část finančních prostředků v současné chvíli nenárokovat a stát se tak v současné chvíli příjemcem dotace ve výši 374.912.500,-Kč; pokud MŠMT nemá jiných, podrobnějších informací, než policejní orgán, neexistuje jediný důvod se domnívat, že by dotace v tomto rozsahu nesplňovaly jakékoliv požadavky kladené MŠMT; vzhledem k tomu, že další obviněnou osobou je i náměstkyně paní ministryně, dovoluje si Asociace v detailu odkázat na obsah obvinění, který je z toho důvodu vedení MŠMT dobře znám.“⁵⁹

Domnívám se, že v uvedeném případě byly ze strany MŠMT porušeny následující právní předpisy: zákon o rozpočtových pravidlech ustanovení § 14e a dále ustanovení § 6b odst. 2 zákona o podpoře sportu.

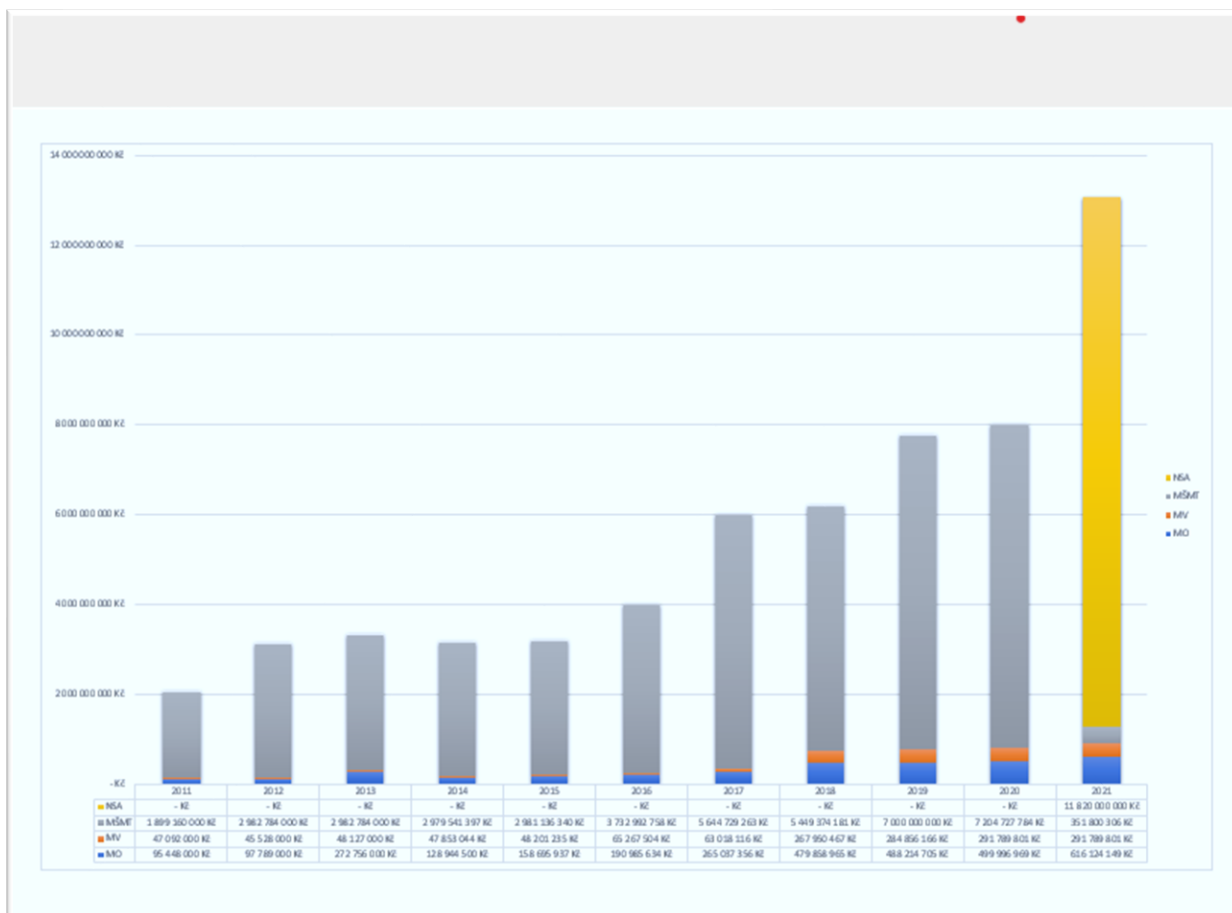
Dle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 12/14 vzniká příjemci dotace nárok na čerpání dotace v souladu s jejím předpokládaným účelem okamžikem pravomocného rozhodnutí

---

⁵⁹ RUDOLFOVÁ, Veronika. *Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu*. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.42

o poskytnutí dotace. Za okamžik nabytí právní moci je považováno doručení rozhodnutí příjemci. Zároveň je od tohoto okamžiku žadatel o dotaci označován jako příjemce dotace. V souhrnu považuji jednání MŠMT za porušení diskreční pravomoci dle ustanovení § 2 odst. 2 správního řádu, jehož cílem je, aby pravomoc správního orgánu byla uskutečňována pouze k takovým účelům a takovým způsobem, k jakým mu byla zákonem svěřena a připomínám rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Ads 83/2014-46 ze dne 30.9.2015, ve kterém soud uvádí, že pro demokratický právní stát je charakteristický právní princip jistoty, spočívající mimo jiné v tom, že právní pravidla budou jasná a přesná a budou zajišťovat, že právní vztahy a jejich důsledky zůstanou pro adresáty pravidel předvídatelné. Princip právní jistoty je třeba spojit se zákazem svévole. Rušení dotačních programů je samozřejmě možné. Děje se tak však odůvodněně a po vyhrazení si práva zrušit program již ve Výzvě. Žadatel tedy do dotačního řízení vstupuje s vědomím, že je zde možnost, že v odůvodněných případech bude program zrušen a jemu nebude dotace poskytnuta. Zrušení v případě MŠMT, bez odůvodnění a neodůvodněně, bez předchozího vyhrazení si práva ve výzvě za svévoli považuji.

Než přejdu na další kapitolu, ve které se zabývám problematikou využití výnosů z hazardních her v oblasti sportu, uvedu podrobná data o objemu finančních prostředků proudících ze státního rozpočtu do sportu. Pro tyto účely jsem vytvořila následující graf.

Graf znázorňuje množství finančních prostředků vyhrazených pro oblast sportu od roku 2011. Do jednoho sloupce jsem vložila prostředky v resortním centru Ministerstva obrany (modrá barva), peněžní prostředky resortního centra Ministerstva vnitra (oranžová barva), dále MŠMT, které bývalo do roku 2020 ústředním správním úřadem pro poskytování podpory v oblasti sportu (šedá barva) a nakonec NSA, které je poskytovatelem od roku 2021.⁶⁰ Součet všech prostředků znázorňuje každý sloupec k jednotlivému roku. Je znatelné, jaké navýšení od roku 2021 nastalo. Od roku 2011 do roku 2021 došlo k téměř 6násobnému navýšení. Je nutné uvést, že důvodem, proč do roku 2017 nedocházelo k navýšení prostředků do sportu a částky byly poměrně nízké v porovnání s jinými evropskými státy je fakt, že do roku 2016 plynulo do sportu značné množství peněz

⁶⁰ Na základě USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 1. června 2020 č. 590 k programu podpory sportovních organizací postižených celosvětovou pandemií COVID-19 – „COVID-SPORT“, došlo k uvolnění finančních prostředků až do výše 500 mlů Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, položka Vládní rozpočtová rezerva, do kapitoly 362-Národní sportovní agentura v roce 2020, aby mohlo dojít k realizaci programu COVID-SPORT.

z odvodů loterijních společností (podrobněji uvedeno v následující kapitole). Je jasné, že v roce 2021 dojde v dotačních řízeních k přerozdělení nejvyšší částky v historii České republiky, o to víc bude zajímavé sledovat, zda se to odrazí na výsledcích reprezentantů na vrcholných soutěžích, na úrovni sportujících dětí ve sportovních klubech nebo na zdravotním stavu obyvatelstva. V neposlední řadě bude hrát zásadní roli stav sportovního prostředí po pandemii koronaviru, a to jak z finanční stránky sportovních klubů, tak z velikosti členské základny.

2.3 Výnosy z hazardních her a sport

Je na místě vysvětlit roli hazardních her ve vztahu k financování sportu v České republice. Vývoj odvodu finančních prostředků z hazardních do sportu je předmětem mnoha diskusí. V Evropě se jedná o poměrně běžnou formu získávání prostředků na podporu sportu. Na kolik je možné, aby byly hazardní hry pro financování sportu prospěšné? A můžeme takovou formu financování nazvat nemorální? Není regulace spíše na škodu než k užitku? Postupné změny v právní úpravě týkající se vztahu hazardních her a sportu vyloučil postavení hazardních her jako sponzora sportu v České republice.

Velkou roli hrála právní úprava zakotvující vztah hazardních her a veřejně prospěšné činnosti. Od roku 1998 do roku 2011 byly loterijní společnosti povinny odvádět část svého výtěžku na veřejně prospěšný účel. V roce 1956 byla založena loterijní společnost Sazka, jenž byla státním podnikem a od roku 1957 účelovým zařízením dřívějšího ČSTV. V roce 1981 vznikla dokonce v rámci her a sázek hra Sázka 5 ze 40, ze které šel výtěžek na přípravu a pobyt československých olympioniků pro nadcházející zimní a letní olympijské hry. V roce 1992 se společnost přeměnila ze státního podniku na akciovou společnost, ve které se o vlastnictví dělí sportovní a tělovýchovná občanská sdružení.⁶¹ Zakladatelskými smlouvami bylo určeno, že 90 % výtěžku společnost odvede na veřejně prospěšné účely ve sportu. Bylo přesně určeno, na jaké sportovní organizace budou bezúplatně převedeny podíly v akciové společnosti Sazka a.s.. MŠMT vydalo pokyny pro přerozdělování výtěžku, které se Sazka a.s. zavázala respektovat. Přímo ve sněmovním tisku 11/18 je uvedeno: „*Je tedy zřejmé, že Sazka a.s. je způsobem transformace spíše*

---

⁶¹ Sazka: O společnosti - stručná historie [online]. [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.sazka.cz/sazka-svet/o-spolecnosti/historie>

veřejně-právní institucí, která produkuje čistý výtěžek na veřejně prospěšnou činnost v oblasti sportu za přímého dohledu státu, než soukromou společností v pravém slova smyslu.“⁶² Sazka a.s. byla pro sport přínosným zdrojem prostředků, a po roce 2011, kdy byl na společnost vyhlášen konkurz, se to ve financování sportu citelně projevilo, když český sport přišel o více než 1,2 mld Kč ročně. Loterijním zákonem byla stanovena odvodová sazba procentuálně a progresivně. Způsobilo to účelové štěpení společností a rozdělování výtěžků do menších společností a jiných spolků, za účelem co nejmenšího odvodu. Navíc si samotné společnosti mohly určit, na jaký veřejně prospěšný účel výtěžek odvedou. Loterijní společnosti si tedy začaly sami zakládat spolky, do kterých výtěžek odváděly. Propad, který ve financování nastal, bylo třeba vyřešit. Proběhlo tedy několik novelizací loterijního zákona. Snaha loterijních společností obejít progresivně stanovenou odvodovou sazbu vedla k novelizaci, která zavedla jednotnou sazbu minimálně 20 % z výtěžku loterijní společnosti, který musí být odveden na sport. Dalším problémem byly odvody společností sobě samým. To vyřešil zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, který upravuje také loterijní zákon. Tento zákon totiž zrušil ustanovení o povinnosti odvádět povinnou část výtěžku na veřejně prospěšné účely a tato povinnost byla nahrazena odvodem z provozování loterií a jiných podobných her, jehož výnos se rozdělí mezi státní rozpočet a rozpočty obcí. Právní pojem „odvod na veřejně prospěšné účely“ nahradil pojem „odvody z loterií a jiných podobných her“. Problém nastal při dalším přerozdělení ze strany obcí. Ty totiž neměly nadále stanovenou povinnost odvádět výtěžek na sport, z důvodu zachování autonomie hospodaření obce. Vznikal tedy ze strany sportovních organizací apel, aby bylo nynější financování ze strany obcí respektováno, avšak žádná taková povinnost nebyla obcím zákonem stanovena.⁶³

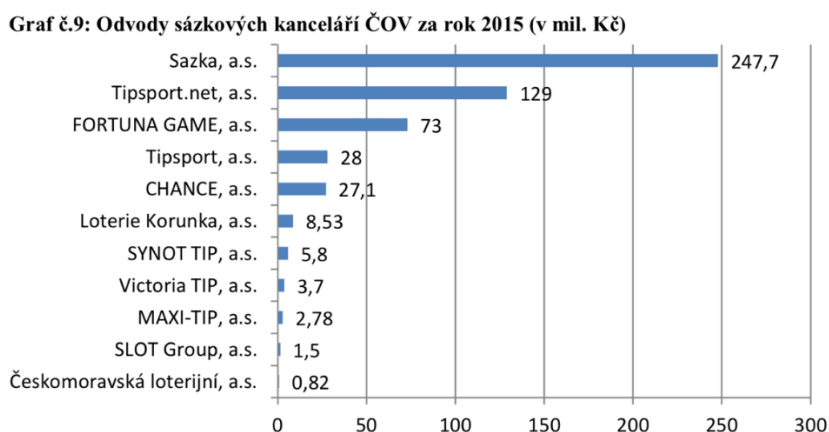
Ke zlepšení situace nedošlo, a tak bylo třeba další novelizace loterijního zákona, která vzešla v účinnost v červnu 2013 a umožnila slevu na dani, kterou si mohou loterijní společnosti nárokovat, pokud darují peněžní prostředky ČOV na účely sportovní a

---

⁶²Sněmovní tisk 11/18 - PS PČR, 1994

⁶³ RUDOLFOVÁ, Veronika. Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.32

tělovýchovné, a to ve až do výše 25 % z dílčího odvodu. ČOV se tedy následně stal příjemcem těchto prostředků, které dle předem stanoveného klíče rozdělával mezi sportovní organizace a spolky. Došlo k nárůstu financí proudících do sportu. Na následujícím grafu zpracovaného autorem z dat KPMG z roku 2016 můžeme vidět jaký objem peněz se v roce 2015 dostal prostřednictvím tým ČOV z jednotlivých loterijních společností do sportu.⁶⁴

Ovšem během celého procesu hledání cesty, jak dostat více peněz z hazardních her do sportu, byl už v přípravě nový zákon a to zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, který dne 1.1. 2017 vstoupil v účinnost. Přestože se zákon snaží řešit velké množství problému souvisejícím s gamblingem a s regulací hazardních her, již nadále neumožňuje odvody výtěžku loterijních společností přímo do státního rozpočtu a prostředky rozdělují již pouze MŠMT. MŠMT se následně zavázalo kompenzovat ztrátu ČOV navýšením výdajů ze státního rozpočtu.⁶⁵

Je otázkou, zda a nakolik se má stát snažit spojit hazard a sport. Jedná se o postavení hazardu ve společnosti jednotlivého státu. Trendem posledních let je stát bojující proti hazardu, ať už se jedná o online sázení nebo kamenná kasina. Příkladem je poměrně

⁶⁴ BŘÍZA, Matouš. Komparace systémů financování sportu ve vybraných zemích Evropy. Praha, 2016. Diplomová práce. Management tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce Doc. RNDr. Bohumír Štědroň, CSc.

⁶⁵ RUDOLFOVÁ, Veronika. Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. s.33

výrazné zvýšení daně z technických her a loterií a to z 23 % na 35 %.⁶⁶ Ovšem lze takové kroky nazvat bojem proti hazardu nebo pouhou snahou získat více peněz do rozpočtu z oblastí, o kterých vláda ví, že v ní peníze jsou a budou? Pokud by se jednalo doopravdy o boj proti hazardu, vyšší zdanění společnosti a popř. zdanění výher nad 1mil Kč bude mít na gamblerství občanů minimální odrazující dopad.

Předseda ČOV Jiří Kejval v rozhovoru připomíná, že ve Finsku nejdou ze státního rozpočtu žádné prostředky, jelikož je sport financován výhradně státní loterií, která má ze zákona monopolní postavení a veškerý její zisk jde pro potřeby sportu. Jiří Kejval zastává názor, že pro správné financování sportu je vícezdrojové financování důležité, a tudíž by se měl systém vrátit k možnosti odvodů z loterií do sportu, tak jak tomu bylo u nás do roku 2015.⁶⁷ Je to ale opravdu nejvhodnější způsob využití výnosů z loterií? Na jednu stranu je to právě sport, na který padne mnoho sázek, a proč by tedy neměl zpětně ze své činnosti profitovat a použít prostředky na zlepšení v oblasti sportu. Navíc se jedná o poměrně stabilní zdroj příjmu. Na druhou stranu v tu chvíli stát zaujímá stanovisko podporující a tolerující hazardní hry. Nakolik ovšem stát tedy podporuje přijímáním prostředků z hazardních her negativní chování lidí, kterým je gamblerství? Lze přijmout fakt, že sázky jsou a budou a je tedy alespoň zčásti nutné z nich udělat nějaký přínos? Mám za to, že je třeba v případě financování sportu z hazardu zaujmout jasné stanovisko. Pokud se stát rozhodne, že sport nebude z hazardních her profitovat, pak je ale třeba, aby zvládnul financovat sport z jiných zdrojů, a to tak, aby sport ztrátou povinnosti provozovatelů hazardních her odvádět peněžní prostředky do sportu, netrpěl. Každý stát v EU se postavil k této problematice rozdílně, příkladem je Finsko, které 100 % výnosu ze státní loterie odvádí do sportu (více o finském systému financování sportu v kapitole 5.2.

2.4 Financování soukromými prostředky

Nelze opomenout významný zdroj financování sportu, a to soukromé prostředky jednotlivých subjektů. Pokud se zaměříme na financování dětí a mládeže a rekreačního

---

⁶⁶ *IDnes.cz: Ekonomika* [online]. 7. 11. 2019 [cit. 2020-05-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/sazka-sportka-zdrazeni-dane-hra-dane-eurojackpot-cena-sazenka-snemovna-zakon.A191107_142217_ekonomika_ven

⁶⁷ Celý rozhovor obsažen v Příloze č. 1

sportu občanů, velkou roli hrají prostředky domácností. Není to nic, čemu by bylo třeba oponovat, financování svého volného času je samozřejmostí a nic takového by nemělo být požadováno od státu bez spoluúčasti občana. Za hlavní úlohu státu v zajištění financování a organizace sportu považují legislativní základ, na kterém lze budovat formu financování, oblastmi financování a další nadstavbou. Pokud má ve státě fungovat sport na školách, je třeba právní úprava zakotvující pravomoci ústředních správních orgánů k organizaci sportu a zajištění jeho financování. Pakliže má být efektivní darování finančních prostředků sportovním entitám, je třeba, aby stát zajistil takovou právní úpravu, která to umožní, a navíc nezpůsobí například daňové úniky. Ta nejdůležitější úloha státu je tedy stanovení pravidel pro oblast, která se dostala na takovou úroveň hospodářskou a sociální, že je třeba aby byla regulována. Je tedy na místě zmínit ty instituce, které zajistí další zdroje pro organizaci a financování sportu, a to domácnosti, obchodní korporace a obecně prostředky ze soukromých zdrojů.

2.4.1 Domácnosti

Vícezdrojové financování sportu je tedy třeba vzít z širšího hlediska, a to z hlediska soukromých zdrojů. peněžní prostředky, které jsou poskytovány ze státního rozpočtu, ať už přímo dotacemi z Agentury nebo z rozpočtu krajů a obcí, nikdy nebudou stačit na pokrytí nákladů sportovce a sportovních klubů. Nejdůležitějším impulzem je rozhodnutí a možnosti rodičů ve smyslu, zda bude dítě sportovat a jaký druh sportu si vybere a nakolik jsou rodiče schopni a ochotni investovat do sportu svých dětí. Uvádím výsledek výzkumu z akademické práce zkoumající náklady rodinného rozpočtu na sport dětí:

Z výsledků vyplývá, že celkem 50 % respondentů utrácí za sport svých dětí do 7.800 Kč ročně. Rodiče za sport svých dětí utrácí v rozmezí od 0,1 % po 15,4 % celkového rozpočtu rodiny. Polovina dotázaných rodin utratí do 2,3 % z rodinného rozpočtu. Při otázce, zdali je rodič ochoten platit dítěti jakýkoliv sport, který by chtělo provozovat, zcela souhlasilo 26 % dotázaných. Dále 32 % zvolilo jako odpověď, která je jim nejbližší: „spíše souhlasím“. Znamená to tedy, že nadpoloviční většina je ochotna dopřát svým dětem sport podle jejich výběru i přes to, že bude finančně náročnější. S tímto výrokem zcela nesouhlasilo pouhých 7 %. Největší zastoupení 35 % měla odpověď: „spíše

nesouhlasím“ . Průměrné roční náklady na sport jednoho dítěte činí 13 303 Kč. ⁶⁸

Předpokládejme však, že postupem času a zlepšením ekonomické situace posledních let se náklady na sport dítěte výrazně zvýšily. Rozdílná je samozřejmě situace, kdy rodič dítě přihlásí do lokálního sportovního zájmového kroužku, který bez cestování provozuje činnost dvakrát týdně a není třeba téměř žádného vybavení. Za takové můžeme považovat atletiku, volejbal, gymnastiku, nebo plavání. Pokud však rodič má za cíl připravit dítě ve sportu tak, aby se mohlo účastnit i oficiálních sportovních soutěží, příprava bude vždy náročnější nejen finančně ale i časově. A to jak pro rodiče, tak pro sportovní klub. V tomto případě je pravděpodobné, že sportovní klub, kam rodič své dítě umístí, bude žádat o větší dotace jak ze státního rozpočtu, tak z rozpočtu kraje a obcí. Také rodič se bude podílet mnohem vyšší částkou, jelikož bude muset spolufinancovat trenéra, vybavení, cestování a další možné náklady.

Finanční poradce Matuš Kuchálik v rozhovoru pro fintag.cz uvádí, že velmi záleží, na jaké úrovni daný sport dítě provozuje, nebo chce provozovat, Mezi nejdražší z těch běžnějších sportů patří hokej, tenis a obecně sporty, kde se hodně cestuje. Často se stává, že rodiče dají děti do sportovní akademie, kde se platí roční balíček, který zahrnuje náklady na stravování, trenéry i ostatní péči, cena takové akademie se pak pohybuje v řádu několika desítek tisíc korun ročně. Obecně dle Matuše Kuchálíka platí, že děti ze slabších rodin přestanou se sportem dříve, jelikož státní střediska, která vyžadují menší náklady než soukromé sportovní akademie, dokážou udržet po delší dobu pouze talentovanější děti.⁶⁹

Náklady domácnosti na sport se tedy liší nejen dle sportu, který dítě provozuje, ale také dle zamýšlené úrovně.

V neposlední řadě je třeba uvést, že tím největším nákladem nemusí být finance, ale taková časová náročnost. Často je třeba dítě na sportovní tréninky nebo závody dopravovat a čas tam s ním trávit. Výchova vrcholového sportovce vyžaduje bezesporu

---

⁶⁸ SKÁLA, Lukáš. Sportovní aktivity dětí a jejich důsledky pro rodinný rozpočet. Brno, 2012. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

⁶⁹ Fintag.cz: finance [online]. 30.11.2018 [cit. 2020-05-15]. Dostupné z: <https://www.fintag.cz/2018/11/30/kazdy-rodic-ktery-vede-deti-ke-sportu-a-podporuje-je-si-zaslouzi-respekt-rika-matus-kuchalik/>

velké rodičovské odhodlání. Je ovšem důležité zdůraznit, že nejdůležitější pro rozvoj dítěte není snaha o vrcholovou sportovní kariéru, ale získat návyk zdravého životního stylu. Právě proto mám za to, že je třeba soustředit finanční podporu obcí a krajů do lokálních sportovních spolků a sportovišť a pokusit se dopřát možnost účastnit se sportovní činnosti co největšímu počtu nejen dětí, ale také dospělým. Lze tímto způsobem využít toho, že obec zblízka vidí aktuální problémy a potřeby, ať už se jedná o zničená sportoviště nebo nedostatek sportovních klubů, kde by se mohly děti naučit různým sportům. V neposlední řadě si myslím, že je třeba do celého procesu podpory sportu v České republice, zapojit školská zařízení. Není jasné, zda za nedostatkem pohybu na škole stojí špatná propagace zdravého životního stylu nebo nedostatek personálního zázemí, ale je zřejmé, že výrazně klesla možnost přihlašovat děti do sportovních kroužků v rámci školy. Často se tímto způsobem dá snížit časová náročnost, kterou rozvážení do sportovišť obnáší. Je na MŠMT i Agentuře a jednotlivých školách, aby nastavily systém tak, že si student nemusí vybírat mezi studiem nebo sportem, ale pokusit se propojit tyto dvě činnosti a naučit již od raného věku dítěte sportovním návykům.

2.4.2 Sportovní marketing

S ohledem na rozmanitost oblastí sportu, úrovně, na které lze sport vykonávat, prostředí, nebo věku člověka, který chce sportovat, lze sport financovat z rozdílných prostředků. Přestože z veřejných zdrojů jsou financovány sportovní kluby, reprezentace státu nebo sportovní akce, objem finančních prostředků z veřejných rozpočtů není dostačující. Proto dalším nástrojem, jak sport financovat je sportovní marketing, známý jako sponzoring. Historie sponzoringu sahá do 70.let 20.století, když německá fotbalová Bundesliga umístila na dresy hráčů nápis Jägermeister. Zpočátku byla tato forma reklamy veřejností velmi odsuzována. Časopis Stiftung Deutsche Sporthilfe v roce 1974 napsal: „*Reklama na lidech je nemorální a sportovně neetická, živé reklamní sloupy škodí pohledu na sport a jeho společensko-politické pozici, svádí ke korupci a úplatku.*“. Postupem času si však společnost uvědomila vzrůstající význam sportu a potřebu finanční podpory, která není z veřejných prostředků dostačující. Postavení sportu ve společnosti je druhem společenské smlouvy, shody na tom, jak důležité je sport v životech obyvatelstva udržet. Proto i sponzoring byl vzat na milost a stal se důležitou součástí každého sportovního odvětví. Například v letech 1999-2003 obdržela AC Sparta Praha od tehdejšího Eurotelu

na dresu 32 mil. Kč., za samotný rok 2004 to již pak bylo 45mil. Kč.⁷⁰ Mezi nejčastější cíl sponzoringu patří v České republice již tradičně fotbal a hokej. Fotbalový klub AC Sparta Praha má uzavřené sponzorské smlouvy s více než 50 společnostmi. Tisíce diváků má na očích bannery s názvem a logem sponzora, o přestávkách jim jsou dokola přehrávány reklamy, které nelze jako u televize přepnout, drží si logem potišťené kelímky. Trendem v oblasti marketingu posledních let je ale už i sponzorování individuálních sportovců. V době sociálních sítí, sledování každodenní aktivity jedinců a napodobování jejich chování, je pro společnost výhodné spolupracovat s vrcholovými sportovci, příkladem jsou sportovci jako Cristiano Ronaldo nebo Lebron James, kteří se sportovní značkou Nike uzavřel smlouvu na celoživotní partnerství, za které jim Nike zaplatila 1 miliardu dolarů.⁷¹

Je však důležité si uvědomit, co vlastně sponzoring je. Označení sponzorský dar, které je všeobecně používáno, je chybné, a to z následujícího důvodu. Sponzorská smlouva je dvojstranné právní jednání. Poskytovatel se zavazuje poskytnout finanční částku za protiplnění sponzorovaného. Tímto protiplněním je určitá reklama či propagace, jednoduše úkon, který by měl být pro poskytovatele prospěšný.

Základem sponzoringu je teda smlouva, kde se poskytovatel zaváže sponzorovanému poskytnout plnění a pokud vezmeme v úvahu sponzorovaného - sportovce, ten se zaváže poskytovateli za tento finanční obnos či jiné plnění poskytnout plnění nejčastěji ve formě reklamní plochy, fotografování se s výrobkem či názvem firmy poskytovatele, uvádění poskytovatele při tiskových konferencích atd.

Co je to vlastně sponzoring? A existuje takový pojem v právní úpravě? Rozhodla jsem se oslovit na toto téma Ing. Ivana Hayeka, auditora a daňového poradce⁷², který vysvětluje, že dochází k chybnému označení, tedy sponzorskému daru, jelikož v případě sportovního odvětví se tradičně nejedná o dar, ale o daňový náklad poskytovatele k reklamnímu využití. Takové rozlišení je důležité zejména z pohledu daňového, protože částka

---

⁷⁰ Wikipedia: Sportovní marketing [online]. 15.6.2019 [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sportovn%C3%AD_marketing

⁷¹ *Manofmany.com: sportovní marketing* [online]. 19.5.2020 [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <https://manofmany.com/entertainment/sport/athlete-endorsement-deals>

⁷² Celý rozhovor v originálním znění součástí Přílohy

poskytnutá sponzorovanému se uvádí do nákladů, který je dle § 24 odst. 1 zákona o dani z příjmu, a snižuje si tím základ daně.

V takovém případě je ovšem nutné brát v potaz, že ze strany sportovce je nutné adekvátní protiplnění. Ing. Hayek zdůrazňuje, že „pokud společnost zaplatí sportovní klubu 10 mil. a výsledkem bude jeden billboard někde na stadionu, je jasné, že se jedná o neodpovídající protiplnění a z pohledu finančního úřadu je poskytovatel okamžitě podezřelý.“ Jaký tedy existuje kontrolní mechanismus a dohlíží vůbec finanční úřad na takové smlouvy? Dle Ing. Hayeka jedině, co se kontroluje je odpovídající protiplnění.

Dodává: „V drtivé většině se jedná o nápisy s názvy firem. Dokládá se tedy nejčastěji fotografiemi, nakoř je sponzor viditelný a zda hlavně doopravdy došlo k reklamě, která se v nákladech sponzora uvádí. Ke kontrolám zas tak často nedochází, pokud už však k daňové kontrole dochází u fyzickým či právnických osob, kontroluje se sponzoring vždy.

Ing. Hayek upozorňuje, že je důležité, aby si sponzor dobře archivoval dokumentaci protiplnění sponzorovaného, jelikož se jedná o poměrně typický příklad daňových podvodů, a je tedy často presumováno, že se může o podvod jednat a je třeba tedy poměrně precizně uskutečněné plnění archivovat a sponzor musí být schopen vše doložit.

Problematické je, že velmi často sponzor neplatí přímo sportovnímu klubu, ale je zde nějaký zprostředkovatel, a hrozí zde existence podvodu. Finanční úřady jsou si toho velmi dobře vědomy. Daňové kontroly jsou časté u velkých subjektů a méně časté u menších subjektů, tedy z hlediska toho, kdo sponzoruje. Důvodem je jednoduše to, že finanční správa se samozřejmě snaží vydělat co nejvíce peněz a uvědomuje si, že nasazení na finanční kontrolu minimálně dvou lidí zvyšuje pravděpodobnost úspěchu objevení podvodů u větších společností než u těch menších. Menší společnosti se tedy takových podvodů dopouští často, avšak méně častěji bývají takové podvody odhaleny, pakliže se tedy nejedná pouze izolovaně o kontrolu sponzorské smlouvy. I to se často stává, obzvláště pokud u společností s obratem 10mil. Kč dochází ke sponzorským smlouvám například ve výši 3mil. Kč. Nejčastěji k prošetřování v daňovém řízení a následném trestním oznámení dochází na základě toho, že není doloženo, že ta služba byla uskutečněna nebo že nebylo úplně jasné, kdo ji vůbec uskutečňuje. To se však jedná o poměrně složitý daňový problém, to není třeba rozvádět. A dalším důvodem kontroly je často přeprodávání.“

Důležité je také, aby sponzorovaný zohlednil poskytnutou částku při placení daně z příjmu. Jedná se totiž o zdanitelný příjem a pokud je sponzorovaný plátcem DPH, musí

také cena za reklamu obsahovat DPH. Poté už půjde pouze o vyúčtování dalších nákladů sponzorovaného.

Pokud sponzoring není sponzorským darem ale oboustrannou smlouvou, kdy sponzor platí za protiplnění sponzorovaného, je nutné vymezit rozdíl oproti daru. Ing. Hayek vysvětluje, že *„dar je samozřejmě rozdílný v tom, že nevzniká pro obdarovaného žádný závazek. Není nutné nikde jméno sponzora uvádět, nosit jeho výrobky atd., tedy ne ze závazku z poskytnutého daru. Rozdíl je, že dar je limitován, a v té limitované části se stává odpočitatelnou částkou od základu daně. Chová se to tedy také jako „náklad“. Dalším rozdílem je, že dar za účelem sportu, který si lze od základu daně odečíst, lze poskytnout pouze právnickým osobám, na rozdíl od sponzoringu, který lze za účelem sportu poskytnout i osobám fyzickým. Hodnota daru je pak minimálně 2 tis. Kč. A v úhrnu lze od základu daně odečíst maximálně 10 % od základu daně. Z toho vyplývá, že ten, kdo chce poskytnout dar a využít daňové zvýhodnění, musí mít základ daně. Oproti tomu sponzor takový základ daně mít nemusí, jedná se pouze o náklady.“*

Možnost poskytnout dar za účelem sportu pouze právnickým osobám může být častou překážkou v případě individuálních sportovců. Navíc jak Ing. Hayek uvedl, potenciální dárce, který chce využít daňového zvýhodnění, musí mít základ daně. I to může být pro možné dárce komplikací.

Na závěr jsem se Ing. Hayeka zeptala, jaký je jeho názor na sportovní sponzoring a jak si vysvětluje statistický úbytek sponzorů a menší ochotu sponzorovat sportovce a sportovní kluby. Ing. Hayek uvádí:

„Negativním trendem, který u nás probíhá a pozoruji ho již delší dobu, jsou podvody spojené se sponzoringem ve sportu. Typické pro velké sporty je, že sponzor si od sportovního klubu přes sponzorskou smlouvu zakoupí reklamní plochy, které potom pronajímá dalším osobám. Typicky to nakoupí od více klubů prostřednictvím sportovního svazu. A takové plochy potom dál prodává dalším koncovým uživatelům. Takto se vytvoří řetězec, kdy na začátku to pro příklad stálo 100Kč (jeho náklad), a na konci za to inkasuje tisícinásobně vyšší částky. Jedná se jen o pouhé přeprodávání, přitom původně se jednalo jen o poskytnutí v rámci sponzorské smlouvy. Původní sponzor pak každý metr přeprodá dalším a dalším osobám a jedná se o obrovské částky, u kterých vzniká množství podvodů hlavně na DPH.“

Je zřejmé, že financování soukromými zdroji není státem významně podpořeno a sponzoři ani dárci nejsou pozitivně k poskytování prostředků motivováni. Je škoda, že stát nenabízí lepší daňové zvýhodnění, které by často mohlo vést k navýšení poskytnutých prostředků od fyzických nebo právnických osob nezávisle na státní podpoře.

Sponzoring z pohledu sportovce je poměrně nenáročný zdroj finančních prostředků. Se sponzorem uzavře sponzorskou smlouvu, zaváže se k umístění loga sponzora na auto, našitím loga na sportovní oblečení a k pravidelným zmínkách na svých sociálních sítích. Dle dostupných informací se každý sport na profesionální úrovni bez sponzora neobejde. Je jasné, že atleti nebo plavci mají menší náklady než motocyklisti, avšak na dané úrovni je už třeba potřebného zázemí personálního a materiálního, a to vše navíc je třeba financovat na cestách po celém světě během přípravné i závodní sezony.

Samozřejmě i sponzoring sportovních akcí je postupem času proměnil. Nejedná se nyní pouze o logo na dresu nebo banner v cílovém prostoru, popř. reklamní leták ve startovním balíčku. Je stále náročnější potenciálního zákazníka, který je již na reklamu imunní, zaujmout. Společnosti na sebe nyní upozorňují při sportovních akcích poskytnutím wifi sítě nebo nabíjecích stanic. Často partner akce vytvoří tzv. relax zónu, v barvách firmy, nabízí občerstvení nebo pro zábavu nabízí simulátor virtuální reality. Je zjevné, že oslovit v posledních letech potenciálního zákazníka reklamou, je už mnohem náročnější než prosté pověšení banneru na stadionu.⁷³

Nevýhodou financování soukromými prostředky, jako jsou sponzorská plnění, je nejen tedy nutnost zájmu společnosti investovat do takové formy reklamy, ale také určitá míra úspěšnosti této reklamy, hlavně proto, aby partnerství mohlo trvat delší časový úsek a sportovec či sportovní klub mohl zdroj považovat za dlouhodobý a počítat s ním do budoucnosti. Další nespornou nevýhodou je závislost sponzorského partnerství na ekonomické situaci. Společnost, která je ochotna poskytnout peněžní prostředky v rámci sponzorské smlouvy musí mít dostatečný obrát a zisk, aby si něco takového mohla dovolit. Bohužel trendem posledních let je spíše pokles, a to nejen s ohledem na problematickou situaci, kterou způsobil nouzový stav a mnohá opatření proti šíření

---

⁷³ Mediar.cz: *agentury* [online]. 11.2.2019 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/jak-se-promenil-sponzoring-sportovnich-akci/>

nemoci Covid 19. Ing. Hayek se domnívá, že „*pokles sponzoringu je následek roku 2008 a dál. Krize lidmi zatřásla a uvědomili si, jak je přece jen ekonomika vrtkavá, zalekli se a nikdy se to již nevrátilo zpět. Daňový režim je nastaven stále stejně, je tedy vidět, že se jedná o psychiku poskytovatelů, kteří už ani nevědí, proč by to vlastně měli dělat. Reklama skrze sport v době možnosti reklamy na sociálních sítích se zdá již překonanou, a využívá ji pouze ty největší společnosti.*“

Mnozí sponzoři dlouhodobě podporující daný sport nebo sportovní tým jsou nyní sami ve velmi komplikované finanční situaci a sportovci se musí obejít bez jejich pomoci. Například společnost Ineos, která je hlavní sponzorem stejnojmenné cyklistické stáje, za kterou jezdí Chris Froome a další nejlepší cyklisti světa, musela dokonce zažádat o státní půjčku ve výši 15 mld. Kč.

Prezident Mezinárodní cyklistické unie David Lappartient uvedl, že cyklistika prochází krizí, která zde od druhé světové války nebyla. Pět týmů účastnících se Tour de France má existenční problémy a pravděpodobně nebudou v příští sezoně ani pokračovat. Například tým Astana se nebude moci příští sezony účastnit, pokud v roce 2020 závody neproběhnou, jelikož sponzoři týmu uvedli, že chtějí být vidět i v letošní sezoně, a pokud tomu tak nebude tak bez ohledu na situaci, nelze sponzorské smlouvy nadále prodlužovat.⁷⁴

Současná ekonomická situace způsobí pravděpodobně výrazný pokles výnosů z prodeje reklamy a sponzoringu. Česká televize uvedla, že v letošním roce předpokládá ztrátu 120mil. Kč oproti původnímu odhadu. Hlavním důvodem takové ztráty finančních prostředků od sponzorů je přesun významných sportovních událostí, jako je MS v hokeji, Letní olympijské hry nebo fotbalové Mistrovství Evropy. Samozřejmě to zároveň znamená také menší náklady. To platí nejen pro Českou televizi, ale pro všechny sportovní kluby a organizace. Většina z nich je každoročním pořadatelem sportovních akcí, z důvodů celoplošného rušení z bezpečnostních důvodů se takové akce vůbec neuskutečnily a kluby mohly mít menší náklady.⁷⁵

---

⁷⁴ Sport.cz: *cyklistika* [online]. 14.5.2020 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/ostatni/cyklistika/clanek/1395648-i-na-sampiony-tour-de-france-dolehla-krize-hlavni-sponzor-zada-o-miliardovou-pujcku.html>

⁷⁵ *Mediaguru: TV* [online]. 3.5.2020 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/04/ct-odhaduje-letosni-pokles-z-reklamy-a-sponzoringu-na-120-mil-kc/>

Bohužel riziko financování soukromými zdroji, jako jsou sponzorská plnění, je zřejmé. Většina sportovních klubů jsou na sponzoringu závislá, jelikož dotace ze státního nebo regionálního rozpočtu nedostačují, avšak taková situace sebou nese mnohá rizika. Stačí poměrně málo, aby taková podpora nebyla klubu poskytnuta. Společnost sponzorující klub se může dostat velmi lehce do finanční tísně, nebo může dojít jen k poklesu tržeb, a sponzorská plnění budou prvními škrty. Příkladem je situace ve fotbalovém i hokejovém Baníku Sokolov. Peníze, které sportovní kluby dostávaly od Sokolovské uhelné, již nadále nebudou poskytovány. Nyní se snaží náhradu za finance od soukromého sponzora vyřešit město Sokolov. To uvádí, že náklady na sportovní kluby ve městě jsou rok od roku vyšší. V roce 2016 poskytlo město na dotacích sportovním klubům 7,85 mil Kč a v roce 2019 to bylo již 14,3 mil. Kč. Navíc většinu sportovišť město vlastní, takže musí zajišťovat jejich provoz a údržbu. Dohromady na sport má město Sokolov na rok 2020 vyčleněno 55 mil. Kč. Problémem výpadku soukromých sponzorů je, že bude požadována náhrada od státu či kraje nebo obce. Je však pravděpodobné, že na sport se budou prostředky hledat v následujících letech hůře a hůře, přestože je zájmem státním i regionálním udržet kvalitu života, kterou sport bezesporu zvyšuje, na co nejvyšší úrovni. Prostředky, kterými toho lze dosáhnout jsou však omezené a závislé na přidělu ze státního rozpočtu. Opakuji, že je nutné při přidělování daňových výnosů obcím na uvedené myslet. Pokud se má obec či kraj o kompenzace postarat, musí k tomu mít prostředky. Na rozdíl od Agentury musí obec zajistit činnost v mnoha oblastech, jako například finanční zajištění provozu škol, domovy s pečovatelskou službou, údržbu komunikací, odpadové hospodářství, bytové hospodářství, údržbu veřejného prostranství nebo veřejné osvětlení. Pokud tedy má obec navíc podporovat sport, musí tomu její rozpočet odpovídat.

Oproti tomu dárcovství je právní jednání upravené v zákoně č. 89/2012 v ustanovení § 2055-2078. Dárce tedy bezplatně obdarovává věci či finančními prostředky a nevyžaduje od obdarovaného plnění daru odpovídající. Právní úprava zdanění daru je obsažena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Sportovní marketing v důsledku krize způsobené epidemií COVID-19

Po začátku epidemie koronaviru COVID-19 bylo po celém světě jedním z prvních opatření zákaz hromadných akcí. To však znamenalo, že nejdříve byl krizí zasažen zábavní a sportovní průmysl. Držitelé práv se potýkají s finančními důsledky velkého a případného úplného snížení příjmů z důvodu výpadku příjmu z vysílacích práv, sponzorských plateb a finančních operací v den zápasu. Samotní sponzoři sportovního sektoru se potýkají se sníženými příjmy a snaží se optimalizovat veškeré náklady.

Z tohoto důvodu jsou nyní smluvní sponzorské vztahy napjaté, nečekaně ukončované a povětšinou nadále neudržitelné. Zatímco sportovec bojuje s ukončením zápasů a sportovních akcí, sponzor je zasažen nedostatkem expozice své značky, která se jinak očekává výměnou za své platby. V Evropě je pro držitele práv v sázce 30,7 mld EUR vyplácených podniky za svá práva na sponzorství za rok (údaje Evropské sponzorské asociace). Na druhé straně stojí sponzoři, jejichž ztráta návratnosti uvedené sumy je potenciálně mnohem vyšší. Je tedy logické, že nyní mezi sponzorovanými a sponzory narůstá neshoda v tom, nakolik je pro sponzora výhodné zůstat a očekávat v nejbližší době zvrát, a zda by nebylo pro sponzory výhodnější zvolit sic sankcionovaný ale dřívější odchod ze smluvního vztahu a vyhnout se ještě vyšší potenciální ztrátě.⁷⁶

Bude zajímavé sledovat, zda pro sponzory bude sport nadále marketingovou možností. Přestože lidé tráví více času doma a sledovanost sportovních vysílání by měla stoupat, většina sportovních soutěží je zastavena nebo omezena. Hráči nemohou na mnoha místech trénovat ani soutěžit a je důležité zmínit také to, že se nedaří ani zkompletovat sportovní týmy, který mají hráče z různých států. Je pravděpodobné, že zájem o sponzoring klesne a je otázkou z jakých zdrojů bude sport následně financován.

---

⁷⁶ KPMG: Insights [online]. [cit. 2020-10-16]. Dostupné z: <https://home.kpmg/uk/en/home/insights/2020/06/what-does-covid-19-mean-for-sports-and-entertainment-sponsorship.html>

3 Sport na úrovni Evropské Unie

V rámci evropské integrace vznikly instituce, které si daly za cíl společné zákonodárné i ekonomické sblížení. Jednou z takých institucí je i EU. Jejími hodnotami jsou hodnoty lidskoprávní jako lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právo občanů žít v právním státě a důsledné dodržování lidských práv. Za cíl si EU klade prosazování uvedených hodnot, míru, spravedlnosti, zajištění bezpečnosti bez omezení vnitřními hranicemi. Vedle zásadních hospodářských cílů jako je vytvoření hospodářské a měnové unie se ale EU snaží i celkovou podporu vědecko-technického pokroku, kulturního bohatství a v konečném důsledku o rozvoj společnosti jako celku. I EU si uvědomuje, že sport je významným a rychle rostoucím odvětvím hospodářství EU a představuje cenný přínos pro růst, tvorbu pracovních míst i pro společnost.⁷⁷

3.1 Právní úprava oblasti sportu v EU

Přestože si je EU vědoma vysoké společenské i ekonomické hodnoty sportu, sjednocující právní úprava se vyskytuje minimálně. Možná právě s ohledem na specifika jednotlivých oblastí sportu a autonomii správních struktur, které se ve sportu tvoří, je EU opatrná a snaží se spíše doporučovat a předcházet možným komplikacím. Známe tři druhy kompetencí EU dle Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“). Jedná se o výlučné, sdílené a podpůrné. Ve výlučné kompetenci vydává EU právně závazné akty, ve sdílené přijímají členské státy legislativní opatření do míry, do jaké jej nevykonala EU. Třetím druhem jsou kompetence podpůrné, mezi které patří ochrana a zlepšování lidského zdraví, průmysl, kultura, cestovní ruch, odborné i všeobecné vzdělání, sport, civilní obrana a správní spolupráce.⁷⁸ V těchto oblastech mají legislativní pravomoc členské státy a na EU je, aby svojí činností činnosti členských států koordinovala, doplňovala a podporovala. Tato podpůrná činnost EU je vykonávána orgány EU, tj. Evropskou komisí, Radou EU, Evropským parlamentem a Soudním dvorem EU.⁷⁹

---

⁷⁷ Europa.eu: Evropská unie [online]. [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_cs

⁷⁸ Čl. 6 SFEU

⁷⁹ LUKAVSKÝ, Martin. Priority sportovní politiky EU a financování sportu. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze Fakulta tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce RNDr. Bohumír Štědroň, CSc

Teprve Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost v prosinci 2009, upravila pravomoci EU v oblasti sportu. Lisabonská smlouva byla tedy první ze Smluv, která sport zmiňuje. EU je Lisabonskou smlouvou *zodpovědná za rozvoj politiky vycházející z faktů, pěstování spolupráce a řízení iniciativ na podporu fyzických aktivit a sportu v celé Evropě*. V rámci programu Erasmus+ byla úplně poprvé vytvořena rozpočtová položka, která byla určena na podporu projektů a sítí v oblasti sportu.

Ještě před platností Lisabonské smlouvy byly základy politiky EU v oblasti sportu sepsány v Bílé knize o sportu z roku 2007 a akčním plánem „Pierre de Coubertin v roce 2008“. Lisabonská smlouva následně EU pomohla získat pravomoci k realizaci stanovených cílů.

Pravomoci v oblasti sportu jsou konkrétně určeny následovně:

- čl. 6. písm. e) SFEU, kterým je EU svěřena pravomoc provádět činnosti, jimiž podporuje nebo doplňuje činnosti svých členských států.
- Dále čl. 165 odst. 1 SFEU stanovuje podrobnosti politiky v oblasti sportu a zavazuje EU přispívat k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci.
- Dále čl. 165 odst. 2 zdůrazňuje, že se EU zavazuje podporovat evropský rozměr sportu snahou o zajištění spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.⁸⁰

3.2 Rozdělení pravomoci v EU

EU má rozdělené pravomoci v rámci svých orgánů, tj. Evropská komise, Rada EU, Evropský parlament a Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr EU“). Přestože je oblast politiky sportu v kompetencích podpůrných a EU nemůže vydávat v této oblasti

---

⁸⁰ *Fakta a čísla o Evropské unii: Evropský parlament* [online]. 02-2020 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/cs/FTU_3.6.7.pdf

právně závazné akty pro členské státy, je třeba, aby doporučení a stanoviska a plány pro oblast sportu co nejvíce odrážely aktuální stav a potřeby EU.⁸¹

3.2.1 Evropská komise a sport

Evropská komise (dále jen „Komise“) je výkonný orgán, politicky nezávislý na členských státech. Je to jediný orgán, který odpovídá za předkládání návrhů nové evropské legislativy s cílem chránit zájmy EU a jejích občanů v otázkách, které nelze účinně upravit na vnitrostátní úrovni. Komise je také odpovědná za provádění rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady EU. Komise se skládá z 27 komisařů (z každé země jeden) v čele s předsedou EK. Ten rozděluje jednotlivé oblasti politiky členům Komise.⁸² Od roku 2019 do roku 2024 je komisařkou pro výzkum, kulturu, vzdělání a mládež a sport Mariya Gabriel.⁸³ Komisařka je odpovědná za průzkumy a návrhy na zlepšení oblasti politiky sportu. V dopise od předsedkyně komise Dr. Ursuly von der Leyen⁸⁴ adresovaném Mariyi Gabriel je zdůrazněna její role v prezentaci sportu jako základu inkluze a cestě ke spokojenosti občanů EU. Dále je odpovědná za propagaci a rozšíření události zvané #BeInclusive EU Sports Awards⁸⁵ ⁸⁶ a úspěšného zvládnutí Evropského týdne sportu, jenž má pomoci k většímu sportovnímu zapojení občanů EU.⁸⁷

---

⁸¹ LUKAVSKÝ, Martin. *Priority sportovní politiky EU a financování sportu*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze Fakulta tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce RNDr. Bohumír Štědroň, CSc.

⁸² *Evropská unie: Základní informace o EU* [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_cs

⁸³ *European Commission: Departments and executive agencies -Education, Youth, Sport and Culture*[online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_cs

⁸⁴ *European Commission: Mission letter* [online]. 1. 12. 2019 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-mariya-gabriel-2019_en.pdf

⁸⁵ Jedná se o setkání sportovních organizací konaném 1.12.2020, kde jednotlivé sportovní organizace prezentují své plány a projekty na podporu sportu a inkluze znevýhodněných, přičemž vítězný projekt obdrží cenu a finanční částku 10.000 euro na podporu projektu.

⁸⁶ *European Commission: Sport-#BeInclusive Awards* [online]. 1. 12. 2019 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/sport/be-inclusive_en

⁸⁷ *European Commission: European week of sport* [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/sport/week/about_en

S jednotlivými projekty souvisí další pravomoc Komise, a to správa rozpočtu EU a přerozdělování finančních prostředků.⁸⁸ Je to tedy Komise, která rozhodne, jak velkou podporu sport od EU získá.

Evropská komise a veřejná podpora

Zajímavější je pro sportovní prostředí uvést roli Komise v oblasti veřejné podpory (výkladu o veřejné podpoře se věnuji ve 4. části).⁸⁹ V oblasti veřejné podpory je Komise nejdůležitějším orgánem. Veškeré rozhodování o veřejné podpoře je centralizované právě v pravomocích Komise. Přezkumná pravomoc rozhodnutí Komise však stále náleží Soudnímu dvoru EU. Nejdůležitější řízení, prostřednictvím kterých Komise realizuje své pravomoci ohledně veřejné podpory jsou:

1. Řízení o notifikované veřejné podpoře⁹⁰

- Řízení, které je zahájeno na základě notifikace, kterou lze v České republice podat pouze prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Vždy je třeba aktivní spolupráce poskytovatele, který je často vyzýván k doplnění informací a podkladů ve stanovené lhůtě. Komise přijme do dvou měsíců od obdržení notifikace rozhodnutí, kterým
  - a) rozhodne, že se o veřejnou podporu nejedná
  - b) rozhodnutí, že se o veřejnou podporu jedná, ale je slučitelná s vnitřním trhem
  - c) rozhodnutí, že se o veřejnou podporu jedná a není slučitelná s vnitřním trhem

Pakliže nepřijme do 2 měsíců Komise žádné z uvedených rozhodnutí, považuje se dle čl. 4 odst. 6 procesního nařízení veřejná podpora za odsouhlasenou. Takovou podporu však musí poskytovatel stejně oznámit a vyčkat 15 dní, zda nepřijme Komise rozhodnutí.

2. Formální vyšetřovací řízení

---

⁸⁸ *Evropská komise: Úkoly Evropské komise* [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/sport/week/about_en

⁸⁹Odkaz na stránky Evropské komise a veřejné podpory: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html

⁹⁰ M. Kincl dodává: „notifikace je formalizovaný postup směřující k zahájení řízení před Evropskou komisí, v jehož rámci je posuzována slučitelnost veřejné podpory s vnitřním trhem, bývá rovněž označována jako „oznámení““

- Komise zahájí, když má pochybnosti o slučitelnosti veřejné podpory s vnitřním trhem a dochází v něm k detailnímu posouzení.
3. Řízení o protiprávní veřejné podpoře
    - Protiprávní veřejná podpora je uskutečněna v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU, kdy poskytovatel veřejnou podporu nenotifikoval, nebo poskytl veřejnou podporu bez meritorního rozhodnutí.
  4. Řízení týkající se zneužití veřejné podpory
    - Zneužitím je využití veřejné podpory příjemcem v rozporu s rozhodnutím Komise. Je to tedy řízení, které vede Komise s příjemcem veřejné podpory, nikoli s poskytovatelem.⁹¹
  5. Řízení týkající se existujících režimů veřejné podpory
    - Smyslem řízení je reakce na vývoj vnitřního trhu a možná úprava již existujících veřejných podpor.
  6. Ukládání pokut a penále
    - Dle čl. 7 procesního nařízení má Komise pravomoc vyžádat si rozhodnutím nebo prostou žádostí informace nejen od poskytovatelů, ale také od podniků nebo sdružení podniků. V případě neposkytnutí nebo poskytnutí neúplné či nesprávné informace může být podnikům uloženo penále (až 1 % celkového obratu za předchozí hospodářský rok). Z uvedeného důvodu se poskytovatel (Agentura) v současné situaci snaží například získat ucelené informace od žadatelů o tom, jaké všechny dotace získaly a zda nebyly některé poskytnuty v režimu de minimis, aby si poskytovatel pohlídal limit této podpory, a ochránil příjemce od možných sankcí ze strany Komise.⁹²

Díky svým pravomocím v oblasti veřejné podpory má Komise možnost ovlivňovat oblast sportu. Může ovlivnit financování vybraných projektů, udělování výjimek a svými rozhodnutími poskytovatelům určit jaká veřejná podpora je s vnitřním trhem slučitelná a je Komisí tedy „vítaná“. Rozhodovací pravomoc ve veřejné podpoře je silný nástroj a z pohledu poskytovatele je třeba na něj flexibilně reagovat.

---

⁹¹ Čl. 1 písm. g) procesního nařízení

⁹² KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s.116

3.2.2 Rada Evropské unie a sport

Dalším orgánem EU, který má vliv na oblast sportu je Rada Evropské unie (dále jen „Rada“). Rada se skládá z ministrů vlád všech členských zemí, kteří projednávají, pozměňují a schvalují právní předpisy. Jejich úkolem je také koordinace politik jednotlivých zemí. Právě ministři jménem svých vlád jsou zmocněni k přijímání závazků k provedení opatření schválených na zasedání Rady. Rada nezasedá vždy ve stejném složení, schází se v 10 různých konfiguracích, z nichž každá odpovídá určité politické oblasti, kterou je třeba projednat. Například pro oblast vzdělávání, mládež, kulturu a sport zasedá Rada EYCS, která se skládá z ministrů všech členských států odpovědných za školství, kulturu, mládež, sdělovací prostředky, komunikaci a sport. Konkrétní složení poté závisí na otázkách projednávaných na jednotlivém zasedání. Rada EYCS zasedá třikrát nebo čtyřikrát za rok, dvakrát vždy v úplném složení. Převážně přijímá tzv. stimulační opatření a doporučení, která mají členské státy vést k cílům stanoveným v akčních plánech jako např. Evropa 2020.⁹³ Zásadní roli v plánování politiky sportu má také předsedající stát. V intervalu 6 měsíců, kdy předsednický stát zasedá, jsou jednotlivé pracovní skupiny vedeny zástupci předsednického státu, kteří postupují dle stanovených programu a priorit předsednického státu. Právě v oblasti sportu jsou na začátku předsednictví představeny cíle a priority, které jsou následně v pracovní skupině pro sport organizovány a koordinovány tak, aby došlo k jejich naplnění.⁹⁴

3.2.3 Evropský parlament a sport

Dalším orgánem EU, který je na místě zmínit pro účely této práce je Evropský parlament (dále jen „Parlament“). Oblasti sportu se v rámci Parlamentu věnuje Výbor pro kulturu a vzdělávání (dále jen „Výbor CULT“). Výbor CULT vypracoval v roce 2012 zprávu o evropském rozměru sportu, která připravila půdu pro konání prvního Evropského týdne sportu v září 2015.⁹⁵ Z pravomocí Parlamentu, který společně s Radou projednává a

---

⁹³ *Evropská unie: Rada Evropské unie* [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_cs

⁹⁴ LUKAVSKÝ, Martin. *Priority sportovní politiky EU a financování sportu*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze Fakulta tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce RNDr. Bohumír Štědroň, CSc. Str. 36

⁹⁵ *Evropský parlament: Sport* [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/143/sport>

schvaluje právní předpisy EU, vyplývá, že by svůj vliv pro oblast sportu mohl uplatňovat v okamžiku, kdy je mu Komisí předkládán návrh legislativního aktu nebo rozpočtu EU ke schválení.⁹⁶

S ohledem na stoupající úlohu sportu ve světě, Parlament uznává, že je třeba se více a více, a se zásadou subsidiarity, věnovat politice sportu.

Již delší dobu je Parlament aktivní v boji proti manipulaci s výsledky zápasů a korupci ve sportu. Výsledkem tohoto boje je přijetí Usnesení O manipulaci s výsledky zápasů a dále korupci ve sportu v březnu 2013, dále v červnu 2015 přijetí Usnesení O odhalení případů korupce na vysoké úrovni ve FIFA.

Zajímavé je usnesení ze dne 2. února 2017 O integrovaném přístupu k politice v oblasti sportu: řádná správa, dostupnost a integrita. Je na místě připomenout, že pravomoci EU jsou pouze tzv. měkké to znamená nedonucujícího charakteru a jednotlivá usnesení se snaží poskytnout Komisi pokyny a doporučení pro její práci při hodnocení uplatňování své politiky a dát znamení členským státům a odvětví organizovaného sportu ve spolupráci s vnitrostátními a evropskými veřejnými orgány.⁹⁷

Aktivně se Parlament zapojil do globálního problému ve sportu. Na planetárním zasedání v červenci 2016 uvedený výbor CULT položil Komisi dotazy ohledně manipulace s výsledky zápasů. Parlament tímto požádal Komisi, aby se zasadila o ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o boji proti manipulaci se sportovními soutěžemi. Komise plně výzvu podpořila. Účelem Úmluvy je vyzvat státy, aby přijaly opatření, vč. Legislativních, která zabrání střetu zájmů mezi sportovními organizacemi a sázkovými kanceláři, podpoří dohledové orgány nad sázkovými aktivitami, aby se předešlo podvodům, a hlavně přijmout pravidla pro zamezení korupce ve sportu. Česká republika k Úmluvě dosud nepřistoupila.⁹⁸

---

⁹⁶ LUKAVSKÝ, Martin. *Priority sportovní politiky EU a financování sportu*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze Fakulta tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce RNDr. Bohumír Štědroň, CSc. Str. 36

⁹⁷ Zpráva o integrovaném přístupu k politice v oblasti sportu: řádná správa, dostupnost a integrita: NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU o integrovaném přístupu k politice v oblasti sportu: řádná správa, dostupnost a integrita (2016/2143(INI)) Vysvětlující prohlášení. In: 2016, ročník 2016, A8-0381/2017.

⁹⁸ Epravo.cz: Právní úprava ovlivňování sportovních zápasů (Match-fixing) [online]. 9. 7. 2018 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-uprava-ovlivnovani-sportovnich-zapasu-match-fixing-107812.html>

3.3 Cíle EU v oblasti sportu

Teprve zavedením pravomocí je možné, aby EU stanovila cíle, kterých je schopna dosáhnout. Jako své cíle v oblasti sportu EU uvádí snahu o dosažení větší spravedlnosti a otevřenosti při konání sportovních akcí a naplnění lidskoprávního rozsahu závazku, který by vedl k větší ochraně morální bezúhonnosti a fyzické integrity sportovců. EU si stanovila konkrétně tři oblasti činností v oblasti sportu, a to: za 1. úloha sportu ve společnosti, 2. hospodářský rozměr sportu a za 3. politický a právní rámec sportovního odvětví.⁹⁹

Snaha o dosažení stanovených cílů v oblasti sportu vedla postupně k vydávání dokumentů, které cíle více a více konkretizují a plánují jednotlivé kroky, které mohou oblasti sportu pomoci. Mezi první takový dokument patří Bílá kniha o sportu a akční plán Pierre de Coubertin z roku 2007. Bílá kniha o sportu vypracována Komisí byla komplexní iniciativa, která zpřesnila obecně stanovené cíle obsažené v SFEU. Vedle snahy o podporu veřejného zdraví nebo boji proti dopingu byla zdůrazněna i snaha o vylepšení hospodářského rozměru sportu. Tato část Bílé knihy se zabývá dopady sportu na hospodaření EU jako celku a dopady na jednotlivé členské státy. Je zde zdůrazněno, že sportovní odvětví je z makroekonomického hlediska podceňováno a je připomínáno, že sport může být jednotlivými státy použit jako nástroj k regionálnímu i místnímu rozvoji, zaměstnanosti i kulturní evoluci společnosti. Dalším důležitým tématem Bílé knihy byla problematika zajištění veřejné podpory sportu.¹⁰⁰

Přestože sportovní organizace disponují mnoha zdroji příjmů (klubové poplatky, lístky, prodej mediálních práv, reklama a dary, přerozdělování příjmů v rámci sportovních federací, veřejná finanční podpora atp.), některé z nich mají však výrazně nižší přístup k prostředkům od provozovatelů podniků či krůzným typům veřejné podpory. Rovnost přístupů k přerozdělování ve sportu lze dle BK

---

⁹⁹ Evropský parlament: Sport [online]. 02-2020 [cit. 2020-10-19]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/143/sport>

¹⁰⁰ HOLÝ, Daniel. *Politika EU v oblasti sportu (implikace na ČR)*. Praha, 2012. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze Fakulta mezinárodních vztahů. Vedoucí práce Ing. Zbyněk Dubský, Ph.D.

zajistit pouze díky silné zaangażovanosti veřejnosti. Komise schvaluje veřejnou podporu zejména místního sportu a sportu pro všechny, pokud je v souladu s právními předpisy Společenství. Komise si uvědomuje, že v mnoha členských státech je sport spolufinancován prostřednictvím zdanění hazardu. Komise nabádá členské státy, aby se zasadily o vytvoření udržitelného modelu financování sportu, který by zaručil sportovním organizacím dlouhodobou podporu.¹⁰¹

V lednu roku 2011 bylo Komisí zveřejněné sdělení Komise o dopadu Lisabonské smlouvy na sport nazývaný se Rozvoj evropského rozměru v oblasti sportu. Po Lisabonské smlouvě se jedná o první politický dokument a klade důraz na vysvětlení přínosu sportu pro společnost, když uznává, že sport zlepšuje zaměstnatelnost a sociální začlenění. Z hospodářského hlediska stojí za zmínku výzva Komise ke sportovním asociacím, aby vytvořily mechanismy pro transparentní a udržitelné financování sportu a důsledné dodržování právních předpisů pro státní podporu v oblasti sportu. Vychází z předpokladu, že řádná správa ve sportovních organizacích vyžaduje jasné vymezení vlastní právní existence a tím zajištění možnosti demokratického vedení organizace.

Nejvýznamnější dokument evropské politiky v oblasti sportu je pravděpodobně Pracovní plán EU v oblasti sportu 2014-2017 a 2017-2020. První plán přijala Rada usnesením dne 20. května 2011 a druhý plán dne 21. května 2014. První plán uvedl základní priority, tj. integrita sportu, hospodářský rozměr sportu a vztah společnosti ke sportu. Členské státy a Komise vytvořily k tomuto účelu pět skupin odborníků, které se zabývají manipulací s výsledky zápasů, řádnou správou, hospodářským rozměrem sportu a rozvojem lidských zdrojů ve sportu. Nový plán přijatý Radou stanovil podobné obecné cíle, opětovně s důrazem na řádnou správu. Namísto pěti skupin již vznikly pouze dvě skupiny, které se pokusily o sestavení plánů k naplnění stanovených cílů a v květnu 2016 zveřejnily své závěry o posílení transparentnosti a řádné správy, a to obzvláště při významných sportovních akcích. Rada dokumentem vyzvala členské státy, aby se transparentnost stala

---

¹⁰¹ HOLÝ, Daniel. *Politika EU v oblasti sportu (implikace na ČR)*. Praha, 2012. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze Fakulta mezinárodních vztahů. Vedoucí práce Ing. Zbyněk Dubský, Ph.D.

prioritou při zajišťování politiky sportu, aby členské státy podpořily provádění kritérií a postupů týkajících se řádné správy a navrhly a rozpracovaly modely spolupráce veřejného a soukromého sektoru.¹⁰²

3.4 Financování sportu prostředky Evropské Unie

Financování sportu ze zdrojů EU se dá shrnout do dvou vývojových fází. První fází je způsob financování před platností Lisabonské smlouvy. Z důvodu absence úpravy oblasti sportu, jak jsem již zmínila výše, nebyl jednotně upraven přístup EU k podpoře sportu. První iniciativou, která financovala sportovní projekty členských států byl projekt EURATHLON.¹⁰³ V duchu hesla, sport pro všechny“ bylo pod iniciativou EURATHLON v roce 1995 podpořeno 82 projektů, 50 různých druhů sportů, a to částkou ve výši 700,000 euro.¹⁰⁴ Bohužel v roce 2006 rozhodl Evropský soudní dvůr¹⁰⁵ tak, že každá položka rozpočtu vyžaduje právní základ ve smlouvách, které ovšem oblast sportu nijak neupravovaly. Možnosti EU financovat sport byly tedy značně omezené a bylo možné jen nepřímo na oblasti, které se sportem primárně nezabývají.¹⁰⁶

Druhá fáze financování sportu z prostředků EU nastala po 1. 12. 2009, kdy vstoupila Lisabonská smlouva v platnost¹⁰⁷. Nástrojem k financování od roku 2009 do roku 2014 staly tzv. Přípravné akce v oblasti sportu. Pravomoci plynoucí z Lisabonské smlouvy, které jsem uváděla v textu výše, vedly k prvnímu přímému financování sportovní oblasti. Každý rok bylo v rámci Přípravných akcí stanoveno několik priorit, nastavena maximální finanční účast EU na nákladech projektů, počet financovaných projektů a přibližný rozpočet pro jednotlivé oblasti. Prioritními oblastmi bylo například propagace zdraví prospěšných pohybových aktivit, podpora vzdělávání v oblasti sportu, boj proti dopingu,

---

¹⁰² *Fakta a čísla o Evropské unii: Evropský parlament* [online]. 02-2020 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/cs/FTU_3.6.7.pdf

¹⁰³ LUKAVSKÝ, Martin. *Priority sportovní politiky EU a financování sportu*. Prahas. Diplomová práce. FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU - Univerzita Karlova v Praze.

¹⁰⁴ *European Commission: Press Corner* [online]. 27. 6. 1995 [cit. 2020-05-05].

¹⁰⁵ BOGAERT, Stefaan a An VERMEERSCH. *Sport in the European Union: All sound and no fury?*.

Maastricht, 2006. s. 11. Dostupné z: <http://arno.unimaas.nl/show.cgi?fid=6853>. Working paper. Maastricht Faculty of Law.

¹⁰⁶ LUKAVSKÝ, Martin. *Priority sportovní politiky EU a financování sportu*. Prahas. Diplomová práce. FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU - Univerzita Karlova v Praze

¹⁰⁷ *Úř. věst. C 306, 17.12.2007*

nebo podpora inovativních přístupů za účelem posílení uspořádání/organizaci sportu v Evropě. Tyto jednoleté Přípravné akce vedly k poměrně transparentní podpoře sportu. Velmi konkrétně a přísně stanovené podmínky a náležitosti nutné ke splnění vedly k výběru projektů, kde nebylo pochyb, že žadatel kritéria dotace splňuje. Vedle přípravných akcí pořádala EU z programu Speciální akce Komise, které měly za cíl zviditelnění sportovních akcí, jako např. Evropská zimní Olympiáda mládeže v Liberci v roce 2011¹⁰⁸ s náklady 2mil. EUR nebo Evropské Olympijské hry ve Varšavě 2010 s náklady před 6mil. EUR. Oproti vypsáním dotacím v rámci Přípravných akcí byly Speciální akce Komise často terčem kritiky. V pracovních plánech Komise, ve kterých tyto Speciální akce byly uvedeny, je obsaženo pouze stručné odůvodnění, proč byl jakému pořadateli projekt speciální akce přidělen, bez jakéhokoli odůvodnění, proč byli ostatní kandidáti nevhodní.¹⁰⁹

V neposlední řadě je třeba zmínit aktivitu Komise v oblasti sportu, a to vypracovávání velkého množství různých studií a plánů pro jednotlivé členské státy.¹¹⁰

V roce 2014 přijala Komise Plán rozvoje sportu 2014–2017, který obsahuje hlavní priority EU v oblasti sportu jako jsou integrita sportu, hospodářský rozměr sportu atd.¹¹¹

3.5 Soudní rozhodnutí a rozhodnutí Evropské komise

Je na místě, abych také uvedla judikaturu Soudního dvora EU a rozhodnutí Evropské komise týkající se veřejné podpory ve sportu. Právo EU prostupuje a prozařuje právním systémem všech členských států. Oblast sportu je často otázkou mezinárodního práva a právo EU je třeba aplikovat. Několik důležitých a sporných otázek je třeba zde uvést. Postupně se rozhodovací praxí orgánů EU tvoří sportovní právo, zohledňující specifika

---

¹⁰⁸ Rozpočet Evropských olympijských her mládeže v Liberci (EYOWF) byl historicky 10. ročníkem, rozpočet byl 150 mil. Kč. Třetinu rozpočtu získali pořadatelé z rozpočtu EU, 70mil. Přispěl dotacemi Liberecký kraj a zbytek částky získali pořadatelé za účastnické poplatky a ze sponzorských darů. Při příležitosti EYOWF se v Liberci konalo také zasedání výkonného výboru Asociace evropských olympijských výborů - Liberecký kraj: Aktuálně [online]. 7. 2. 2011 [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: <https://www.kraj-lbc.cz/Evropska-olympiada-mladeze-2011-v-Libereckem-kraji-na-startu-n811326.htm>

¹⁰⁹ LUKAVSKÝ, Martin. *Priority sportovní politiky EU a financování sportu*. Prahas. Diplomová práce. FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU - Univerzita Karlova v Praze

¹¹⁰ LUKAVSKÝ, Martin. *Priority sportovní politiky EU a financování sportu*. Prahas. Diplomová práce. FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU - Univerzita Karlova v Praze. s.73

¹¹¹Odkaz na znění Plánu v českém jazyce: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:42014Y0614\(03\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:42014Y0614(03)&from=CS)

sportovní oblasti z hlediska spolkového, pracovního, trestního, finančního nebo hospodářského práva.

- **Případ Walrave a Koch týkající se autonomie sportovních organizací**

V roce 1974 byl ESD řešen první spor ze sportovní oblasti. Základní otázkou byla míra autonomie sportovních organizací. Obecně sportovní organizace jsou rozdílné právní formy. Například v České republice je právní úprava autonomie sportovních organizací poměrně strohá. Mezi základní právní úpravu patří čl. 20 odst. 3 LZPS, kde je obsažen tzv. princip spolkové autonomie, a dále zákon o sdružování občanů, dle kterého mohou státní orgány do postavení a činnosti sdružení jen v mezích zákona. Příkladem je například právo člena spolku požádat soud o určení, zda je rozhodnutí orgánů spolku v souladu s jeho stanovami a zákonem, avšak soud takovou neplatnost nevysloví, jestliže to nemělo závažné právní následky, je-li to v zájmu spolku hodném právní ochrany, nebo bylo-li by tím podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře.¹¹² Postupem času ale bylo třeba meze této autonomie upravit. Výrazně do toho zasáhl Soudní dvůr EU počínaje rozsudkem Walrave a Koch¹¹³. V roce 1973 vydala Mezinárodní cyklistická federace pravidlo, které určovala, že cyklista a jeho vodič v daném závodě musí být stejné národnosti.¹¹⁴ Cyklisté holandské národnosti Walrave a Koch pracovali jako vodiči ve více cyklistických stájích po Evropě. Znamenalo by to pro ně nemožnost pracovat s jiným než holandským cyklistou. Podali proti nařízení asociace žalobu k holandskému civilnímu soudu, který to předal Evropskému soudnímu dvoru s otázkou, zda se nejedná o zásah do práva Evropského společenství a zásady volného pohybu osob.¹¹⁵ ESD rozhodl, že sportovní organizace, přestože se jedná o nestátní subjekty, jsou zavázány EU právem a judikaturou Evropského společenství, a to v okamžiku, kdy je jejich činnost hospodářského charakteru. Dle rozsudku ESD jsou profesionální sportovci, pro které je

---

¹¹² Ustanovení §270 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku

¹¹³ Rozsudek ESD C-36/74 Walrave and Koch v Union Cycliste Internationale, ECR 1974

¹¹⁴ pozn. autora: vodičem rozumíme profesionálního sportovce, kterému nejde primárně o vítězství či nejlepší výsledek v závodě své vlastní osoby, ale jde mu o výsledek nejlepšího závodníka týmu, či celého týmu jako celku – vodiči bývají nejčastěji činní v cyklistice a podporují během závodu svoje nejlepší závodníky ze stáje, nebo se s vodičem můžeme setkat např. v atletice – na mítincích „rozbíhají“ část závodu, aby elitní závodníci dosáhli co nejlepšího času

¹¹⁵ BÖHM, M. *Vybrané otázky tzv. sportovních mluv v obchodněprávním kontextu. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. 2011, s. 45-46. Dostupné na: < is.muni.cz/th/210454/pravf_m/Diplomova_prace.doc*

sport výdělečnou činností z právního hlediska zaměstnanci a sportovní činnost je pro ně prací. Znamená to tedy, že se na ně aplikuje právo EU stejně jako na ostatní zaměstnance členských států. Nelze tedy, aby sportovní organizace diskriminovali sportovce z důvodu státní příslušnosti. I v případě profesionálního sportu se tedy aplikuje zákaz omezování volného pohybu osob. V rozhodnutí ESD také zdůrazňuje, že je třeba odstranit bariéry uvnitř státu či sportovních organizací. Zároveň ale upozorňuje na specifikum sportovní činnosti, která si vyžaduje také pravidla, která nemají ekonomickou povahu, a proto leží mimo dosah Smlouvy o Evropském společenství.¹¹⁶

Na tento rozsudek navázal ESD v rozsudku Gaetano Dona vs. Mario Mantero v roce 1976, když označil pravidlo italské fotbalové federace zakazující přijímání hráčů neitalské národnosti do italských fotbalových klubů jako diskriminační a porušující právo volného pohybu osob v rámci Evropského společenství.¹¹⁷

- **Případ Bosman týkající se volného pohybu osob ve sportovním prostředí**

Dalším důležitým rozhodnutím ESD a pravděpodobně v oblasti sportu úplně neznámější, které navázalo na výše uvedené, je z roku 1995. Řešen byl přestupový systém profesionálních hráčů fotbalu. Bylo třeba aby se ESD vypořádal s postavením podmínek přestupů, přestupních období nebo poplatků zastřešující sportovní organizaci za samotný přestup hráče nebo finanční vyrovnání mezi kluby přestupujících hráčů.

J.M. Bosman byl belgický profesionální fotbalista, kterému nebyl ani po vypršení lhůty v jeho smlouvě s klubem umožněn přestup do francouzského klubu. Do uvedeného rozhodnutí bylo běžnou praxí, že přestože hráči vypršela smlouva s klubem, hráč nemohl klub opustit, dokud nepřišla nabídka z jiného klubu, kterou hráčův klub akceptoval. Po pěti letech soudních sporů, kdy Bosman žaloval nejen svůj klub, ale také mezinárodní fotbalovou asociaci UEFA, dal ESD Bosmanovi za pravdu. V rozhodnutí bylo jasně řečeno, že pokud je hráč občanem EU, nelze mu bránit v přestupu, pokud došlo k vypršení smlouvy, jelikož takové chování klubu je v rozporu se zásadou volného pohybu osob. Po

---

¹¹⁶ *EUR-Lex: Acces to European Union Law* [online]. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A61974CJ0036>

¹¹⁷ *EUR-Lex: Acces to European Union Law* [online]. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A61974CJ0036>

vypršení smlouvy nelze požadovat poplatků, který by dále hráči bránil v přestupu.¹¹⁸ Právě tímto rozhodnutím byly stanoveny první meze autonomie sportovních organizací. ESD dal jasně najevo, že právo EU prozařuje i do takové oblasti jako je vrcholový sport. Vedle toho se v rozhodnutí uvedlo také, že není legitimní stanovit limitovaný počet zahraničních hráčů, kteří mohou ve fotbalovém zápase za daný klub nastoupit.¹¹⁹ ESD v tomto rozhodnutí uznal specifickou sportovní aktivitu a vytvořil jistý test proporcionality mezi posuzovanými pravidly, vlivem na zachování specifické povahy sportu a sledovaným cílem. Později několikrát tento test opakoval, kdy za zmínku stojí například rozhodnutí ve věci Lehtonen¹²⁰, kdy pravidla basketbalového federace, která rozlišovala občany EU a neobčany EU, překročila to, co bylo nutné k dosažení cíle.¹²¹ Přestože ESD jasně určil, že je třeba dodržovat zákaz diskriminace a omezování volného pohybu osob, stále se často určitá omezení ve sportovních organizacích objevují.

- **Rozhodnutí Evropské komise v řízení o slučitelnosti veřejné podpory v oblasti sportu**

Rozhodnutí EK SA.29769 o veřejné podpoře Španělska ve prospěch určitých španělských klubů a rozhodnutí EK SA.33754 o veřejné podpoře Španělska Realu Madrid, ve kterých se EK vyjádřila jasně, že profesionální fotbalové kluby jsou podniky, protože jsou ekonomicky aktivní tím, že prodávají vstupenky na zápasy, prodávají suvenýry, dále prodávají do světa vysílací televizní práva, uzavírají marketingové smlouvy atd. Dále EK shrnula, že si navzájem jednotlivé kluby konkurují, a to i v rámci ligy a tedy mezi členskými státy. Profesionální sportovní kluby jsou tedy považovány za podniky a musí se k nim také tak při poskytování veřejné podpory přistupovat. Stejně závěry jde samozřejmě předpokládat i u jiných sportů (hokejové, basketbalové a další kluby).¹²²

---

¹¹⁸ *EUR-Lex: Acces to European Union Law* [online]. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A61974CJ0036>

¹¹⁹ *EUROPA.EU. Volný pohyb sportovců. 2011. Dostupné na: < http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/sport/l35002_cs.htm >*

¹²⁰ Rozsudek ESD C- 176/96 Lehtonen v. FRFB

¹²¹ *Epravo.cz: články* [online]. 18.9.2013 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/autonomie-sportovnich-organizaci-skutecne-92359.html?mail>

¹²² KINCL, M. *Veřejná podpora v příkladech a poznámkách*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 222

4 Veřejná podpora ve sportu

Veřejná podpora je spojována s podniky, s narušením hospodářské soutěže a obchodu mezi členskými státy. Málokoho napadne, že se veřejná podpora objevuje také ve sportu a je třeba její regulace. Určité oblasti ve sportu, jako například podpora sportovní infrastruktury, je Komisí posuzována poměrně často. Oproti tomu veřejná podpora sportovních akcí je téma téměř nedotčené, a zdá se, že i Komise raději čeká, jak se sami poskytovatelé při poskytování finančních prostředků na takové akce rozhodnou postupovat. Ale abych nepředbíhala praktickými otázkami, chci v této práci vymezit veřejnou podporu, aplikovat právní předpisy na sportovní oblast a postup poskytovatelů.¹²³ Na závěr je vhodné na příkladu roku 2020 uvést, jak moc je třeba, aby se i předpisy EU staly flexibilním a reagovaly na vývoj vnitřního trhu.

4.1 Právní úprava

Do roku 2000 právní úprava nereflektovala závazky České republiky vyplývající z čl. 64 Evropské dohody a prováděcích předpisů tomuto článku. Dne 1. 4. 2000 nabyl účinnost zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, který již umožnil sledování veřejné podpory skrze udělení pravomocí koordinačnímu orgánu, přístup k údajům o veřejné podpoře a jednotlivých podnicích nebo dále umožnil zakázat dané formy veřejné podpory. Tento právní předpis zajistil transparentnost veřejné podpory tak, aby to bylo slučitelné s pravidly stanovenými v Evropské dohodě. Po vstupu České republiky do EU se staly právní předpisy EU veřejné podpory přímo aplikovatelná a byl přijat zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje (dále jen „zákon o veřejné podpoře“) a zrušen zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře výše uvedený. Vlastní úprava veřejné podpory je již pouze v právních předpisech EU.

V komunitárním právu je základem článek 107 odst. 1 SFEU, který stanovuje, že poskytované podpory státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mají potenciál narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá

---

¹²³ M. Kincl popisuje poskytovatele jako toho, kdo rozhoduje o vynakládání veřejných zdrojů. Poskytovateli veřejné podpory mohou být nejen veřejní instituce či orgány, ale i orgány, ale i subjekty a entity pod jejich kontrolou či disponující veřejnými prostředky.

odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak.

V návaznosti na přímo použitelné předpisy EU výkon státní správy v oblasti veřejné podpory, práva a povinnosti poskytovatelů a příjemců veřejné podpory a podpory malého rozsahu vůči příslušnému koordinačnímu orgánu veřejné podpory je veřejná podpora upravena v zákoně č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů, který nahradil zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře.

Podrobnosti stanoví k zákonu č. 215/2004 Sb. vyhláška č. 298/2020 Sb., o obsahu údajů, které je poskytovatel podpory malého rozsahu povinen zaznamenat, a o postupu při jejich zaznamenávání.

4.1.1 Definice veřejné podpory

Veřejná podpora je specifikována definičními znaky, které se u poskytované podpory zkoumají a na základě kterých se vyhodnocuje, zda se o zakázanou veřejnou podporu jedná či nikoli.¹²⁴

1. Zvýhodnění určitého podniku (podniků) či odvětví výroby (služeb)

- Již posouzení, zda příjemcem určitého opatření je podnik, je často problematické. Pokud poskytovatel dojde k závěru, že se o podnik nejedná, nemusí naplnění dalších znaků veřejné podpory ani zkoumat. Avšak pojem podnik ve SFEU vymezen není, a tak Evropská komise při vymezení pojmu „podnik“ vychází z konstantní judikatury Evropského soudního dvora. Dle judikatury je podnikatelem jakákoli entita nezávisle na právní formě nebo způsobu financování, avšak vykonávající ekonomickou aktivitu.¹²⁵ Ekonomickou aktivitu judikatura ESD definuje jako nabízení zboží a služeb na daném trhu.¹²⁶

---

¹²⁴ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejná podpora [online]. [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>

¹²⁵ Rozsudek ESD v případě C-41/90 Hofner v Macrotron. Vymezení podniku se věnuje i Sdělení v čl. 2 a násl., případně lze nalézt v čl. 1 Přílohy I GBER

¹²⁶ Rozsudek SD ve spojených případech C-180/98 a C-184/98 Pavlov

- Je sportovní spolek podnikem?

S ohledem na fakt, že podnik je v podstatě synonymem ekonomické aktivity a pro ekonomickou aktivitu je typické, že její realizátor se snaží pro své zboží a služby získat zákazníka, lze i sportovní spolek nabízející sportovní aktivitu (službu) nazývat podnikem. Nejčastěji v praxi vystupuje sportovní spolek jako podnik s ekonomickou aktivitou spočívající v provozování sportovního zařízení.¹²⁷ Přestože Evropská komise považuje úplatnost za jeden ze znaků ekonomické aktivity¹²⁸, zdůrazňuje zároveň, že klasifikace entity jako podniku není závislá na tom, zda byla založena za účelem dosažení zisku. EK uvádí, že i neziskové organizace mohou nabízet zboží a služby a být podnikem.¹²⁹ Často se poskytovatel snaží posoudit, zda se jedná o podnik, dle charakteristiky žadatele, M. Kincl však zdůrazňuje, že klíčová je činnost, která má být z veřejných prostředků financována.¹³⁰ Dále M. Kincl dochází k závěru, že obecně lze konstatovat, že sportovní kluby mohou být podniky. V posouzení nerozhoduje, jakou má sportovní klub právní formu (obchodní společnost nebo spolek), ale jakou činnost klub vykonává (případně na jaké úrovni). Přesto stále platí, že aby sportovní klub byl za podnik považován, musí jeho činnost být alespoň zčásti ekonomickou aktivitou¹³¹.¹³² Záleží tedy vždy i na tom, jaké činnosti se bude opatření týkat. Pakliže bude opatření mířeno na podporu pouze členů příjemce, pak sportovní klub podnikem v uvedeném dotačním řízení nebude. Obecně M. Kincl doporučuje, aby subjekty své neekonomické a ekonomické aktivity

---

¹²⁷ Kritéria, kdy se již o konkurenční podnik jsou rozebrána v následujících kapitolách

¹²⁸ Rozhodnutí EK č. 464/2009 – Maďarsko – Veřejné financování múzických a hereckých umění

¹²⁹ Článek 2.1. odst. 9 Sdělení nebo rozhodnutí EK č. 293/2008 – Maďarsko – Veřejná podpora multifunkčním kulturním centrům, muzeím a veřejným knihovnám.

¹³⁰ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 19

¹³¹ Například i samotné zpřístupňování jimi provozované sportovní aktivity veřejnosti (nečlenům) za vstupné

¹³² KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 23

účetně oddělovaly tak, aby nemohlo docházet k přesunu veřejných prostředků do aktivit ekonomických.¹³³

2. Poskytování veřejnými institucemi nebo z veřejných zdrojů

- Je zřejmé, že veřejná podpora je spojena s veřejnými zdroji. Lze říci, že veřejná podpora je podmíněna, vedle dalších znaků, také tím, že o poskytnutí určitého opatření rozhoduje „veřejná moc“ či má na jeho poskytnutí určitý vliv.¹³⁴ Z judikatury ESD vyplývá, že opatření je kvalifikováno jako veřejná podpora jestliže při jejím poskytnutím dochází k přímému či nepřímému dopadu na rozpočet příslušné veřejné instituce.¹³⁵ Je zajímavé, že rozhodujícím faktorem není ani to, odkud původně prostředky pochází, ale to, kdo o jejich rozdělení finálně rozhoduje. Je tedy možné, aby veřejnou podporu byl například i finanční dar od soukromé společnosti obci, která je následně rozdělí mezi jednotlivé subjekty. Na základě uvedeného lze tedy samozřejmě poskytování dotace Národní sportovní agenturou považovat za poskytování veřejnou institucí.

3. Možné narušení soutěže na vnitřním trhu Evropské unie

- Naplnění uvedeného znaku nemusí být prokázáno faktickým dopadem poskytnuté dotace (nebo jiného opatření) na tržní soutěž, ale stačí, že dojde k jejímu ovlivnění. Z rozhodnutí Komise SA.33575 – ČR – Podpora pro nezisková sportovní zařízení od ústředních vládních institucí vyplývá, že obecně jakákoli výhoda z veřejných rozpočtů je způsobilá narušit soutěž ve vztahu ke konkurentům.

Není třeba při posuzování hloubkových analýz. Je třeba však vzít v úvahu, že Česká republika je členem EU, je tedy vždy třeba zvážit, zda nelze najít dopad na soutěž v evropském kontextu. Na poskytovateli je teda posouzení, zda je poskytnuté opatření způsobilé zlepšit finanční pozici daného podniku v komparaci jiného podniku.

---

¹³³ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 24

¹³⁴ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 30

¹³⁵ Rozsudek ESD v případě C- 379/98 Preussen elektra AG v Schleswig

- Při posuzování uvedeného definičního znaku je třeba, aby si poskytovatel posoudil, zda existuje pro činnost (aktivitu), o jejíž veřejné financování žadatel žádá, trh. Obecně platí, že každé opatření je potenciální narušitel soutěže. Na trhu výrobků a služeb nejsou konkurenti pouze ti, co nabízí stejné výrobky a služby, ale také ti, které spotřebitelé s ohledem na jejich vlastnosti, ceny a použití považují za zaměnitelné či zastupitelné.¹³⁶ Často lze narušení soutěže předpokládat.

Je poskytnutí výhody sportovnímu klubu způsobile narušit soutěž na vnitřním trhu EU?

Z uvedeného vyplývá, že lze poskytnutou výhodou naplnit definiční znak. Opět záleží, na jakou oblast činnosti sportovního klubu bude opatření poskytnuto. Ve sportovní oblasti lze podpořit například aktivitu členů sportovního klubu, anebo rekonstrukci sportovního zařízení, které sportovní klub provozuje. Jestliže dotace podpoří činnost klubu, kterou klub zajišťuje například sportovní vybavení, nelze narušit trh. Prostředky na zlepšení sportovní infrastruktury, kterou využívá i veřejnost, se stávají výhodou narušující soutěž, protože veřejnost má možnost rozmyslet si, jaké sportovní zařízení navštíví.

Ráda bych zmínila rozhodnutí EK N 702/2009 – ČR – *Podpora na rekonstrukci lanové dráhy na Sněžku*. Komise měla za úkol posoudit naplnění znaku č. 3 a došla k závěru, že lanové dráhy, které jsou určeny k uspokojení obecných přepravních potřeb, nemají za běžných okolností vliv na volbu uživatelů, kteří si mohli vybrat jiné destinace jako alternativu. Za těchto okolností nenastává poskytnutím veřejných prostředků narušení soutěže mezi cílovými objekty. Je ovšem možné narušit poskytnutím výhodu potenciální nabídku jiných nabízených dopravních prostředků provozovaných jiným provozovatelem. Vzhledem k uvedenému, nelze aby lanová dráha na Sněžku narušila tržní soutěž, jelikož se nachází v oblasti národního parku s nejvyšším stupněm ochrany životního prostředí a je zde jediným povoleným dopravním prostředkem, jelikož další možnosti jsou pouze pěší cesty a automobilová doprava pro horskou a záchranou službu a nezbytnou dopravu celní nebo poštovní. S ohledem na zvláštní režim chráněné oblasti,

---

¹³⁶ Ministerstvo zemědělství: Návod k posouzení definičních znaků veřejné podpory [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/523370/Navod_k_posouzeni_definicnich_znaku_verejne_podpory.pdf

došla Komise k závěru, že je vyloučeno, aby polská či česká strana vybuodovala konkurenční lanovou dráhu nebo jiný komerčně provozovaný dopravní prostředek na vrchol hory. Závěr Komise tedy zněl, že navržené opatření nenarušuje a ani nemůže narušit soutěž a poskytnutí veřejných financí na rekonstrukci lanové dráhy se nestalo veřejnou podporou.¹³⁷

Dalším příkladem je financování rozvoje mládeže. V praxi jsou často z veřejných rozpočtů (Výzva Můj klub od poskytovatele Agentura) poskytovány dotace na rozvoj mládeže. Souhlasím s názorem M. Kincla a domnívám se, že takové financování nemůže zakládat veřejnou podporu, a pokud bude naplněn účel dotace, tedy podpora rozvoje mládeže, nemůže být naplněn znak možného narušení vnitřního trhu EU.¹³⁸

4. Možné ovlivnění obchodu mezi členskými státy Evropské unie

- Je důležité si uvědomit, proč vlastně je veřejná podpora obecně zakázána. Napovědět může znění 4. znaku veřejné podpory. Primárním účelem zákazu je ochrana obchodu v rámci EU. Posouzení možného ovlivnění je často to nejtěžší, jelikož si poskytovatel nedokáže představit, jak konkurenční trh v rámci EU funguje. Stejně jako u předchozího bodu, i zde platí, že stačí potenciální dopad, nemusí k němu tedy fakticky dojít.¹³⁹ Zároveň ale nedostačuje dopad hypotetický nebo předpokládaný. Je třeba, aby poskytovatel přesně uvedl, proč může opatření ovlivnit obchod mezi členskými státy.¹⁴⁰ Zároveň je nutné, aby poskytovatel počítal s vysokou mírou evropské integrace a tím, že k dotčení trhu může dojít velmi snadno.
- Pokud chceme aplikovat uvedený znak na sportovní prostředí, lze si uvést například výstavbu sportovní infrastruktury. Představme si velkoobjemový sportovní komplex s ubytováním a velkým množstvím nabízených služeb například na Slovensku, jehož výstavbu Česká republika podpoří. Využití lze takový komplex na trénink dětí a mládeže, profesionálních sportovců anebo

---

¹³⁷ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 38

¹³⁸ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 222

¹³⁹ Ministerstvo zemědělství: Návod k posouzení definičních znaků veřejné podpory [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/523370/Navod_k_posouzeni_definicnich_znaku_veřejne_podpory.pdf

¹⁴⁰ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 39

jako teambuildingovou destinaci. Pro porovnání uvádím Rozhodnutí Komise č. 2004/168EC, které se týkalo veřejné podpory ze strany Portugalska společnosti Vila Galé- Cintra Internacional, Investimentos Turísticos¹⁴¹ na vybudování hotelového komplexu v Brazílii. Komise odůvodnila existenci veřejné podpory tím, že dotace může příjemce zvýhodnit na úkor konkurenčních podniků z EU, které investují či hodlají investovat v Brazílii. Komerční využití komplexu, který by podpořila Česká republika, přestože by se výstavba konala v jiném státu, zakládá (spolu se splněním dalších znaků) existenci veřejné podpory. Oproti tomu na rozhodnutí EK č. N 258/00 týkající se veřejného financování bazénu v německém městě Dorsten lze ukázat, co za veřejnou podporu (respektive naplnění znak č. 4) Komise nepovažuje. Město v uvedeném případě převedlo koupaliště do správy soukromé společnosti (které bylo vybráno ve výběrovém řízení), která následně provedla rekonstrukci a zprovoznila zařízení pro místní obyvatelstvo, školy nebo plavecké kluby. Město se však zároveň zavázalo platit provozovateli zařízení každoroční dotaci po dobu 35 let. Pro obavu z možné existence veřejné podpory bylo opatření předloženo Komisi k posouzení. Závěrem Komise bylo, že se o veřejnou podporu nejedná, jelikož zde chybí znak možného ovlivnění obchodu mezi evropskými státy, a to hlavně vyplývající z charakteru nabízených služeb. Služba nabízení využití bazénu je dle Komise to, co bylo podpořeno a co nelze vyvážet do zahraničí. K ovlivnění obchodu by tedy došlo tak, že by poptávka po službě pocházela ze zahraničí, tedy například, že by se bazén stal vyhledávanou destinací zahraničních turistů, kteří by do města Dorsten cíleně za návštěvou bazénu.

- Jak tedy ze zmíněného vyplývá, pro sportovní zařízení je rozhodné, zda je navštěvované zahraničními turisty. Může se jednat o zařízení v příhraničních městech, nebo ve velkých městech s vyšší koncentrací turistů. Typicky se v praxi jedná o golfové hřiště nebo aquaparky v příhraničních oblastech. V takovém případě dochází k možnému ovlivnění obchodu mezi členskými státy. V městech nad 20 tis. obyvatel platí předpoklad, že se jedná o město

---

¹⁴¹ Rozhodnutí EK č. 2004/168EC, které se týkalo veřejné podpory ze strany Portugalské společnosti Vila Galé- Cintra Internacional, Investimentos Turísticos ze dne 27. 2. 2004 publikované v Úředním věstníku EU pod OJ L 61/76.

s větší koncentrací turistů, a tak pokud je poskytnuto jeho užívání veřejnosti za úplatu (minimálně 20% časové kapacity využíváno veřejnosti), je zde předpoklad existence ovlivnění obchodu.¹⁴²

- Pro úplnost ještě zmíním Rozhodnutí Komise SA.43983 – Německo BLVS Sportcamp Nordbayern, ve kterém Evropská komise posuzovala soulad poskytnuté podpory na vybudování několika sportovních infrastruktur v regionu Horní Franky v Bavorsku s pravidly veřejné podpory. Problematické bylo, že byly nabízeny ubytovací služby, ale Komise dospěla k závěru, že se nejedná o typické hotelové služby, ale o ubytování určeno primárně školám, neziskovým sportovním organizacím nebo sociálním službám. Proč tedy dotace na výstavbu sportovní infrastruktury nabízející volnočasové i ubytovací služby nebyla veřejnou podporou? Dle Evropské komise nebyl naplněn znak ovlivnění obchodu mezi členskými státy, jelikož středisko je zaměřeno převážně na regionální klientelu.¹⁴³

Lze shrnout, že definiční znaky v oblasti sportu je třeba vnímat vždy individuálně a do zhodnocení zahrnout veškerá hlediska, která se pro specifickou sportovní činnost nabízí. MŠMT dlouhodobě poskytovanou podporu nijak neřešilo, dokonce po konzultacích s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže vyšlo najevo, že situace na MŠMT je obecně známa, ale vlastně „nikdo nikdy nevěděl, jak k dotacím ve sportu přistoupit“.

Jako taková je veřejná podpora obecně zakázána. Poskytnutí veřejné podpory (tedy té podpory, která naplňuje definiční znaky kumulativně) je možné pouze tehdy, pokud poskytovatel najde právní titul (zákonnou výjimku) k jejímu legálnímu poskytnutí. Příkladem takové výjimky je poskytnutí ve formě podpory de minimis nebo regionální podpory.

---

¹⁴² Uvedená kritéria byly stanovená Agenturou ve Výzvě 1/2020 - COVID-SPORT.

¹⁴³ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 49

4.2 Veřejná podpora a covid-19

Na začátku roku 2020 vypukla pandemie onemocnění COVID-19 způsobeného virem SARS-CoV-2, na základě které, byl přijat nouzový stav dne 12. 3. 2020, který byl následně prodloužen až do 17. 5. 2020. Situace má ovšem dalekosáhlé ekonomické důsledky a bylo potřeba, aby stát poskytl značné množství finanční pomoci a kompenzačních prostředků na zmírnění dopadů vládních opatření a samotné nemoci. Stále však trvá požadavek na dodržení pravidel poskytování veřejné podpory.

Dne 13. 3. 2020 vydala Komise Sdělení o koordinované ekonomické odezvě na vypuknutí pandemie COVID-19¹⁴⁴. Komise umožnila využití speciální výjimky vyplývající z článku 107 odst. 3 písm. b) SFEU a vytvořila tzv. „Dočasný rámec“¹⁴⁵, který naplňuje skutkovou podstatu veřejné podpory, která je slučitelná s vnitřním trhem, pokud „*má napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu*“.

Dočasný rámec obsahuje podmínky pro členské státy, za jakých lze poskytovat podporu podnikům, které byly postiženy v důsledku šíření koronaviru a souvisejícími opatřeními a soubor dalších opatření pro maximální flexibilitu veřejné podpory. Na ta opatření, která jsou veřejnou podporou a jsou poskytovány podnikům, které splňují podmínky dané Komisí (podniky poškozené pandemií, stravovací služby, sportovní zařízení, ubytovací zařízení) lze aplikovat dočasné výjimky. Není nutné v této práci popisovat celý Dočasný rámec, popíšu tedy jen ten, který se týká oblasti sportu.

Slučitelnost poskytnuté veřejné podpory se posuzuje podle podmínek Dočasného rámce.¹⁴⁶ Poskytovatel je povinen veřejnou podporu notifikovat u Komise a poté zaevidovat do systému EK Transparency Award Module. Evidenci si poskytovatel může ohlídat poskytnutí podpory dle Dočasného rámce, konkrétně dle bodu 3.1., jelikož na uvedený bod je stanoven maximální limit 800 000 EUR do 31. 12. 2020.¹⁴⁷ Pod tímto Dočasným rámcem jsou Komisi zasílány na notifikaci veřejné podpory, které mají

---

¹⁴⁴ sdělení Komise č. 2020/C 91 I/01

¹⁴⁵ Celý předpis zde: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html

¹⁴⁶ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejná podpora [online]. [cit. 2020-10-05]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/pandemie-covid-19-a-pravidla-verejne-podpory.html>

¹⁴⁷ Nyní je možná kumulace s částkami z jiných bodů dočasného rámce nebo podporou de minimis nebo podporou poskytnutou na základě GBER. Ke dni 1.10.2020 se jedná s EK o prodloužení Dočasného rámce o 6 měsíců, tedy do 30.6.2021 a o navýšení limitu o 400 tis. EUR s ohledem na přetrvávající epidemiologickou situaci.

napomoci jednotlivým oblastem hospodářství, které byly zasaženy aktuální „covidovou“ situací. Dočasným rámcem bylo Komisí reagováno na stav hospodářství na vnitřním trhu a umožněno poskytnutou veřejnou podporu tak, jak by za jiných okolností v notifikačním řízení o slučitelnosti podpory s vnitřním trhem neobstála.

V České republice byl nyní Komise schválen dle Dočasného rámce schválen například program Antivirus, Covid nájemné, Covid ubytování, nebo Covid kultura.

Pro pomoc sportovním organizacím byla ze státního rozpočtu vyčleněna 1 mld. Kč do programu COVID-SPORT.¹⁴⁸

Tento program byl notifikován nikoli dle Dočasného rámce, ale dle výjimky uvedené v čl. 107 2 b) samostatně. Postupovalo se tak jednoduše z důvodu, že nebylo nutné poskytnutou podporu započítat do limitu 800 tis. EUR a také nebylo nutné prokazovat, že podpořené podniky nejsou podniky v obtížích (které jsou Dočasným rámcem vyloučeny).

Dalším programem na zmírnění dopadů pandemie byla Výzva – podpora sportovních soutěží, která byla vypsána ke konci roku 2020 a byla určena pro kluby účastníci se profesionálních soutěží vybraných sportů. Zrcadlově Agentura ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu vypsala dotační program COVID SPORT II, který byl taktéž určen klubům účastnícím se profesionálních soutěží, avšak klubům s právní formou obchodní korporace. Agentura nemůže dle zákona o podpoře sporu podporovat obchodní korporace, pouze neziskové subjekty. V případě COVID SPORT II muselo tedy poskytovatelem být Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Oba tyto programy musely být notifikovány dle Dočasného rámce.¹⁴⁹ Teprve po kladném rozhodnutí Komise bylo možné poskytnout prostředky žadatelům.¹⁵⁰

Další podrobnosti řešení poskytnutí dotace na zmírnění negativních dopadů celosvětového šíření onemocnění COVID-19 uvádím v následující podkapitole.

---

¹⁴⁸ zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁹ výjimka podle čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU; podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu; – slučitelnost se posuzuje podle podmínek Dočasného rámce

¹⁵⁰ Rozhodnutí Evropské komise SA. 59340 a SA.59353

4.3 Veřejná podpora v oblasti sportu v praxi

Na závěr je třeba uvést, jaké možnosti poskytovatel v praxi má. V případě dotací do oblasti sportu přichází v úvahu několik variant:

1. Podpora nebude naplňovat definiční znaky veřejné podpory

- Není nutné se dále slučitelností poskytované podpory s vnitřním trhem zabývat.

2. Podpora bude naplňovat definiční znaky veřejné podpory¹⁵¹

Článek 107 odst. 1 stanovuje, že veřejná podpora je neslučitelná s vnitřním trhem, dále je však stanoveno, že uvedená neslučitelnost platí, nestanoví-li Smlouvy jinak. Evropské právo tedy veřejnou podporu považuje za nedovolenou, ale současně, což je ve variabilitě trhu pochopitelné, stanovuje podmínky, za kterých je veřejná podpora dovolena. Poskytovatel má tedy 3 možnosti:

- a) Veřejnou podporu poskytne po schválení Komisí. Takové schválení se nazývá notifikací. Notifikace je upravena v čl. 108 odst. 3 SFEU. Ustanovení stanoví, že Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření a poskytovatel musí na vyjádření EK vyčkat. Do té doby nelze veřejnou podporu poskytnout. Pokud poskytovatel zašle svůj záměr EK k notifikaci znamená to, že zasílá podnět k zahájení příslušného řízení před EK. Je nutné dodat, že tento podnět nezasílá sám poskytovatel (tedy například Agentura), ale je třeba ji podat prostřednictvím koordinačních orgánů, kterými jsou v případě České republiky MZE a ÚOHS.

Takto tedy postupuje poskytovatel u těch veřejných podpor, které jsou slučitelné s vnitřním trhem, ale vyžadují notifikaci.¹⁵² Čl. 107 odst. 2 SFEU

¹⁵³obsahuje výčet veřejné podpory, která je ex lege považována za slučitelnou

---

151 Upozorňuji, že vyhodnocení naplnění definičních znaků je na poskytovateli.

¹⁵² V praxi se často používá výhrada, která upřesňuje, že Výzva k podávání žádostí je sice zveřejněna, ale dotace nebude poskytnuta, pokud Komise podporu neschválí. Poskytovatelé to tak praktikují z důvodu častých průtahů ze strany Komise. V průběhu čekání na vyjádření Komise poskytují dotace, které znaky veřejné podpory nenaplní.

¹⁵³ Na základě slučitelné podpory z čl. 107 odst. 2 – podpora určená k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi, byl notifikován program COVID-SPORT, který Agentura v červnu zveřejnila na podporu sportovních organizací

a odst. 3 stejného článku stanoví výčet veřejné podpory, která může být považována za slučitelnou s vnitřním trhem. Oba tyto případy vyžadují kladné rozhodnutí Evropské komise, přestože se jedná o slučitelnost ex lege. Rozdílem mezi odstavci je, že u odst. 2 se neposuzuje, zda je narušení soutěže převáženo přínosem veřejné podpory¹⁵⁴.

b) Veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem poskytne bez dalšího. Článkem 109 SFEU je zakotvena pravomoc Rady EU přijímat prováděcí nařízení k čl. 107 a čl. 108. Přijímá tedy například nařízení vymezující veřejné podpory, které nepodléhají schválení Evropské komise. Tento institut se nazývá bloková výjimka. Rada EU vydala nařízení 2015/1588 o použití článku 107 a 108 SFEU na určité kategorie horizontální státní podpory, které je zmocňovacím nařízením a jehož základě Rada svoji kompetenci přijímat příslušná nařízení přenesla na Evropskou komisi.¹⁵⁵ Evropská komise Nařízením GBER (dále jen „GBER“), které je v souladu s články 107 a 108 a které prohlašuje určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem rozsáhle vymezila veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem. Důležité je, že dle GBER není třeba dalších opatření a pokud veřejná podpora je v této blokové výjimce obsažena, není nutné ji ani notifikovat (co je notifikace je vysvětleno níže). Pokud poskytovatel formuluje veřejnou podporu je třeba následovat formulace čl. 1 odst. GBER, kde je uvedeno, na jaké oblasti se GBER vztahuje. Jedná se o

- a) Regionální podpora
- b) Podpora určená malým a středním podnikům
- c) Podpora přístupu malých a středních podniků k financování
- d) Podpora výzkumu, vývoje a inovací
- e) Podpora na vzdělávání
- f) Podpora pro znevýhodněné pracovníky a pracovníky se zdravotním postižením
- g) Podpora na ochranu životního prostředí

---

¹⁵⁴ Ve čl. 107 odst. 3 SFEU se jedná o podpory napomáhající hospodářskému rozvoji, rozvoj hospodářské činnosti, nebo pomoc kultuře. Vždy je však pro schválení Evropskou komisí nutný převažující přínos veřejné podpory oproti narušení trhu

¹⁵⁵ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 83

- h) Podpora na náhradu škod způsobených přírodními pohromami
- i) Sociální podpora na dopravu obyvatel odlehlých regionů
- j) Podpora na širokopásmovou infrastrukturu
- k) Podpora kultury a zachování kulturního dědictví
- l) Podpora na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu**
- m) Podpora na místní infrastrukturu
- n) Podpora na regionální letiště
- o) Podpora na přístavy

Také je třeba, aby si poskytovatel uvědomil, že v každé oblasti je dále stanoven limit, do kterého lze v oblasti veřejnou podporu poskytnout bez nutnosti notifikace. Pokud ovšem poskytovatel, přestože naplňuje definici podpory GBER překročí stanovený limit, je třeba veřejnou podporu notifikovat. Je to stanovení stropu, po který není veřejná podpora v každé oblasti považována pro mezinárodní obchod za škodlivou.¹⁵⁶ U investiční podpory na sportovní a multifunkční infrastrukturu je limit 15 milionů EUR nebo celkové náklady přesahující 50 milionů EUR na projekt a u provozní podpory na sportovní infrastrukturu se jedná o 2 miliony EUR na infrastrukturu ročně.¹⁵⁷

Veřejná podpora, aby dávala vůbec smysl, musí mít tzv. motivační účinek. Motivační účinek je vyžadován také u oblastí podpory vyjmenovaných GBER. Obecně se má v GBER za to, že má podpora motivační účinek, pokud žadatel žádá o poskytnutí podpory před zahájením prací na projektu nebo podporované činnosti. Jedná se tedy o dotace vyplácené ex ante. Poskytovateli se doporučuje zahrnout motivační účinek přímo do vypsání podmínek pro poskytnutí. Komise naplnění motivačního účinku poměrně často kontroluje, nelze jej tedy považovat za formalitu. Avšak pro případy, kdy lze motivační účinek jen těžko definovat a posléze naplnit, GBER motivační účinek presumuje. Jedná se například o veřejnou podporu kultury a zachování kulturního

---

¹⁵⁶ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejná podpora [online]. [cit. 2020-09-17]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/obecne-narizeni-o-blokovych-vyjimkach-gber.html>

¹⁵⁷ Checklist pro podporu na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu ke stažení na : Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejná podpora [online]. [cit. 2020-09-17]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/obecne-narizeni-o-blokovych-vyjimkach-gber.html>

dědictví nebo veřejnou podporu na náhradu škod způsobených některými přírodními pohromami.¹⁵⁸

Pokusím se nyní zhodnotit poskytování dotací do sportu z hlediska hodnocení veřejné podpory. S ohledem na velký hospodářský dopad sportu na celou EU je logické, že je zde snaha o určitou regulaci. Komise byla nucena řešit stále více sporů v oblasti hospodářské soutěže ve sportu, které vedly k formálním rozhodnutím nebo neformálním urovnáním. Také Soudy EU vydaly několik rozhodnutí z oblasti sportu (např. Bosman – volný pohyb pracovníků, rozebráno v části 3.) nebo i z oblasti hospodářské soutěže týkající se nejčastěji antimonopolních opatření, fúzí nebo právě veřejné podpory. Z rozsudku Tribunálu ESD ze dne 24. března 2011 - Freistaat Sachsen a další v. Komise vyplývá, že u výstavby infrastruktury bude vždy záležet na budoucí využitelnosti pro hospodářskou činnost ze strany státu nebo provozovateli, se kterými je infrastruktura spojena. Veřejná podpora sportovní infrastruktury tedy přichází v úvahu, kdy je sportovní zařízení otevřeno široké veřejnosti a jako takové je dle nařízení GBER slučitelná s vnitřním trhem.

Je důležité vzít v potaz, že sport není jen činnost samotného sportovce, ale další doprovodné zisky generující aktivity (například prodej vysílacích práv, marketing atd.). Proto i oblast sportu je brána v potaz při stanovení pravidel týkajících se hospodářské soutěže. Veřejná podpora je dle názoru Komise obsažena většinou ve financování sportovních klubů nebo sportovní infrastruktury. Mohou však nastat takové případy, kdy podpora sportovní infrastruktury nemá z pohledu veřejné podpory význam – například místní bazén nebo lyžařské vleky ve střediscích s omezeným počtem zařízení nebo omezeným ubytováním pro turisty. To však nemusí platit například pro zábavní parky, které mohou být inzerovány mimo zemi, ve které se nacházejí, a konkrétně se zaměřují na zákazníky z jiných členských států.¹⁵⁹

Důležité je, že Komise regulaci veřejné podpory aplikuje pouze na profesionální sport, nikoliv zájmový.

Definici profesionálního sportu můžeme najít v článku 2 odst. 143 GBER: „*Provozování sportu jako výdělečného zaměstnání nebo placené služby bez ohledu na to, zda*

---

¹⁵⁸ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 89

¹⁵⁹ European commission: Competition-sports [online]. [cit. 2020-09-24]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/competition/sectors/sports/overview_en.html

*profesionální sportovec a příslušná sportovní organizace uzavřou formální pracovněprávní smlouvu, jestliže odměna sportovce překračuje náklady na účast a tvoří významnou část jeho příjmů. Za odměnu pro účely tohoto nařízení se nepovažují náhrady cestovních nákladů a nákladů na ubytování souvisejících s účastí na sportovní akci.*¹⁶⁰

Pokud tedy hodnotíme veřejnou podporu ve vztahu ke sportovním klubům, je relevantní pouze financování profesionálního sportu, nikoliv tedy třeba Program MŮJ KLUB, kterým je ze státního rozpočtu financována činnost sportovních klubů.

Pokud se ovšem bude ve sportovní oblasti jednat o takovou dotaci, která nemůže být zároveň naplněním požadavku GBER na podporu sportovní a multifunkční rekreační infrastruktury, je třeba najít další možné cesty, jak dotaci poskytnout v souladu s pravidly.

Ráda bych možné řešení uvedla na příkladu Agenturou zveřejněné Výzvy COVID-SPORT. Komise notifikovala veřejnou podporu, která spočívala v poskytnutí dotace sportovním organizacím provozujícím sportovní zařízení a sportovním organizacím pořádajícím sportovní akce (které byly zrušeny či omezeny). Agentura požádala o notifikaci zveřejněnou Výzvu, protože přestože se jedná o dotaci na sportovní infrastrukturu dle GBER tak se jedná o výplatu dotace ex post za náklady, které již byly uhrazeny, veřejné podpoře chybí tedy motivační účinek a nelze, aby dle GBER byla posuzována. Komise prohlásila veřejnou podporu za slučitelnou s vnitřním trhem dle čl. 107 odst. 2 b) – podporu určenou k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi. Avšak vyjádřila se, že pod uvedenou podporu lze zařadit podpora poskytnutá pouze v období vyhlášeného nouzového stavu.¹⁶¹ Mimo nouzový stav je poskytnuta dotace nedovolenou veřejnou podporou. Agentura proto přistoupila k poměrně často užívanému institutu, podpoře *de minimis*.¹⁶² De iure se nejedná o veřejnou podporu, protože nenaplní všechny výše uvedené definiční znaky, přestože je poskytována z veřejných prostředků a zvýhodní určité podniky. Důvod proč se o nedovolenou veřejnou podporu přesto nejedná je, že poskytovaná částka nedosahuje částky, která má potenciál ovlivnit obchod mezi členskými státy EU. Z tohoto důvodu

---

¹⁶⁰ KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 218

¹⁶¹ Nouzový stav trval od 12. 3. 2020 do 17. 5. 2020

¹⁶² Neboli podpora malého rozsahu

nepodléhá podpora de minimis oznamovací povinnosti vůči Komisi. Poskytnutí podpory de minimis ale není tak jednoduché, jak se zdá. Její poskytnutí upravují hned čtyři nařízení EU, v závislosti na odvětví, kde je podpora poskytována a dle kterého je udělen rozdílný limit podpory. Je zbytečné zde uvádět vše, a tak uvedu jen potřebné pro sportovní oblast. Ta spadá pod nařízení Komise č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 SFEU na podporu de minimis – ostatní odvětví, která má limit výše poskytované podpory 200 000 EUR za rozhodné období. Rozhodným období pro všechna nařízení jsou tři roky, libovolně po sobě jdoucí jednoletá účetní období dle zákona o účetnictví.¹⁶³ Je důležité, aby uvedený limit nebyl v případě jednoho příjemce podpory překročen při součtu všech opatření z veřejných zdrojů poskytnutých v režimu de minimis. Poskytovatel je tedy limitován již poskytnutými podporami de minimis od jiných poskytovatelů¹⁶⁴ stejnému podniku (sportovní organizaci).¹⁶⁵ Veřejná podpora de minimis dle uvedeného nařízení je v gesci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Agentura tedy podporu na podporu zmírnění následků vyplývajících ze situace kolem COVID-19, která nespádala do období nouzového stavu, a ani jinak nenaplnila podmínky GBER, poskytla sportovním organizacím v režimu de minimis. Speciálně ve sportovním prostředí je taková cesta vhodná, jelikož sportovní organizace jsou často příjemci menších částek, a jediným subjektem, který v rozhodné době má šanci limit překročit je Česká unie sportu, která zastřešuje stovky dalších sportovních organizací.¹⁶⁶

---

¹⁶³ Dle M. Kincla se v praxi určuje období tak, že se počítá rok, kdy se o poskytnutí opatření rozhoduje, a dva roky předcházející.

¹⁶⁴ Jedná se o součet podpor poskytovatelů z jednoho členského státu EU. Podpora podniku z jiného členského státu v režimu de minimis se do limitu nezapočítává.

¹⁶⁵ EAgri Dotace: Veřejná podpora de minimis [online]. [cit. 2020-09-21]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/verejna-podpora-a-de-minimis/podpora-de-minimis/>

¹⁶⁶ Veřejnost může nahlédnout do registru lze na adrese: <http://eagri.cz/public/app/RDM/Portal>

5 Komparace podpory sportu ve vybraných evropských státech

Účelem této práce, jak jsem již uvedla, je komparace organizace financování sportu v České republice a v ostatních vybraných státech. Každý stát má specifický. Žádné z evropských států nemají sport zorganizovaný stejně, a bylo náročné potřebné informace k vybraným státům opatřit. Za samozřejmé jsem považovala zařadit Slovensko, s ohledem na společnou historii, kulturu a společný začátek státní podpory sportu nebo organizaci tělovýchovných jednot a zastřešujících sportovních organizací. Je zajímavé pozorovat, jak se vývoj podpory sportu na Slovensku po rozdělení Československa vyvíjí. Dalším státem, pro který jsem se rozhodla, je Francie. Francie je stát s nejsilnější socialistickou stranou v Evropě a je zde zřejmá silná role státu v ochraně a podpoře svých obyvatel. Již 20 let probíhající snaha o decentralizaci, ve francouzské státní správě se projevila také ve sportu a je možné již tento vývoj hodnotit.

Na závěr se věnuji Finsku, a to s ohledem na

Vybrala jsem si Slovensko, Finsko a Francii. Nejpodrobněji jsem se pokusila rozebrat organizaci podpory sportu na Slovensku, s ohledem na to, že má k českému systému nejbližší. Finsko mě zaujalo svým specifickým systémem financování, který získává všechny prostředky z výnosů z hazardních her a Francie je státem, který je znám velkou efektivitou sportovní podpory.

5.1 Slovensko

Se Slovenskou republikou máme mnoho společného. Společný vývoj sportovních organizací, mnohaletou společnou národní reprezentaci nebo naopak věčnou soupeřivost. Právní úprava oblasti sportu je ovšem rozdílná a níže se pokusím některé rozdíly vysvětlit.

5.1.1 Právní úprava sportu na Slovensku

Slovenská právní úprava sportu je obsažena v zákoně č. 440/2015 Z. z., o športu a změně dalších předpisů (dále jen „zákon o sportu v SR“). Právní úprava na Slovensku, jak již název napovídá, je komplexnější a upravuje širší oblast sportu než česká právní úprava, která již v názvu má pouze podporu sportu. Například česká právní úprava ponechává základ organizace sportu na občanském právu, jako je např. právo spolkové. Zákon o podpoře sportu v SR oproti tomu k soukromému režimu sportovních organizací a klubů

přístupuje více veřejnoprávně a nastavuje speciální limity jejich právnímu jednání. Zákon o sportu v SR upravuje svůj předmět v § 1, kde se stanoví, že „*Tento zákon upravuje šport, osoby v športe, právne vzťahy pri športovej činnosti, pôsobnosť orgánov verejnej moci a orgánov verejnej správy v oblasti športu a opatrenia proti negatívnym javom v športe.*“ Na to navazuje ust. § 2, rubrikované „*Verejný záujem v športe*“, které stanoví, že „*Verejným záujmom v športe je podpora a rozvoj športu mládeže, zabezpečenie prípravy a účasti športovej reprezentácie Slovenskej republiky (ďalej len "športová reprezentácia") na významnej súťaži, ochrana integrity športu a podpora zdravého spôsobu života obyvateľstva.*“

Podporu a rozvoj sportu slovenský zákon přesně definuje a zdůrazňuje veřejný zájem na podpoře sportu.

Zákon o sportu v SR, na rozdíl od zákona českého, definuje „sportovce“. Sportovec může dle ustanovení § 4 odst. 1 zákona o sportu v SR být profesionální, amatérský nebo neorganizovaný. Je stanoveno, že profesionální i amatérský sportovec musí vykonávat sport ve sportovní organizaci, a být registrován. Pro poměrně širokou veřejnost vzniká tedy povinnost být registrovaným sportovcem a pro stát to znamená větší přehled o velikosti klubu, sportovních organizacích a množství jejich členů. To je důležité z hlediska přerozdělování finančních prostředků.

Zákon o sportu v SR také definuje sportovní organizaci, a to v ustanovení § 8 odst. 1, kde se stanoví, že „*Športovou organizáciou je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti alebo cieľom činnosti je športová činnosť; športovou organizáciou nie je orgán verejnej správy.*“ V odstavci druhém téhož ustanovení se dále normuje, že „*Športová organizácia sa povinne zapisuje do registra právnických osôb v športe.*“ V ustanovení § 9 stejného zákona je upravené hospodaření sportovních organizací. Je stanoveno, že sportovní organizace vybírá od svých členů příspěvky, avšak pokud má sportovec příslušnost k více sportovním organizacím, hradí příspěvky pouze jedné organizaci a jednomu národnímu sportovnímu svazu. Je výslovně stanoveno, že sportovní organizace může v souvislosti se svoji sportovní činností vykonávat i jinou činnost, kterou dosahuje nebo může dosáhnout příjmu. Považuji tento přístup za rozumný, a nemyslím si, že by česká cesta zákazu výdělečné činnosti sportovní organizace byla k něčemu prospěšná. Slovenská sportovní organizace, která je příjemcem veřejných prostředků nad zákonem stanovenou výší 250 tis eur, je povinna mít řádnou účetní závěrku a výroční zprávu ověřenou auditorem. Zajímavé je, co vše je ve výroční zprávě obsaženo. Zákon stanoví povinnost

uvést vedle veškeré vykonávané činnosti a projektů také dosáhnuté sportovní výsledky, podrobný přehled výnosů podle zdrojů a původu, specifikaci osob, kterým sportovní organizace poskytla ze svého rozpočtu více než 5tis eur včetně účelu, na který byly prostředky určeny. Dále musí být ve výroční zprávě veškerý přehled nákladů, včetně mezd a odměn, pohyby majetku a v neposlední řadě, pokud je sportovní organizace společníkem nebo zakladatelem obchodní společnosti, je třeba uvést ve zprávě údaje i o této společnosti. Takto vypracovaná výroční zpráva je uložena ke stanovenému datu v registru účetních uzávěrek. Z výroční zprávy slovenské sportovní organizace lze tedy vyčíst mnoho informací s vysokou vypovídající hodnotou o velikosti a úspěšnosti sportovní organizace. Tento přístup považuji za silně inspirativní a vhodně zvolený nástroj k dosažení efektivity využití poskytovaných prostředků již od počátku celého procesu. Veškeré následné kontroly, tak jak to často funguje v České republice, jsou těžko proveditelné, pokud neexistuje dokument, ve kterém je sportovní organizace povinna zpracovat všechny potřebné a zhodnocující údaje. Pro případ, že slovenská sportovní organizace má dvě po sobě následující účetní období příjem z veřejných prostředků více jak 50 tis eur ročně, je povinna zřídit a obsadit funkci kontrolora. Nejenže tento kontrolor musí mít ze zákona vysokoškolské vzdělání v oboru ekonomie nebo práva, ale také minimálně čtyřletou praxi v organizaci, řízení nebo správě sportu. Nejvyšším orgánem organizace volený kontrolor se stává nejvyšším kontrolním orgánem sportovní organizace a jeho kontrolní činnost je zaměřena především na hospodárnost, efektivnost a účelnost použití veřejných prostředků, dodržení právních předpisů a dodržení předpisů a rozhodnutí sportovní organizace, a to na podnět příslušných osob anebo z vlastní iniciativy.¹⁶⁷

Stejná povinnost platí, pokud všechny příjmy organizace v účetním roce přesáhnou 800 tis eur. Dle mého názoru je nutné, pokud se sportovní organizací povolí výdělečná podnikatelská činnost, aby měla odpovídající povinnosti. Jedině tak lze předejít netransparentnosti financování sportovních organizací.

Dalším rozdílem oproti české úpravě, je slovenská úprava právních vztahů vznikajících při sportovní činnosti. V třetí části zákona o sportu v SR je speciální úprava k zákonu č.

---

¹⁶⁷ Ustanovení § 10–14 zákona o sportu v SR

40/1964 Sb., občiansky zákonník, a to smluvní vztahy ve sportu. Je zajímavé, jak se slovenský zákonodárce postavil ke specifickým potřebám sportovního světa. Nejenže ukládá sportovní organizaci povinnost před uzavřením smlouvy se sportovcem poučit ho o jeho právech a povinnostech, ale způsobilost mít práva a povinnosti dle zákona o sportu v SR zde speciálně přiznává sportovci již dovršením 15 let.¹⁶⁸ Mezi důležité ustanovení také patří zákaz omezení sportovní činnosti po skončení smluvního vztahu mezi sportovcem a sportovní organizací. Ustanovení o povinnostech profesionálního sportovce jsou dost podrobná, není třeba je zde uvádět, avšak je na místě zmínit, že z vlastní zkušenosti vím, že právní rámec, který by sportovní organizaci a sportovci vymezil jaké má práva a povinnosti, chybí. Často jsem se setkala s nejistotou jednotlivých sportovních svazů v České republice, když nevědí, co vše můžou po členovi – sportovci požadovat, kdy lze nebo nelze nařídit lékařské prohlídky, udělovat pokuty a zákazy. V neposlední řadě je častým problémem uzavírání smluv mezi sportovními svazy, kluby a sportovcem, jelikož velmi často se jedná o právně vadné smlouvy. Slovenská úprava této smluvní nejistotě, která panuje u nás, předchází. Ke smlouvě mezi sportovcem a sportovní organizací se přistupuje precizně a zákon nezapomíná na úpravu náležitostí smlouvy, mzdy, pracovního času, dovolené, překážek v práci, hostování ve sportovní organizaci, kolektivní vztahy při vykonávání sportu a samozřejmě skončení smluvního vztahu.

Stejně podrobně je upraven i amatérský výkon sportu, který je také předmětem smlouvy mezi sportovcem a sportovní organizací. Dalším ustanovením, které stojí za zmínku je ustanovení § 50 zákona o sportu v SR, které upravuje smlouvu o sponzorství ve sportu. Již ve 2. části jsem podrobně uvedla vše o sponzorství v České republice. Došla jsem k závěru, že smluvní vztahy sponzoringu jsou nedokonalé a ve sportu často zneužívané. Je proto zajímavé, jakou úpravu zvolilo Slovensko.

V uvedeném zákoně je výslovně upravena smlouva o sponzorství ve sportu a jasně specifikuje všechny její náležitosti. Za důležité považuji uvedení práv a povinnosti jak sponzora, tak sponzorovaného.

Uvedený zákon dále vymezuje, kdo a za jakých podmínek řeší a je oprávněn rozhodovat spory vzniklé při sportovní činnosti, a to včetně disciplinárního řízení.

---

¹⁶⁸ S podmínkou obsaženou v ustanovení § 31 odst. 3 zákona o sportu v SR, a to se souhlasem zákonného zástupce do věku 18 let.

5.1.2 Organizace financování sportu na Slovensku

V páté části zákona o sportu v SR je podrobně upraveno financování sportu.

Orgány veřejné správy, které jsou zmocněny k poskytování veřejných prostředků na sportovní činnost jsou povinni veškeré informace o jejich poskytování zveřejňovat. Osoba, která tyto prostředky přijímá, musí mít způsobilost přijímat veřejné prostředky. Veřejné prostředky určené na sportovní činnost lze poskytnout ve více formách, a to příspěvkem uznanému sportu, dotací a příspěvkem na národní sportovní projekt. Poskytovatele prostředků ze státního rozpočtu jsou vedeni ve zveřejňovaném registru právnických osob ve sportu. Příjemce těchto poskytnutých prostředků je povinen průběžně zveřejňovat informace o přijetí a způsobu využití, pokud ovšem nevede příjmy a výdaje na osobním bankovním účtu. Pokud vede příjmy a výdaje prostředků ze státního rozpočtu na osobním bankovním účtu je tento příjemce povinen svůj účet bezplatně, dálkově a nepřetržitě mít přístupný třetím osobám a musí zobrazovat přehled platebních transakcí. Webová adresa každého takového účtu je příjemcem oznámena Ministerstvu školství, který jej zveřejňuje.¹⁶⁹

Je zajímavé, jaký postup pro výpočet příspěvku uznanému sportu slovenský zákonodárce zvolil. Výpočet je stanoven zákonem a je takzvaně přímo úměrný přidané hodnotě uznaného sportu pro Slovenskou republiku. Hodnoty, parametry a vypočítané procentuální podíly uznaných sportů jsou každoročně vypočteny Ministerstvem školství a vláda následně nařízením ustanoví celou metodiku pro výpočet příspěvku.¹⁷⁰ Dalším zajímavým prvkem v procesu poskytování příspěvku uznanému sportu je smlouva o poskytnutí. Ministerstvo školství a národní sportovní svaz uzavírá o poskytnutí příspěvku smlouvu, která obsahuje zákonem stanovené údaje, včetně podmínek použití, účelu, na který se příspěvek poskytuje, úloh smluvních stran při naplňování veřejného zájmu ve sportu a také podmínky poskytnutí, jejichž nesplnění je spojené s povinností vrácení finančních prostředků. Touto smlouvou je postaveno najisto, za jakých podmínek se příspěvek poskytuje a není pochyb, že se jedná o výrazně větší právní jistotu, než je tomu v české právní úpravě.

---

¹⁶⁹ Vše dostupné na: <https://www.minedu.sk/povinne-zverejnovane-a-ine-informacie/>

¹⁷⁰ Ustanovení §68 zákona o sportu v SR

Prostředky ze státního rozpočtu určeny na sportovní činnost se dále poskytují formou dotace. Dotaci poskytuje také Ministerstvo školství a zákonem je taxativně stanoveno, na co vše lze dotaci poskytnout a také na co poskytnout nelze. Považuji za rozumné jasně stanovit, že nelze dotaci poskytnout na refundaci výdajů hrazených v minulém roce v rámci výdajů na sport v osobním zájmu, nebo cokoli, co není v souladu s vymezeným účelem dotace. Již v předešlých letech se v českém dotačním řízení stalo, že byl účel dotace plněn částečně, avšak většina prostředků byla použita na účel jiný. Nedošlo k porušení dotačních podmínek, jelikož nebylo stanoveno, že nelze prostředky použít na jiný než v podmínkách dotace stanovený účel. Stejně jako v české úpravě, zveřejní slovenské Ministerstvo školství výzvu na předložení žádostí o poskytnutí dotace, ve které stanoví okruh možných žadatelů a účelů, na které lze dotaci použít. Prostřednictvím informačního systému žadatelé žádost předloží a komise žádosti následně vyhodnotí. Minimálně jeden člen je zaměstnanec ministerstva školství a ostatní členové nesmí být nijak ve vztahu s žadatelem (zákon stanoví jaké všechny vztahy jsou pro komisi vylučující). Vše je pak veřejně oznámeno. Stejně jako u příspěvku uznanému sportu, i zde se uzavírá písemná smlouva o poskytnutí dotace uzavřená mezi ministerstvem školství a žadatelem.

Závěrem jen ve zkratce zmíním příspěvek na národní sportovní projekt, o kterém rozhoduje vláda prostřednictvím příslušné kapitoly státního rozpočtu sportovní organizaci zapsané v registru právnických osob ve sportu. Takovým projektem může být výstavba, modernizace a rekonstrukce sportovní infrastruktury národního významu, podpora národního projektu sportu pro všechny se zaměřením na mládež nebo organizování významné soutěže.

Zdroje financování sportu ze státního rozpočtu¹⁷¹

Zákon o sportu v SR upravuje zdroje financování sportu ze státního rozpočtu následujícím způsobem. Za zdroje stanovuje prostředky schváleného státního rozpočtu v rozpočtové kapitole ministerstva školství určené na účel poskytnutí jednotlivých forem financování sportu, prostředky určené na národní sportovní projekty a co je zajímavé – prostředky státního rozpočtu ve výši odvodu z provozování hazardních her do státního

---

¹⁷¹ Upravuje ustanovení § 77 zákona o sportu v SR a následující

rozpočtu v rozpočtovém roce, který předchází běžnému rozpočtovému roku. V roce 2016 se jednalo o 25 % z tohoto odvodu, v roce 2017 50 % z odvodu, v roce 2018 již 75 % z odvodu a od roku 2019 je zdrojem financování sportu už 100 % výše odvodu do státního rozpočtu z provozování hazardních her. Dále, naprosto rozdílně proti české právní úpravě, je určené, v jaké minimální výši se peněžní prostředky na určité oblasti použijí. Je zajímavé, že minimálně 50 % finančních prostředků vyhrazených na financování sportu (po odečtení prostředků určených na národní sportovní projekty), musí být poskytnuto formou příspěvku uznanému sportu, avšak kromě fotbalu a ledního hokeje, kterým je garantováno 17 % a 13 %. Taková minimální částka je odrazem zásady financování sportu na Slovensku, a to přímé úměry mezi přidanou hodnotou uznaného sportu a finančním příspěvkem ze státního rozpočtu. Když zohledníme, mezi jaké množství sportů se rozděluje garantovaných minimálních 50 % finančních prostředků, a že pouhé dva sporty – fotbal a lední hokej, mají minimálních 17 % je jasné, jaké dva sporty mají bezesporu nejvíce garantovaných peněz ze státního rozpočtu. Zároveň je pravděpodobné, že právě fotbal a lední hokej mají největší členskou základnu a jsou nejvíce populárními sporty na Slovensku. Je tedy otázkou, zda poměrně jasně stanovené kritérium přidané hodnoty jednotlivého sportu společnosti není nakonec kritérium nejspravedlivějším. Po rozdělení garantovaných minimálních částek je dále také zákonem určena minimální výše prostředků poskytnuta na dotace, náklady na správu a provoz informačních systému, vzdělání kontrolorů a ostatní úlohy ministerstva školství v oblasti sportu.

5.2 Finsko

Finsko je znám jako sociální stát, kde díky vysoké míře zdanění je zajištěna štedrá podpora veřejných služeb ve všech oblastech. Fyzické aktivity charakterizují zdravý životní styl, který je pro Finy tak typický a vrcholový sport je spojen s určováním silné národní identity. Sport je rovněž hojně podporován a možnosti sportovního vyžití jsou více než dostatečné pro všechny typy a úrovně sportovců. Například rozsáhlá síť veřejných univerzit, které kromě bezplatného vzdělání, poskytují ještě navíc finanční

podporu studentům během studia a množství sportovních stipendií.¹⁷² Ve Finsku se státní podpora skládá ze 100 % zisku státní loterie. Finsko má vysokou úroveň sportovních zařízení a je známo pro rozsáhlou členskou základnu dětských i dospělých sportovců. Ve Finsku je ústředním správním úřadem s působností v oblasti sportu Ministerstvo školství a kultury. Je odpovědné za vytváření příznivých podmínek pro sport a fyzickou aktivitu, jakož i za smíření a rozvoj sportovní politiky.¹⁷³

5.2.1 Právní úprava sportu ve Finsku

Právními předpisy upravující podporu sportu je

- Zákon o podpoře sportu a fyzické aktivity č. 390/2015. Účelem zákona je usnadnit různým demografickým skupinám možnost zapojit se do fyzické aktivity, podporovat výkonnostní sporty a sní spojenou občanskou aktivitu, posilovat zdraví pohodu obyvatelstva a prosazovat růst a rozvoj dětí a mladých lidí.
- Vyhláška o podpoře sportu a fyzické aktivity č. 550/2015.

Vyhláška obsahuje podrobnější ustanovení o otázkách, jako je finanční pomoc organizacím v oblasti sportu a fyzické aktivity a způsobilost pro státní podporu, regionální podpora sportu a fyzické aktivity a Národní sportovní rada.

- Zákon o financování vzdělávání a kulturního zabezpečení (1705/2009)

Zákon obsahuje ustanovení například o transferech ústřední vlády pro sport a fyzickou aktivitu, jakož i o vládních dotacích na výstavbu sportovních zařízení.

- Zákon o diskrečních převodech vládních rozhodnutí (688/2001)

Zákon obsahuje ustanovení o poskytování diskrečních převodů ústředních vládních samospráv a jejich využívání.

- Zákon o doplňkovém penzijním pojištění pro sportovce (1419/2014)

Zákon obsahuje ustanovení o kritériích a postupech pro poskytování dodatečných důchodů sportovcům.

- Zákon o liberálním vzdělávání dospělých (632/1998)

---

¹⁷² Sportovní politika a financování sportu z veřejných zdrojů ve Finsku. Praha, 2012. Diplomová práce. Fakulta tělesné výchovy a sportu, Univerzita Karlova.

¹⁷³ Ministry of education and Culture: Legislation [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://minedu.fi/en/sports-and-physical-activity>

- Zákon vymezuje zásady pro výuku liberálního vzdělávání dospělých ve sportovních a fyzických střediscích (sportovní instituce) a vládní financování.
- Vyhláška o liberálním vzdělávání dospělých (805/1998)¹⁷⁴

5.2.2 Organizace sportovních subjektů ve Finsku

Sportovní organizace mají ve Finsku dohromady více než 1,1 milionu členů. Ministerstvo školství a kultury přiděluje státní dotace národním organizacím, které podporují sport a fyzickou aktivitu. Obce naproti tomu poskytují peněžní prostředky místním sportovním klubům a sportovcům.

Sportovní organizace jsou dobrovolnické subjekty, které jsou neziskové. Je to tedy doba spolků jako v České republice. Na národní úrovni jsou sporty organizovány do sportovních asociací a na místní úrovni do sportovních klubů. Místní sportovní aktivity organizují především sportovní kluby, které nabízejí sportovní vyžití jak pro děti, mládež tak pro dospělé a seniory.

Národní a regionální sportovní organizace a kluby získávají dotace (granty) od Ministerstva státní dotace.

Národní sportovní rada vydává pro Ministerstvo investiční i neinvestiční programy pro sportovní organizace. Je to tedy doba působnosti Národní sportovní rady, ta však u nás dotace také poskytuje. Ve Finsku Národní sportovní rada dotace pouze připravuje na základě získaných dat a průzkumů.¹⁷⁵

Finsko má jedenáct národních a tří regionální sportovní školicí střediska, tj. Ministerstvo školství a kultury poskytuje podporu provozu těchto ústavů.

Sportovní instituty jsou liberální instituce pro vzdělávání dospělých a národní sportovní školicí střediska. Poskytují vyšší střední odborné a odborné další vzdělávání a přípravu, jakož i neformální vzdělávání pro mládež a dospělé.

Některé ústavy jsou součástí sítě sportovní akademie a slouží jako koučovací centra pro sportovce. Jejich účelem je podporovat sportovce v kombinaci studia a školení.

---

¹⁷⁴ Ministry of education and Culture: Legislation [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://minedu.fi/en/legislation>

¹⁷⁵ Ministry of education and Culture: Legislation [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://minedu.fi/en/sports-organisations>

Sportovní ústavy také poskytují školení pro instruktory sportovních klubů, trenéry a zaměstnance ve spolupráci se sportovními a fyzickými organizacemi.

Instituty dostávají vládní financování na základě svého vzdělávacího úkolu. Peněžní prostředky jsou přidělovány ve formě převodů ústředních vládních samospráv, které pocházejí především z národních loterijních a sázkových výnosů.¹⁷⁶

5.2.3 Organizace financování sportu ve Finsku

Ve Finsku spadá sport pod Ministerstvo školství a kultury, které financuje fyzickou aktivitu a výkonnostní sporty pomocí národních loterijních a sázkových výnosů z loterijní společnosti Veikkaus. „*Veikkaus je státem vlastněná společnost s ručením omezeným, která působí ve správní oblasti Ministerstva školství a kultury. Stát je zcela zodpovědný za činnost společnosti, neboť je majoritním vlastníkem. Chod společnosti je pochopitelně dán obchodním zákoníkem, vnitřními stanovami společnosti a také na základě Loterijního zákona. Stát udělil Veikkaus herní licenci a výhradní právo k provozování některých druhů loterií, například internetové sázení. Ve Finsku je herní licence udělena třem organizacím. Veikkaus zabírá drtivou většinu trhu (provozuje lotto hry, sportovní sázení ad.) Další dva operátoři RAY (Finská asociace hracích automatů) a Fintoto (zabývá se především dostihovými sázkami) mají podíl na trhu výrazně menší. Monopolní postavení těchto tří společností má zajisté pozitivní vliv na dotování sportu.*“¹⁷⁷

Státní financování sportu se skládá téměř výhradně z vládních grantů vyplacených z národních loterijních a sázkových výnosů. Ministerstvo školství a kultury využívá tyto rozpočtové prostředky přidělené na sport a pohyb k financování:

- výstavby sportovní infrastruktury,
- sportovních organizací a klubů
- městských sportovních a pohybových programů
- sportovních areálů

---

¹⁷⁶ Ministry of education and Culture: Legislation [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://minedu.fi/en/sports-institutes>

¹⁷⁷ Sportovní politika a financování sportu z veřejných zdrojů ve Finsku. Praha, 2012. Diplomová práce. Fakulta tělesné výchovy a sportu, Univerzita Karlova.

- podpory aktivního životního stylu
- podpory výkonnostních sportů
- výzkumu v oblasti sportu
- a další činnosti související se sportem

Ze státního rozpočtu bylo na rok 2017 přiděleno na sport 149,6 milionů EUR z výnosů z loterií a sázek. Tedy asi 38 mld. Kč. Tyto prostředky se však používají i na programy školní nebo renovace olympijského stadionu.

Ve Finsku stát poskytuje tzv. „government grants“ a „central government transfers“. Government grants, které jsou v podstatě státní dotace. Je přidělována ve formě obecných nebo zvláštních „grantů“, a to jak Ministerstvem školství a kultury, tak krajskými státními správními orgány. Státní granty jsou poskytovány organizacím, jako jsou národní organizace pro sport a fyzickou aktivitu. Tyto granty jsou vyplaceny formou obecného grantu na základě provozní výkonnosti organizací. Zvláštní granty jsou pak přidělovány například na speciální nepravidelné programy podporující aktivní životní styl. Státní dotace slouží k financování výstavby sportovních zařízení a rekreační zařízení. Dále je podporován výkonnostní sport financováním výuky trenérů, fyzioterapeutů nebo sportovních psychologů. Státními dotacemi jsou podpořeny také antidopingové projekty. Zajímavé je, že stát neposkytuje finance na profesionální sport, který je zaměřen na zisk, jelikož takové subjekty jsou pomocí ekonomických aktivit schopni financovat svoji činnost samostatně a stát má za to, že profesionální klub nebo sportovec je podnik jako každý jiný a není odpovědnost státu finančně pomáhat.

Central government transfers, tedy ústřední vládní převody, jsou poskytovány obcím a centrálním sportovním školicím střediskům. Vyplácejí se na financování provozních nákladů na programy sportu a fyzické aktivity na základě počtu obyvatel. Obcím jsou poskytovány granty také na podporu programů a projektů sportu a fyzické aktivity. Těmito granty jsou také financovány provozy sportovních zařízení pro školy a pro

výpočet výše grantu se využívá počet školních dní a studentů, kteří zařízení využívají. Jedná se o dotace lokálního a regionálního charakteru.¹⁷⁸

5.3 Francie

Francie a sport patří neodmyslitelně k sobě, i když možná již více historicky než nyní. Byl to právě Francouz Pierre de Coubertin, který se zasloužil o obnovení konání olympijských her. Ve dnech 16. – 25. června 1894 zorganizoval mezinárodní Kongres pro obnovení olympijských her v Sorbonně v Paříži, kterého se zúčastnilo 49 sportovních svazů zastupujících 12 zemí. Právě na tomto kongresu bylo odsouhlaseno znovuzavedení olympijských her a založení řídicího orgánu – Mezinárodního olympijského výboru, jehož se Pierre de Coubertin stal generálním tajemníkem a posléze byl po dobu 29 let jeho předsedou.¹⁷⁹ To vše uvádím z jediného důvodu, protože bych ráda tímto zdůraznila roli Francie ve vývoji olympijského sportu. Francouzi jsou považováni za sportovně založený národ a dle francouzské vládní statistiky z roku 2013 65% obyvatel Francie sportuje alespoň jednou až dvakrát týdně, což patří mezi evropský nadprůměr.¹⁸⁰ Francie eviduje celkem 15,7 mil. registrovaných sportovců, dále 167 600 sportovních federací, které se sdružují k národním federacím. Národní spotřeba v oblasti sportu je ve Francii 36,5 mld. EUR. Těmto údajům odpovídá organizační systém sportovního práva, znám pro svou systematiku, právní jistotu a organizovanost. I díky velké systematičnosti je možné, aby probíhal sport na profesionální úrovni i v tak velkém měřítku, čemuž svědčí úspěšnost francouzských sportovců.¹⁸¹

Dle Jiřího Kejvala je Francie známa pro nejštedřejší podporu sportu, jelikož tradičně ve Francii sport získává obligatorně 1 % ze státního rozpočtu. Navíc Francie má pro sport své vlastní ministerstvo a celou řadu dalších benefitů. Je tedy Francie státem, kterým se můžeme inspirovat?

---

¹⁷⁸ Ministry of Education and Culture: Sports and physical activity [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://minedu.fi/en/financing-sport#:~:text=Financing%20of%20sport,national%20lottery%20and%20betting%20proceeds>.

¹⁷⁹ Česko se tohoto kongresu nezúčastnilo.

¹⁸⁰ BŘÍZA, Matouš. *Komparace systémů financování sportu ve vybraných zemích Evropy*. Praha, 2016. Diplomová práce. Management tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce Doc. RNDr. Bohumír Štědroň, CSc.

¹⁸¹ JURKA, H. *Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s.26

5.3.1 Právní úprava sportu ve Francii

V roce 2007 byl přijat tzv. Code du sport neboli Sportovní zákoník, který poprvé komplexně upravil sportovní pojmy a organizaci sportu ve Francii. Po letech roztráštěné právní úpravy bylo třeba sjednotit sportovní problematiku a vytvořit přehlednou legislativu.¹⁸² Code du sport je komplexní právní úprava, podobně jako například na Slovensku. Upravuje jak amatérský, tak profesionální sport. Nicméně funguje jako právní rámec, který je dále doplňován speciálními právními předpisy k dílčím otázkám. Code du sport upravuje zásady fungování a realizování sportu na národní i mezinárodní úrovni a stanovuje působnost sportovních federací. Považuji za správný krok vymezit postavení sportovních federací, které dle francouzského práva, organizují sportovní soutěže nezávisle, avšak v zákonných mezích, a stát pouze tyto soutěže zaštiťuje a případně vykonává dozor.¹⁸³

Základem jsou předpisy EU závazného nebo doporučujícího charakteru a dále předpisy zaměřené na sportovní oblast ve Francii. Takovými hlavními předpisy jsou

- Zákon č. 84-610 o organizaci a podpoře sportu ze dne 16. 7. 1984, kterému se také říká „Avicé zákon“ podle ministryně mládeže a tělovýchovy Edwige Avicé
- Code de l'éducation, který upravuje tělovýchovu na školách
- Code de la santé, který upravuje zdravotní péči sportovců a doping

Oblast sportu má ve Francii v působnosti Ministerstvo sportu, jehož ministryní je od roku 2018 Roxana Maracineanu.

Ministerstvo sportu má povinnost definovat hlavní cíle národní sportovní politiky, stanovit právní rámec, zejména prostřednictvím sportovního zákoníku, a zajistit, aby byl respektován veřejný zájem. Národní sportovní politika je strukturována do čtyř oblastí politiky:

- rozvoj sportu pro všechny, zejména pro diváky, kteří jsou nejvíce mimo sport;

---

¹⁸² *Podpora sportu ve Francii*. Brno, 2015. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Walter Bartoš, Ph.D., MBA.

¹⁸³ JURKA, H. Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s.26

- organizace sportu na vysoké úrovni s cílem zachovat postavení Francie mezi hlavními sportovními národy;
- prevence prostřednictvím sportu, ochrana sportovců a boj proti neúnosným zneužíváním, jako je doping, násilí, rasismus, podvádění a všechny formy diskriminace;
- podpora sportovních profesí a rozvoj zaměstnanosti ve sportu.

K těmto čtyřem tématům se přidává průřezový rozměr, který se týká mezinárodního vlivu francouzského sportu a účasti na regulaci sportovních aktivit na mezinárodní a evropské úrovni. Vzdělávací a sociální rozměr sportu, sport jako faktor zdraví a pohody, jednota mezi různými formami sportovních aktivit, solidarita mezi profesionálním a amatérským sportem patří mezi hodnoty, které se francouzský sportovní model snaží podporovat. Vzhledem k tomu, že nese příkladné hodnoty, protože má moc sjednotit a mobilizovat, sport může a musí hrát velmi důležitou roli v národním úsilí v oblasti životního prostředí, udržitelného rozvoje a ekologické transformace. K realizaci veřejné politiky sportu má ministerstvo sportu centrální správu a decentralizované služby, stejně jako síť veřejných institucí.¹⁸⁴

Působnost je rozdělena následovně:

1. Ústřední vláda, která odpovídá za sportovní politiku. A za tímto účelem zřídila orgány na centrální úrovni, který jsou odpovědný za organizaci sportu ve Francii. Patří mezi ně: Národní federace, Národní francouzský sportovní olympijský výbor, Francouzský paralympijský sportovní výbor, Národní sportovní rada a Ministerstvo městské sportovní infrastruktury. Tyto centrální orgány jsou společně odpovědné za tyto úkony:

- celkové provádění sportovní politiky;
- organizace nebo kontrola výcviku vedoucího ke sportovním profesím;
- udělování diplomů;
- účast na vzdělávání sportovních učitelů, kteří pracují se zdravotně postiženými;
- rozvoj sportu pro každého, zejména pro veřejnost, která je nejdál od sportu;

---

¹⁸⁴ Le ministère chargé des Sports: Missions [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://www.sports.gouv.fr/organisation/le-ministere/#>

- organizace sportu na vysoké úrovni, s cílem udržet pověst Francie, jako velkého sportovního národu,
  - ochrana sportovců a boj proti doping, násilí, rasismus a podvádění,
  - podpora pracovních míst vydávaných ze sportu a rozvoj zaměstnanosti ve sportu;
  - dohled nad sportovními federacemi a jejich kontrolu (odpovědných za organizaci a propagaci jejich sportu);
  - podpis dohod s místními orgány týkajících se výběrových řízení.
2. Regionální orgány odpovídající za politiku související se sportem, včetně regionálního výboru, regionálního olympijského výboru regionální ředitelství pro mládež, sport a sociální soudržnost a regionální rady. Společně řídí financování regionálních sportovních zařízení.
3. Resortní orgány, kterými jsou Výbor pro resorty, ústřední výbor pro olympijský sport, územní olympijský sportovní výbor, ředitelství pro sociální soudržnost, ředitelství pro ochranu obyvatelstva a Generální rada odpovídající za sportovní politiku na úrovni resortů. Společně plní také tyto úkoly: financování sportovních zařízení, poskytování grantů klubům a sdružením, výstavba, údržba a modernizace vysokoškolských sportovních zařízení
4. A na závěr lokální orgány, kterými jsou obecní úřady odpovídající za sportovní politiku na té nejnižší úrovni.¹⁸⁵

Je zřejmé, že Francie aplikovala silnou decentralizaci v oblasti sportu, což k velikosti státu a rozdílné úrovni jednotlivých regionů je pochopitelné. Dle mého názoru je to cesta k úspěchu a cesta k transparentnější a efektivnější správě sportovní činnosti, protože je v zájmu každé obce a regionu podporovat sport a zdravý životní styl svých občanů. Samozřejmě tomu musí odpovídat rozpočet lokálního správce, ať už je jím obec nebo jiný k tomu zřízený subjekt.

---

¹⁸⁵ *European Committee of the Regions: France- Youth and Sport* [online]. [cit. 2020-10-08]. Dostupné z: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/France-Youth-and-Sports.aspx>

5.3.2 Rozhovor s Jean Aurel Chazeau¹⁸⁶

Získat informace o tom, nakolik je systém funkční, není jednoduché. Rozhodla jsem se proto zařadit rozhovor s významným francouzským sportovním novinářem Jean Aurel Chazeau, který je šéfredaktor francouzského tisku Leero Sport News a který má aktuální obraz o financování a organizování sportu ve Francii.

Zajímalo mě, jak nahlíží na financování sportu ve Francii v posledních letech. Jean Aurel Chazeau zdůrazňuje, že Francie je tradičně šampionem ve veřejných výdajích na sport ve vztahu ke svému HDP (0,69%). Významná je podpora francouzských obcí na financování sportu, kdy například v roce 2013 dosahovala podpora obcím 18,2 miliardy eur. Z takové částky jsou financována sportovní sdružení a federace, dotace na zaměstnanost sportovních trenérů, sportovní vybavení, organizace akcí, školní pobyty a podobné. Avšak dle J.A. Chazeau od roku 2014 výdaje vyčleněné na sport neustále klesají, a sportovní kluby budou muset postupně více a více spoléhat na podporu soukromých subjektů, což je bohužel při amatérském sportu obtížné obstarat. Dokonce dle dat z posledních let se dle J.A.Chazeau se 46 % sportovních asociací potýká s obtížemi spojenými se snižováním veřejných dotací. Významné je naštěstí daňové zvýhodnění pro potenciální sponzory, a to 66 % z darované částky. Je tedy cesta menších veřejných dotací správná? Dle J.A. Chazeau je zřejmé, že když státní příděly klesají, zůstává pouze prostor pro kluby a profesionály se soukromými sponzory a tento „anglosaský“ se zapojením soukromého sektoru se může jevit jako efektivní, ale nesmí se zapomínat, že sport by měl zůstat dostupný pro všechny.

Při hodnocení financování sportu ve Francii je nutné zohlednit velikost státu a jeho členění. Je vůbec možné udržet tento systém transparentním? Arielle Piazza, sportovní asistentka města Bordeaux, prohlašuje, že existuje touha po transparentnosti veřejných prostředků. Touha zjistit, co političtí lídři dělají s daněmi, které platí každý francouzský občan. Je otázkou však na čem se dá transparentnost měřit. Například dle J.A. Chazeau občané vnímají méně a méně sportovních úspěchu francouzských sportovců a odvozeně neefektivní podporu sportovního odvětví. Dle jeho názoru je důležité zmodernizovat systém a vytvořit most mezi sportem a soukromými subjekty tak, aby se nemuselo

---

¹⁸⁶ Originální znění rozhovoru v Příloze č. 4

spoléhat pouze na veřejné dotace. Emmanuel Macron řekl, že francouzský sport se musí znovu objevit a najít ekonomiku založenou na inovacích a vývoji.

Je otázkou, jakým směrem by se měly inovace vyvíjet. V tak mohutném systému se jistě nejedná o změnu z roku na rok, ale postupným přizpůsobováním a změnami. Dle J.A.Chazeau by EU měla rozvíjet a sladit své federace. Trochu jako to, co se děje ve fotbale s UEFA. Stát ve státě, který také umožňuje různým federacím využívat politickou a ekonomickou moc. Představa J. Delorse o měnové a politické Evropě platí i pro sport. Za zásadní považuje také potřebu mnohonásobně větší podpory univerzitního sportu, který je například v USA významnou sociologickou složkou vedoucí ke zdravějšímu životnímu stylu obyvatelstva.

Ve Francii každý zdroj financování upřednostňuje jednu nebo dvě destinace: soukromé financování jde převážně na vrcholový a profesionální sport, přičemž většina finančních prostředků je soustředěna na disciplíny s největším mediálním pokrytím.

Francouzská právní úprava sportu je známá pro svoji propracovanost profesionálního sportu. Na rozdíl od české úpravy upravuje pojem profesionální liga.¹⁸⁷ Domnívám se, že při přípravě nového zákona o sportu by se Česká republika měla, mimo jiné, inspirovat právě francouzskou právní úpravou.

Státní financování je rovněž zaměřeno především na nejvyšší úroveň, i když se vyrovnávání nerovného přístupu ke sportu (pro skupiny s největšími obtížemi nebo znevýhodněnými oblastmi) a podpora fyzické aktivity pro všechny se stávají novými prioritami. Každodenní sport do značné míry, stejně jako v České republice, závisí na dobrovolné práci, odhodlání místních orgánů a výdajích domácností. Dobrovolnictví je stále vzácnější a noví dobrovolníci se ne vždy hlásí.¹⁸⁸ V neposlední řadě je důležité vzít v potaz, že jednotlivé sportovní kluby nyní nemohly již několik měsíců mít příjem z návštěvnosti sportovních zápasů a turnajů z důvodu pandemie. Bude více než kdy jindy znát, jak se stát ke kompenzacím a podpoře sportu postaví a pokusí se namotivovat své

---

¹⁸⁷ Poprvé, kdy v České republice byl použit termín profesionální liga, byla Výzva Agentury – Podpora sportovních soutěží, která byl vypsána pro podporu profesionálních lig zasažených následky vládních opatření z důvodu pandemie. Neexistoval jasný parametr, kdy je jaká liga již profesionální a je jasné, že do budoucna je třeba profesionalitu sportovců i lig právně zakotvit.

¹⁸⁸ *Sports and citizenship: european model of sportfunding* [online]. [cit. 2020-10-08]. Dostupné z: <https://sportetcitoyennete.blogactiv.eu/2015/08/24/a-european-model-of-sports-funding/>

občany nejen ke sportovní aktivitě, ale také k návštěvě sportovních událostí. Například francouzská vláda pro příští rok vyhradila 100 mil. euro na podporu mladých sportovců. Tato podpora bude financovat amatérské kluby, které budou své stávající i nové členy motivovat ke sportu tím, že jim nakoupí sportovní náčiní anebo je uvolí z placení poplatků.¹⁸⁹

5.4 Komparace

Ačkoli je obtížné definovat "evropský sportovní model", vzhledem ke zvláštnostem každé země existují určité společné charakteristiky. Struktura financování sportu je v Evropě často podobná, liší se ve zdrojích, jako například finské finanční zdroje získané z výnosů z hazardních her a v množství decentralizovaných orgánů odpovědných za politiku sportu na různých úrovních.

Je již několik let v plánu nový zákon o sportu v České republice. Bezesporu se na něm bude podílet Agentura a příklad by si dle mého názoru mohla vzít právě ze slovenského zákona o športu. Tento zákon apeluje na transparentnost a profesionalitu vrcholového sportu. Komplexněji upravuje celý sportovní systém na Slovensku. Pro organizaci sportu ve státě je logicky nejefektivnějším zákonem takový, který oblast upravuje uceleně a pochopitelně. Přesně o to se slovenský zákon o športe snaží. Je zřejmé, že na rozdíl od české úpravy sportovní organizace, která musí být ve formě právnické osoby jako nezisková, lze sportovní organizaci na Slovensku založit za účelem podnikání. S ohledem na fakt, že každá sportovní organizaci zisk vykazuje a využívá ke svému prospěchu, a to nejčastěji vytvořením společnosti s.r.o. proto, aby mohla podnikat, domnívám se, že česká podmínka neziskové organizace je zbytečná. Nyní existuje nepřehledné množství neziskových sportovních spolků bez jasné struktury a organizace. Je nemožné se vyznat v působnosti unií a svazů. Pokud bych chtěla své dítě přihlásit do sportovního klubu, nebudu ani vědět, kde všude se členem musí stát. Podmínka neziskového účelu je navíc příliš svazující a omezující, a to v době, kdy si spolek vydělávat musí. Tuto povinnost považuji za zastaralou a již překonanou. S tím souvisí také fakt, že slovenská právní

---

¹⁸⁹ France 24: Covid-19: French sports stadiums to keep ban on fans until January [online]. 17.11.2020 [cit. 2021-01-17]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/france/20201117-covid-19-french-sports-stadiums-to-keep-ban-on-fans-until-january>

úprava upravuje sportovní organizaci mnohem podrobněji. A to v ustanovení § 8-14 zákoně o sportu v SR. Zajímavá je například povinnost sportovní organizace umožnit svému členovi účast na sportovní reprezentaci státu. Dále také stanoví, že Sportovní klub je sportovní organizací sui generis. V neposlední řadě se zabývá pravomocemi Národního sportovního svazu.

Ráda bych ovšem uvedla to, co mě na zákoně o sportu v SR zaujalo nejvíc, a to úprava hospodaření sportovních organizací. Mám za to, že neexistence takových ustanovení je největší mezerou v zákoně o podpoře sportu.¹⁹⁰

Zároveň je nutné myslet na to, že nikdy nejde bez dalšího aplikovat systém z jiného státu. Právní úprava je především zrcadlení té či oné společnosti a jejího kulturního nastavení. Nelze bez dalšího aplikovat financování sportu z hazardních her, když se již několik let buduje snaha o vymezení hazardních her jako škodlivého jevu, který by se měl od sportu co nejvíce odpojit. Zda je to správně, je sekundární, důležité je, že pro efektivitu úpravy je třeba určité kontinuity a sensibility.

Tedy finský model financování sportu je poměrně stabilním prvkem, pravděpodobnost, že se peněžní prostředky zásadně z roku na rok sníží je malá. Vnímám to jako kompromis mezi snahou o eliminaci škodlivého společenského jevu a přiznáním si, že gambling stejně naplno vymýt nelze. Stát tedy přijal, že hazardní hry je součástí společenského dění, ale zároveň ho využil, aby se peněžní prostředky vrátily do oblasti, na kterou se vlastně sází.

Za nejzásadnější považuji, aby se přistoupilo k úpravě profesionálního sportu. Stále se jedná o nejasnou oblast, kde se subsidiárně aplikuje zákoník práce, občanský zákoník atd. Profesionální sportovec není definován, nejsou stanoveny podmínky smluv a jeho vztah ke sportovním klubům. Z uvedeného důvodu se domnívám, že slovenská právní úprava je napřed a právní vztahy ve sportu značně zjednodušila. Troufám si tvrdit, že slovenský zákon o športe dosahuje kvalit proslulého Code du sport, který je mezi odbornou veřejností považován za nejpropracovanější zákon o sportu.

---

¹⁹⁰Epravo.cz: články [online]. 13.12.2018 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/komparace-pravni-upravy-sportovnich-organizaci-v-ceskem-zakone-o-podpore-sportu-a-slovenskem-zakone-o-sportu-108507.html>

Nejzásadnější otázkou však v následujícím roce bude, jak se státy postaví ke kompenzacím pandemií zasaženého sektoru. Běžně dotační tituly nebudou pravděpodobně stačit, a financování infrastruktury se může stát pro soukromé subjekty nevýhodné a neperspektivní, což může mít velký vliv na kvalitu každodenního amatérského i profesionálního sportu. Bohužel stát se nebude moct spolehnout ani na financování z rozpočtů měst a obcí, potažmo krajů, jelikož se dá předpokládat, že minimálně v následujících letech budou rozpočty těchto subjektů zasaženy pandemií koronaviru rovněž.

6 Závěr

Mým hlavním cílem byla komplexní analýza financování sportu a organizačního zajištění v České republice a ve vybraných evropských státech se zaměřením na právo Evropské unie se snahou popsat problémy doprovázející českou právní úpravu a navrhnout možná řešení.

Gradace profesionality a s tím spojené ekonomické významnosti sportovního odvětví, jímž jsme v posledních desetiletích svědky, vede k rozštěpení pohledů na podporu sportu. Na jedné straně je snaha o nezávislost na státním sektoru, na druhou stranu zjevná potřeba regulace a finanční podpory ze strany státu a Evropské unie. Je však již více než zřejmé, že pakliže má stát zájem na zdraví svých občanů nebo na národním úspěchu v mezinárodních sportovních soutěžích, musí se na podpoře sportu ve své zemi podílet. Dostávám se tedy k tomu, zda stát podporuje sport dostatečně systematicky.

Organizace státní správy v oblasti sportu se po roce 1989 zásadně změnila, MŠMT ze své rozpočtové kapitoly začala pomocí poskytnutých dotací podporovat různá sportovní odvětví. Od roku 2019 převzal pravomoci v oblasti sportu nový ústřední správní úřad, a to Národní sportovní agentura. V rigorózní práci jsem se dopodrobna věnovala úloze Agentury. Docházím k závěru, že potenciál nového ústředního úřadu je velký a historicky nejvyšší rozpočet na oblast sportu nabízí možnost zlepšení efektivity finanční podpory sportu ze strany státu. Úkol Agentury je však nelehký a má před sebou mnoho práce. Za zásadní považuji strategický plán a komplexní přehled o sportovním prostředí, kterým se Agentura může dále řídit. Právní úprava působnosti Agentury je povrchní a hrozí, že v praxi se taková povrchnost odrazí. Nepřehlednost potřeb oblasti sportu komplikuje efektivitu podpory a vzestupu kvality amatérského i profesionálního sportu. Domnívám se, že k efektivnímu přerozdělení peněžních prostředků je nutná rozsáhlá evidence nejen sportovců a sportovních klubů ale také sportovní infrastruktury, a to ve spolupráci s obcemi a kraji a Agentury.

V práci dále analyzuji úlohy dalších orgánů státní správy a pravomoci k jejich realizaci. Jedná se převážně o resortní centra jednotlivých ministerstev a dále o obce a kraje, které mají podporu oblasti sportu ve své samosprávě. Dle mého názoru je klíčová koncepčnost, a proto kladu důraz na vysvětlení tzv. plánů rozvoje sportu a jejich provedení. Domnívám se, že povinnost sestavit plán podpory sportu stanovená zákonem o podpoře sportu všem obcím může být zbytečnou zátěží, a pokud má existovat strategický plán investičních i

neinvestičních kroků, má být kvalitně vytvořen primárně na úrovni Agentury. Obce a kraje mají s ústředním orgánem spolupracovat. Jen tak může vzniknout přehled peněžních prostředků proudících do všech sportovních oblastí. Docházím k závěru, že financování sportovních klubů, a místní infrastruktury lze neefektivněji podpořit na úrovni samosprávy, pokud k tomu tedy bude mít prostředky. Právě obec nebo kraj má největší přehled o míře potřebnosti podpory této oblasti. Naopak reprezentace, významné sportovní akce, olympijská hnutí, nebo zastřešující organizace je nejlepší financovat přímo z Agentury, protože se nejedná o oblasti navázané na obce nebo kraje. Je tedy na místě nevnímat sportovní zařízení jako zájem Agentury a profesionálních sportovců, ale jako zájem obce a jejich občanů a umožnit výkon decentralizace buď větším objemem peněz plynoucích z rozpočtového určení daní a umožnit obcím a krajům poskytnou větší dotace nebo navýšit státní dotace poskytované obcím a krajům.

Dále se v práci věnuji organizaci financování sportu v České republice. Organizační struktura sportu je rozdílná napříč Evropou. Navzdory různému označení jednotlivých organizací, klubů nebo tělovýchovných jednot je důležité uvědomit si, jakou právní formu tyto subjekty mají, jaká práva a povinnosti jim náleží, a hlavně jak je lze od sebe odlišovat. Spolky působící v oblasti sportu jsou zakládány nezávisle na státu a stát jim pouze poskytuje finanční podporu pomocí dotací. Navazují tedy explanací dotace a dotačního řízení. Samotné dotační řízení je dle mého názoru právně nedostatečně upravené a neulehčuje postup ani poskytovatelům ani žadatelům. Pro větší efektivitu dotačního řízení je nutné zákon o rozpočtových pravidlech novelizovat a systematicky upravit dotační řízení tak, aby odpovídalo potřebám při poskytování dotací. Dále považuji za zásadní, aby byl vytvořen jednotný dotační portál, na kterém budou umístěny veškeré vypsání dotační programy a výzvy. Žadatel by nemusel složitě pátrat po dotačních programech na stránkách jednotlivých poskytovatelů, ale mohl by na jednom místě zjistit dotační tituly, alokace nebo podmínky jednotlivých programů. Navíc by v případě centralizace dotací na jeden portál bylo transparentně zjistitelné, jaké částky jsou, do jakých oblastí poskytovány, což by vedlo k větší efektivitě podpory sportu.

Opakovaně v práci docházím k závěru, že rozpočtová pravidla jsou nedostatečnou právní úpravou dotačního řízení. Stále není jasné, zda zákon o rozpočtových pravidlech používá pojem rozhodnutí v širším či užším slova smyslu a každý poskytovatel v jednotlivých usnesení poučuje o rozdílných možnostech opravných prostředků. Pakliže se bude vytvářet nový zákon upravující oblast sportu, je na místě zvážit aplikaci zvláštních

ustanovení k poskytování dotací Agenturou, s ohledem na specifika daného řízení. V neposlední řadě jsem v práci přiblížila vývoj toku peněžních prostředků z výnosů z hazardních her do sportu, a to také s ohledem na fakt, že Česká republika je jednou z mála zemí, která tento způsob financování sportu opustila. Nejsm zastánce závislosti financování sportu na hazardu, a přestože mnoho evropských států tento způsob financování využívá, domnívám se, že Česká republika zvolila správnou cestu, když nepodpořila propojení hazardních her s financováním sportu.

Na závěr v této části popisuji i další formy z vícezdrojového financování sportu v České republice, a to domácnosti a sportovní marketing. S auditorem a daňovým poradcem Ing. Ivanem Hayekem jsem rozebrala problematiku tzv. „sponzoringu“ a to, proč je to pro stát nevýhodné. Opět jsem dospěla k závěru, že sportovní marketing není kvalitně právně upraven a tím nabízí cesty k obcházení a možným daňovým podvodům. Je škoda, že právní úprava neumožňuje dostatečné daňové zvýhodnění, protože existuje mnoho subjektů ochotných podpořit nejen sport, ale také kulturu nebo sociální oblasti a daňové zvýhodnění je k tomu může motivovat. Legislativa zaručující větší transparentnost poskytování darů by zamezila daňovým podvodům a umožnila zlepšení vícezdrojového financování sportu.

Ve třetí části se podrobně věnuji sportu na úrovni Evropské unie. Sport už můžeme nazývat prostředkem k prosazování státních zájmů a obchodním odvětvím. Je tedy pochopitelné, že Evropská unie má zájem na koordinaci oblasti sportu. Jednotlivé orgány Evropské unie zasahují do oblasti sportu dle svých pravomocí. Vedle Evropského parlamentu a Evropské rady jsou pro sport důležitá soudní rozhodnutí Soudního dvora EU a rozhodnutí Evropské komise. Právě rozhodnutí Evropské komise považuji v praxi za nejzásadnější. Evropská komise rozhoduje o poskytované veřejné podpoře. Právě soulad poskytování dotací s pravidly o veřejné podpoře je jedna z priorit Agentury. V práci popisuji, co je veřejná podpora, jak lze v oblasti sportu uplatnit, a co musí poskytovatel udělat pro to, aby neporušil právní předpisy o veřejné podpoře. Právě na snaze aplikovat pravidla týkající se podniků je znatelné, nakolik je sportovní oblast specifická a větší preciznost při stanovení pravidel by ulehčila práci nejen poskytovatelům, ale také samotným žadatelům. Sportovní spolky často nevědí, na co mají nárok, jak velkým podnikem jsou, nebo v jakém režimu veřejné podpory se pohybují. Přestože z hlediska pravidel Evropské unie je sportovní klub podnikem, v 90 % případů se nejedná o výdělečný podnik a slouží veřejnosti, stále je nutné na něj aplikovat přísná

pravidla o zákazu veřejné podpory. Jako každé pravidlo, i zákaz veřejné podpory má své výjimky. V práci popisují, jaké možnosti má poskytovatel při poskytování podpory ve sportovním odvětví. Má nynější právní praxe mi umožnila účastnit se realizace dotačních programů pro sportovní spolky, a v posledních měsících jsme se pokusili napomoci subjektům zasažených důsledky pandemie. Do práce jsem přenesla mojí dosavadní zkušenost a podrobně popsala, jak na vývoj v zasažených oblastech hospodářství reaguje také Evropská komise.

Poslední část své rigorózní práce jsem věnovala komparaci podpory sportu ve vybraných evropských státech. Rozhodla jsem se do komparace zahrnout Slovensko, Finsko a Francii. Slovensko, protože je nám historicky i kulturně nejbližší, Finsko, které je známé pro své specifické financování a Francie, která má jednu z nejkompexnějších právních úprav oblasti sportu a jeho financování.

Podrobně rozebírám slovenský zákon o športe, o kterém se domnívám, že je propracovanou a velmi kvalitní úpravou organizací sportu. Slovenská právní úprava pamatuje, na rozdíl od té české, na profesionalitu sportu, sportovní marketing nebo závazky sportovce k národní sportovní federaci. Za obzvláště zajímavé považuji udělení priorit jednotlivým sportům, které poté mají procenty garantovanou podporu. Tato garance odráží oblíbenost, profesionalitu a výdělečnost jednotlivých sportů. Dalším státem pro komparaci se v mé práci stalo Finsko. Ve Finsku již dlouhodobě odchází do sportu 100 % příjmů z hazardních her, což činí z finského sportu stabilně zajištěnou oblast. Zajímavé jsou také tzv. finská školící střediska, která jsou financována vládou a slouží jako ústavy pro školení trenérů instruktorů nebo jiných zaměstnanců ve sportovním sektoru. Stejně jako v České republice je podpora rozdělována pomocí grantů, které jsou v praxi stejné jako české dotace. Na rozdíl od České republiky, není obcím udělena samospráva při podpoře sportu, avšak obce dostávají také granty na podporu sportovních projektů. Na závěr popisují organizaci financování sportu ve Francii. Francie je známá pro svoji komplexní právní úpravu obsaženou v Code du sport a dalších právních předpisech. Přestože se jedná o velký stát, financování je propracované a národně i regionálně organizované. Veškerou působnost ve sportu má ve Francii Ministerstvo sportu, které má stabilně 1 % z celkového státního rozpočtu. Jsem ráda, že se mi povedlo do práce získat rozhovor s Jean Aurel Chazeau, který je předním francouzským sportovním novinářem. Zdůrazňuje, že přestože je Francie dlouhodobě státem, který vynakládá mnohonásobně více prostředků na sport než jiné státy, dochází k úpadku

kvality této potřeby a je třeba reagovat na vývoj posledních let. Popisuje, že sport již není pouhá služba veřejnosti, ale také soukromý zájem firem. Za měřítko považuje také klesající počet medailí z olympijských her a domnívá se, že za tím stojí poloprofessionalita sportu. Zajímavý je jeho názor, že má ze strany Evropské unie docházet ke sjednocení také ve sportu jednotnými federacemi a organizacemi.

Je tedy zřejmé, že nedostatek profesionality ve sportu je problémem napříč Evropou. Domnívám se, že je to rychlým vývojem a nedostatečnou reakcí států. Pomalu státním organům dochází, že sport již není pouhý tělocvik na školách, ale že je nutné jeho precizní právní úprava, která pamatuje na profesionální sport zahrnující sportovní marketing a finanční účast soukromých subjektů, na komplikované a specifické dotační řízení, které má být co nejvíce transparentní a efektivní.

Česká republika by se v plánovaném novém zákoně o sportu měla inspirovat u slovenských sousedů a vytvořit komplexní zákon, který ulehčí poskytovateli práci při poskytování finanční podpory. Kladně hodnotím snahu nového ústředního úřadu – Národní sportovní agentury postupovat v souladu s pravidly veřejné podpory a dotační programy, které by nemusely pravidly o veřejné podpoře splňovat, notifikovat.

Národní sportovní agentura stojí před velkou výzvou a je prozatím nezodpovězenou otázkou, jak se popere s nedostatečnou právní úpravou a velkým rozpočtem, který má potenciál zásadně ovlivnit sportovní odvětví v České republice, a to navzdory složité situaci spojené s pandemií a rozsáhlými opatřeními Vlády ČR a Ministerstva zdravotnictví.

Seznam zkratek

- Agentura – Národní sportovní agentura
- ČUS – Česká unie sportu
- EU – Evropská unie
- GBER – Nařízení GBER
- Komise – Evropská komise
- Kompetenční zákon – zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky
- Krajské zřízení – zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- Národní rada – Národní rada pro sport
- Obecní zřízení – zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- Parlament – Evropský parlament
- Rada Evropské unie – Rada
- Rozpočtová pravidla – zákon č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů
- SFEU – smlouva o fungování Evropské unie
- Soudní dvůr EU – Soudní dvůr Evropské unie
- Správní řád – zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- TI – Transparency International
- Výbor CULT – Výbor pro kulturu a vzdělávání
- Zákon o podpoře sportu – zákon č. 115/2001Sb., o podpoře sportu
- Zákon o športe v SR – zákon č. 440/2015 Z. z., o športu a změně dalších předpisů
- Zákon o veřejné podpoře – zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpoře a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
- Zásady – Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy

Bibliografie

1. Seznam použité literatury

- BAKEŠ, Milan a Radim BOHÁČ. Finanční právo. 6., upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.
- BAKEŠ, Milan. Finanční právo. 5., upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-801-6.
- BENEŠOVÁ, Tina. Nástin vývoje financování českého sportu po roce 1989. Praha, 2016. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Vedoucí práce Marek Waic.
- BOHÁČ, Radim. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013, ISBN 978-80-7478-045-5.
- BÖHM, M. Vybrané otázky tzv. sportovních mluv v obchodněprávním kontextu. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. 2011,
- BRÍZA, Matouš. *Komparace systémů financování sportu ve vybraných zemích Evropy*. Praha, 2016. Diplomová práce. Management tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce doc. RNDr. Bohumír Štědroň, CSc.
- GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5458-5
- HODANĚ, Bohuslav a Vladimír HOBZA. *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. ISBN 978-80-244-2658-7
- HOLÝ, Daniel. *Politika EU v oblasti sportu (implikace na ČR)*. Praha, 2012. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze Fakulta mezinárodních vztahů. Vedoucí práce Ing. Zbyněk Dubský, Ph.D.
- Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část / Jiří Jelínek a kolektiv. —6. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2017. — Praha: Leges, 2017... str. 150 ISBN 978-80-7502-236-3
- JURKA, H. Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s.26
- KARFÍKOVÁ, Marie a kol. Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-936-7.
- KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s.116
- KUBÍČEK, Jiří. Sport a právo. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1.

- LUKAVSKÝ, Martin. Priority sportovní politiky EU a financování sportu. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze Fakulta tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce RNDr. Bohumír Štědroň, CSc.
- MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. Rozpočtové právo. Praha: C.H. Beck, 2007. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7179-598-8.
- MARKOVÁ, Hana, ROZPOČTOVÉ VÝDAJE – JEJICH POVAHA A ČLENĚNÍ, Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings, 1. edition. Brno: Masaryk University, 2009
- PEDERSEN, Paul Mark. Contemporary sport management. 4th ed. Champaign, IL: Human Kinetics, c2011. ISBN 978-0736081672.
- Podpora sportu ve Francii. Brno, 2015. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Walter Bartoš, Ph.D., MBA.
- RUDOLFOVÁ, Veronika. Právní aspekty financování sportu ze státního rozpočtu. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
- *Sportovní politika a financování sportu z veřejných zdrojů ve Finsku*. Praha, 2012. Diplomová práce. Fakulta tělesné výchovy a sportu, Univerzita Karlova.
- SKÁLA, Lukáš. *Sportovní aktivity dětí a jejich důsledky pro rodinný rozpočet*. Brno, 2012. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.
- TUČKOVÁ, Klára. Principy řízení středně velkého sportovního klubu. Brno, 2014. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Ing. Marek Pavlík, Ph.D.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

- Analýza financování sportu v České republice. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>
- *Aplikace správního řádu na dotační řízení* [online]. 5.2.218 [cit. 2020-08-07]. Dostupné z: <http://www.holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/405>
- Beck-online: Finanční podpora sportu [online]. 29. 4. 2020 [cit. 2020-10-11].
- BOGAERT, Stefaan a An VERMEERSCH. Sport in the European Union: All sound and no fury?
- Česká unie sportu: Národní sportovní svazy [online]. [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://www.cuscz.cz/kontakty/narodni-sportovni-svazy.html>
- České znění Bílé knihy o sportu ze stránek MŠMT dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu> .

- České znění Evropské charty sportu dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>
- ČT24-Česká televize: Domáci [online]. 5.5.2019 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2805782-centralni-rejstrik-sportovcu-podle-ministerstva-brani-podvodum-s-dotacemi>
- EAgri Dotace: Veřejná podpora de minimis [online]. [cit. 2020-09-21]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/verejna-podpora-a-de-minimis/podpora-de-minimis/>
- Europa.eu: Evropská unie [online]. [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_cs
- European Commission: Departments and executive agencies -Education, Youth, Sport and Culture[online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_cs
- European Commission: Mission letter [online]. 1. 12. 2019 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-mariya-gabriel-2019_en.pdf
- Evropská komise: Úkoly Evropské komise [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/sport/week/about_en
- Evropská unie: Základní informace o EU [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_cs
- Evropský parlament: Sport [online]. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/143/sport>
- Fakta a čísla o Evropské unii: Evropský parlament [online]. 02-2020 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/cs/FTU_3.6.7.pdf
- Fintag.cz: finance [online]. 30.11.2018 [cit. 2020-05-15]. Dostupné z: <https://www.fintag.cz/2018/11/30/kazdy-rodic-ktery-vede-deti-ke-sportu-a-podporuje-je-si-zaslouzi-respekt-rika-matus-kuchalik/>
- France 24: Covid-19: French sports stadiums to keep ban on fans until January [online]. 17.11.2020 [cit. 2021-01-17]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/france/20201117-covid-19-french-sports-stadiums-to-keep-ban-on-fans-until-january>
- <http://www.hayek.cz>
- <https://praha.pirati.cz/vyhlasen-novy-plan-rozvoje-sportu.html>

- *IDnes.cz: Ekonomika* [online]. 7. 11. 2019 [cit. 2020-05-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/sazka-sportka-zdrazeni-dane-hra-dane-eurojackpot-cena-sazenka-snemovna-zakon.A191107_142217_ekonomika_ven
- *IDnes.cz: zpravodajství* [online]. 26.7.2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/praha-plan-rozvoje-sportu-sportovist-magistrat-hlavni-mesto.A180726_416917_praha-zpravy_nuc
- *IRozhlas:Sport* [online].4.2.2020[cit.2020-04-08].Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/atletika/narodni-sportovni-agentura-milan-hnilicka-vysvetleni-penize-pavel-nedved-jaromir_2002041707_mim
- KINCL, M. Veřejná podpora v příkladech a poznámkách. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s.116
- *KPMG: Insights* [online]. [cit. 2020-10-16]. Dostupné z: <https://home.kpmg/uk/en/home/insights/2020/06/what-does-covid-19-mean-for-sports-and-entertainment-sponsorship.html>
- *Legislativní helpdesk* [online]. Úřad vlády Česká republika: Úřad vlády České republiky, 2018 [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: www.help.odok.cz
- Maastricht, 2006. s. 11. Dostupné z: <http://arno.unimaas.nl/show.cgi?fid=6853>. Working paper. Maastricht Faculty of Law.
- *Manofmany.com: sportovní marketing* [online]. 19.5.2020 [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <https://manofmany.com/entertainment/sport/athlete-endorsement-deals>
- *Mediaguru: TV* [online]. 3.5.2020 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/04/ct-odhaduje-letosni-pokles-z-reklamy-a-sponzoringu-na-120-mil-kc/>
- *Mediar.cz: agentury* [online]. 11.2.2019 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/jak-se-promenil-sponzoring-sportovnich-akci/>
- *Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dnes-vznikla-narodni-sportovni-agentura>
- *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Sekce sport – Národní rada pro sport*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport-1/narodni-rada-pro-sport>
- *Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Novinky* [online]. 20.11.2018 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/dokumenty/rezorty-zdravotnictvi-a-skolstvi-spolupracuji-v%C2%A0ramci-strategie-zdravi-2020-na-p_16341_1.html
- *Ministerstvo zemědělství: Návod k posouzení definičních znaků veřejné podpory* [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z

http://eagri.cz/public/web/file/523370/Navod_k_posouzeni_definicnich_znaku_v_erejne_podpory.pdf

- Ministry of education and Culture: Legislation [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://minedu.fi/en/sports-and-physical-activity>
- Olympic.cz [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/upload/files/Financovani-sportu-statutarnimi-mesty-a-kraji-2016.pdf>
- *Olympic.cz* [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/upload/files/Financovani-sportu-statutarnimi-mesty-a-kraji-2016.pdf>
- Organizace tělesné výchovy a sportu v ČR: ftvs [online]. [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: https://ftvs.cuni.cz/FTVS-677-version1-3102016_organizace_telesne_vyc.pdf
- Pražská tělovýchovná unie: Dotace a příspěvky [online]. 26.7.2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.ptupraha.cz/2019/08/praha-si-necha-zpracovat-plan-rozvoje-sportu/>
- Radim Boháč katedra finančního práva a finanční vědy PF UK [online]. [cit. prednaska z rozpoctoveho prava I.]. Dostupné z: <http://www.radimbohac.cz>
- Sazka:O společnosti – stručná historie [online]. [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://www.sazka.cz/sazka-svet/o-spolecnosti/historie>
- *Sport.cz: cyklistika* [online]. 14.5.2020 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/ostatni/cyklistika/clanek/1395648-i-na-sampiony-tour-de-france-dolehla-krize-hlavni-sponzor-zada-o-miliardovou-pujcku.html>
- Sports and citizenship: european model of sportfunding [online]. [cit. 2020-10-08]. Dostupné z: <https://sportetcitoyennete.blogactiv.eu/2015/08/24/a-european-model-of-sports-funding/>
- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Veřejná podpora [online]. [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>
- Vzor a návod pro obec a kraj, jak zpracovat plán rozvoje sportu k dispozici na: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.ptupraha.cz/2019/08/praha-si-necha-zpracovat-plan-rozvoje-sportu/>
- *Wikipedia: Sportovní marketing* [online]. 15.6.2019 [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sportovni%AD_marketing
- ZÁKRAVSKÝ, Jiří. Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky. *Central European Journal of Politics Volume 2*. 2016, 15-36. Dostupné z: <http://www.cejop.cz/wp->

3. Seznam použitých právních předpisů

- Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie, Úřední věstník Evropské unie, C 326, 26. říjen 2012
- Zákon č. 218/2000Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen zákon o rozpočtových pravidlech), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2000Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 243/2000Sb., o rozpočtovém určení daní
- Zákon č. 474/2017 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2018
- Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu
- Zákon č. 56/1968 Sb. O organizaci tělesné výchovy
- Zákon č. 187/1949 Sb. O státní péči o tělesnou výchovu
- Zákon č. 173/1990 Sb. Zákon, kterým se zrušuje zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, a kterým se upravují některé další vztahy týkající se dobrovolných tělovýchovných organizací
- Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení)
- Zákon č. 129/2000 Sb. Zákon o krajích (krajské zřízení)
- Zákon č.89/2012 Sb. Občanský zákoník
- Zákon č. 90/2012 Sb. Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
- Zákon č.500/2004 Sb., Správní řád
- Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu
- Důvodová zpráva k zákonu č. 178/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- Zákon č. 178/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů

- Důvodová zpráva k zákonu č. 178/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- Důvodová zpráva k zákonu č. 367/2017 Sb. kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- Zákon č. 150/2002 Sb., Správní řád soudní
- Zákon č. 440/2015 Z.z., o sportu v SR
- Ústavní zákon č. 1/1993, Ústava České republiky
- Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

4. Seznam použité judikatury

- Nejvyšší soud, 21 Cdo 2596/2011, [R 25/2013 civ.]
- Rozsudek ESD C-36/74 Walrave and Koch v Union Cycliste Internationale, ECR 1974
- Rozsudek ESD C-176/96 Lehtonen v. FRSB
- Rozsudek ESD v případě C-41/90 Hofner v Macrotron. Vymezení podniku se věnuje i Sdělení v čl. 2 a násl., případně lze nalézt v čl. 1 Přílohy I GBER
- Rozsudek SD ve spojených případech C-180/98 a C-184/98 Pavlov
- Rozsudek ESD v případě C-379/98 Preussen elektra AG v Schleswig
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 1 As 35/2012- 40, č. 2736/2013 Sb. NSS
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2016 -6 Afs 2/2016
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015 č.j. 9 Ads 83/2014-46
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013 č.j. 7 As173/2012-44
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Ads 83/2014-46

5. Seznam ostatních zdrojů

- dopis Jiřího Kejvala, předsedy Českého olympijského výboru publikován v akademické práci – KUBÍČEK, Jiří. Sport a právo. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 316 s. ISBN 978-80-210-6040-1. s. 59)

- osobní rozhovory na téma státní dotace a financování sportu s Mgr. Jakubem Popelkou ze dne 19. 5. 2020, s Ing. Ivanem Hayekem 15. 5. 2020, s Jean Aurel Chazeau ze dne 30. 4. 2020 a s Jiřím Kejvalem ze dne 29. 3. 2020
- Rozhodnutí Evropské komise č. 2004/168EC, které se týkalo veřejné podpory ze strany Portugalské společnosti Vila Galé- Cintra Internacional, Investimentos Turisticos ze dne 27. 2. 2004 publikované v Úředním věstníku EU pod OJ L 61/76.
- Rozhodnutí Evropské komise č. 464/2009 – Maďarsko – Veřejné financování múzických a hereckých umění 0381/2017.
- Rozhodnutí Evropské komise SA. 59340 a SA.59353
- sdělení Komise č. 2020/C 91 I/01
- Sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 58/2007 Sb. m. s
- Sněmovní tisk 11/18 - PS PČR, 1994
- Zpráva o integrovaném přístupu k politice v oblasti sportu: řádná správa, dostupnost a integrita: NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU o integrovaném přístupu k politice v oblasti sportu: řádná správa, dostupnost a integrita (2016/2143(INI)) Vysvětlující prohlášení. In: 2016, ročník 2016, A8-

Seznam příloh

1. Příloha č. 1 – Rozhovor s Jiřím Kejvalem ze dne 29. 3. 2020
2. Příloha č. 2 – Rozhovor s Mgr. Jakube Popelkou ze dne 14. 5. 2020
3. Příloha č. 3 – Rozhovor s Ing. Ivanem Hayekem ze dne 15. 5. 2020
4. Příloha č. 4 – Rozhovor s Jean Aurel Chazeau ze 26. 5. 2020

Příloha rigorózní práce

Příloha č. 1

Rozhovor s Jiřím Kejvalem

Jiří Kejval je od roku 2012 předsedou Českého olympijského výboru (ČOV), a již od roku 1996 zastával funkce ve sportovních svazech. Rozhodla jsem se Jiřího Kejvala oslovit, a zeptat se na názor na organizační zajištění sportu v České republice a na jeho komparaci s ostatními státy.

1. Jaký máte názor na organizaci financování sportu v České republice? Domníváte se, že by měla být podpora z veřejných prostředků větší?

„Financování z veřejných prostředků se skládá ze tří částí. Z rozpočtu měst a obcí, krajů a státu. Z rozpočtu měst a obcí se výdaje na sport zvyšují meziročně o cca 5% s tím, že v roce 2010 přesahovali 14mld. Kč, v současné době to je 17mld. Kč. V této oblasti meziroční navyšování s obtížemi kopíruje inflaci a je absolutně nedostatečné. Představa ČOV je minimálně zdvojnásobení této částky. Navíc tuto kapitolu považujeme za nejdůležitější a nejlépe investované prostředky do organizace sportu a sportovní infrastruktury. Rozpočty krajů při jejich založení, v roce 2002, sport vůbec neobsahovaly. V současné době jsou investice krajů v oblasti investiční a provozní v objemu 1,8 – 2 mld. Kč. Nárůst rozpočtu v krajích je potěšitelný, ale z hlediska celkových příjmů je marginální. Státní rozpočet vykazoval v roce 2002 celkem 2,2mld. Kč rozpočtu kapitoly 333 MŠMT na sport. Tato částka obsahovala jak investiční, tak neinvestiční prostředky. V letošním roce je v státním rozpočtu počítáno na sport se 7 mld. Kč, které jsou součástí rozpočtu MŠMT, MOČR a MVČR. Cílová částka státního rozpočtu byla v dlouhodobých plánech vlády uvažovaná v částce 12mld. Kč.“

2. Jaký evropský stát považujete za ideální model (nebo alespoň lepší) v organizačním zajištění financování sportu?

„V Evropě má každý stát jiný finanční model. Nejštedřejší podpora sportu je tradičně ve Francii, kdy sport získává obligatorně 1 % ze státního rozpočtu. Navíc, zde má sport své vlastní ministerstvo a celou řadu dalších benefitů. Naopak systém financování v Německu je postaven na rozpočtech jednotlivých spolkových zemí, centrální vláda financuje pouze státní reprezentaci a s ní spojené investiční výdaje. Profesionální týmový sport je řízeně financován akciovými společnostmi se státní účastí (RWE, EON, RUHRGAS atd.). Zcela specifický způsob financování je ve Finsku, kde ze státního rozpočtu nejdou do sportu žádné prostředky. Sport je výhradně financován státní loterií, která má ze zákona monopolní postavení a veškerý její zisk jde pro potřeby sportu. Naopak financování sportu v Bělorusku téměř kopíruje systém, který byl v ČR před rokem 1989.,,

3. Domníváte se, že by měly peníze z hazardních proudit přímo do sportu?

„V 25 zemích z Evropské 28 tomu tak je, vyjma České republiky, tento systém není ještě na Maltě a v jedné z pobaltských republik. Jsem přesvědčený, že pro správné financování sportu je vícezdrojové financování důležité, a tudíž by se měl systém vrátit k možnosti odvodů z loterií do sportu, tak jak tomu bylo u nás do roku 2015.“

Příloha č. 2

Rozhovor s Mgr. Jakubem Popelkou, Ph.D.:

1. Jak hodnotíte právní úpravu rozvoje sportu – na úrovni samosprávných územních celků a na úrovni celostátní?

„Na úrovni samosprávných celků hodnotím právní úpravu jako vyhovující. Z hlediska rozvoje sportu ponechává samosprávným celkům značnou volnost při rozhodování, což plně odpovídá principům subsidiarity. Jistým problémem jsou kompetence obcí při poskytování sportovních

zařízení v majetku samosprávných celků. Podmínky pro poskytování sportovišť, například cenové zvýhodnění nebo poskytování zařízení zdarma určitým subjektům je často součástí sportovní politiky, v některých případech se však lze setkat s odlišnými výklady finančních úřadů ve vztahu k obecním organizacím, které sportoviště za takových zvýhodněných podmínek poskytují.“

2. Lze docílit vypracováním plánů rozvoje sportu větší efektivity a transparentnosti při přerozdělování finančních prostředků?

„Ano, nepochybně lze. Záleží však na kvalitě plánu rozvoje sportu a jeho skutečné implementaci představiteli obcí a měst.“

3. Nikde jsem nedokázala dohledat nakolik je obec/kraj odpovědný za nepostupování dle vypracovaných plánů? Pokud se jedná o nezávazný dokument nemůže se stát pro územní celky pouhou formalitou?

„O odpovědnosti se často hovoří pouze ve vztahu k následným možnostem obce získání dotace ze státního rozpočtu, nejsem si však jistý, že taková podmínka existuje. Ano, může docházet k takovým případům a také se tak v některých územních celcích děje.“

4. Je dle Vašeho názoru organizační zajištění financování sportu dostatečně efektivní? Pokud ne, kde vidíte nedostatky?

„Pokud směřuje otázka na úroveň samosprávných celků, domnívám se, že s rostoucím počtem obyvatel, tzn. vyšším počtem sportovních spolků, rostoucí konkurencí a efektivnější kontrolou je financování sportu z obecních rozpočtů efektivnější. Nedostatky spatřuji především u menších obcí, kde často dochází ke střetům zájmů mezi představiteli obcí a spolků.“

5. Jaký stát má dle Vašeho názoru financování sportu lépe organizačně zajištěné a proč?

„Obecně lze říct, že státy s jasnou koncepcí rozvoje sportu na centrální úrovni mají lépe zajištěné také financování sportu na nižších úrovních. V mnohých státech západní Evropy jsou například sportovní zařízení poskytována dětem zdarma (Německo), kluby se tak mohou soustředit na samotnou sportovní činnost. Existence jasné koncepce na státní úrovni se pak pozitivně promítá také na plánech měst, které na takový „centrální“ dokument mohou navazovat (Velká Británie).“

Příloha č. 3

Rozhovor s Ing. Ivanem Havelkem

1. Pane inženýre, jaké máte zkušenosti s poskytováním sponzoringu?

Na úvod bych rád uvedl, že často dochází k chybnému označení – sponzorský dar. Nejedná se totiž v případě sponzoringu o dar, ale o daňový náklad poskytovatele k reklamnímu využití. Důležité to je z hlediska zdanění, jelikož částka poskytnutá sponzorovanému se uvádí do nákladů, který je dle § 24 odst. 1 zákona o dani z příjmu, a snižuje si tím základ daně.

2. To znamená ovšem, že takový náklad musí mít adekvátní plnění odpovídající poskytnuté částce, že ano?

Přesně tak. Právnícká osoba, nebo fyzická, která poskytuje sponzoring si jednoduše kupuje protiplnění. Pokud společnost zaplatí sportovní klubu 10 mil. a výsledkem bude jeden billboard někde na stadionu, je jasné, že se jedná o neodpovídající protiplnění a z pohledu finančního úřadu je poskytovatel okamžitě podezřelý.

3. Jak vůbec finanční úřad dohlíží na takové smlouvy?

V podstatě jedině, co se kontroluje je to odpovídající protiplnění. V drtivé většině se jedná o nápisy s názvy firem. Dokládá se tedy nejčastěji fotografiemi, nakolik je sponzor viditelný a zda hlavně doopravdy došlo k reklamě, která se v nákladech sponzora uvádí.

4. Dochází k takovým kontrolám?

Pokud už k daňovým kontrolám dochází, tak se sponzoring kontroluje vždy. Proto si musí sponzor dobře archivovat dokumentaci protiplnění sponzorovaného. Jedná se o poměrně typický příklad daňových podvodů, a je tedy často presumováno, že se může o podvod jednat a je třeba tedy poměrně precizně uskutečněné plnění archivovat a sponzor musí být schopen vše doložit. Problematické je, že velmi často sponzor neplatí přímo sportovnímu klubu, ale je zde

nějaký zprostředkovatel, a hrozí zde existence podvodu. Finanční úřady jsou si toho velmi dobře vědomy. Daňové kontroly jsou časté u velkých subjektů a méně časté u menších subjektů, tedy z hlediska toho, kdo sponzoruje. Důvodem je jednoduše to, že finanční správa se samozřejmě snaží vydělat co nejvíce peněz a uvědomuje si, že nasazení na finanční kontrolu minimálně dvou lidí zvyšuje pravděpodobnost úspěchu objevení podvodů u větších společností než u těch menších. Menší společnosti se tedy takových podvodů dopouští často, avšak méně často bývají takové podvody odhaleny, pakliže se tedy nejedná pouze izolovaně o kontrolu sponzorské smlouvy. I to se často stává, obzvláště pokud u společností s obratem 10mil. Kč dochází ke sponzorským smlouvám například ve výši 3mil. Kč. Nejčastěji k prošetřování v daňovém řízení a následném trestním oznámení dochází na základě toho, že není doloženo, že ta služba byla uskutečněna nebo že nebylo úplně jasné, kdo ji vůbec uskutečňuje. To se však jedná o poměrně složitý daňový problém, to není třeba rozvádět. A dalším důvodem kontroly je často přeprodávání.

5. Jaké povinnosti má sponzorovaný?

Pro sponzorovaného je poskytnutá částka obyčejný příjem, ze kterého bude sponzorovaný platit daň z příjmu. Pokud je sponzorovaný plátcem DPH, musí cena za reklamu obsahovat DPH, jelikož reklama je zdanitelným plněním. Nic víc. Jedná se tedy poté hlavně o vyúčtování dalších nákladů, který sponzorovaný má.

6. Oproti tomu dar?

Dar je samozřejmě rozdílný v tom, že nevzniká pro obdarovaného žádný závazek. Není nutné nikde jméno sponzora uvádět, nosit jeho výrobky atd., tedy ne ze závazku z poskytnutého daru. Rozdíl je, že dar je limitován, a v té limitované části se stává odpočitatelnou částkou od základu daně. Chová se to tedy také jako „náklad“. Dalším rozdílem je, že dar za účelem sportu, který si lze od základu daně odečíst, lze poskytnout pouze právnickým osobám, na rozdíl od sponzoringu, který lze za účelem sportu poskytnout i osobám fyzickým. Hodnota daru je pak minimálně 2 tis. Kč. A v úhrnu lze od základu daně odečíst maximálně 10 % od základu daně. Z toho vyplývá, že ten, kdo chce poskytnout dar a využít daňové zvýhodnění, musí mít základ daně. Oproti tomu sponzor takový základ daně mít nemusí, jedná se pouze o náklady.

7. Jaký je Váš názor na sportovní sponzoring?

Negativním trendem, který u nás probíhá a pozoruji ho již delší dobu, jsou podvody spojené se sponzoringem ve sportu. Typické pro velké sporty je, že sponzor si od sportovního klubu přes sponzorskou smlouvu zakoupí reklamní plochy, které potom pronajímá dalším osobám. Typicky to nakoupí od více klubů prostřednictvím sportovního svazu. A takové plochy potom dál prodává dalším koncovým uživatelům. Takto se vytvoří řetězec, kdy na začátku to pro příklad stálo 100Kč (jeho náklad), a na konci za to inkasuje tisícinásobně vyšší částky. Jedná se jen o pouhé přeprodávání, přitom původně se jednalo jen o poskytnutí v rámci sponzorské smlouvy. Původní sponzor pak každý metr přeprodá dalším a dalším osobám a jedná se o obrovské částky, u kterých vzniká množství podvodů hlavně na DPH.

8. Statistický dochází k úbytku sponzorů a menší ochotě sponzorovat sportovce a sportovní kluby, tušíte, proč by to tak mohlo být?

Myslím, že to je následek roku 2008 a dál. Krize lidmi zatřásla a uvědomili si, jak je přece jen ekonomika vrtkavá, zalekli se a nikdy se to již nevrátilo zpět. Daňový režim je nastaven stále stejně, je tedy vidět, že se jedná o psychiku poskytovatelů, kteří už ani nevědí, proč by to vlastně měli dělat. Reklama skrze sport v době možnosti reklamy na sociálních sítích se zdá již překonanou, a využívá ji pouze ty největší společnosti. Pro zajímavost uvádím, že pozoruji velmi často sponzoring motocyklových stájí, přestože se nejedná dle mého názoru o top divácky navštěvovaný sport v České republice.

Příloha č. 4

Rozhovor s Jean Aurel Chazeau

1. What do you think about sport financing in France?

To start this study, it is first of all necessary to provide concrete facts. French municipalities are therefore one of the most important financial foundations with 18.2 billion euros in 2013. In detail, this means aid to associations and federations, employment subsidies, equipment and development work, organization of events, school sports and many other things. This represents almost 12.1 billion euros. A sum supplemented by the regions and the departments in a more reduced but fairly obvious way by the decentralization started in 1982 by François Mitterand. Thus, to be complete, a 2008 study commissioned by the Ministry of Sports indicated that France is the European champion in public spending on sport in relation to its GDP (0.69%). Far ahead of Germany for 0.22% of its GDP. Since 2014, spending allocated to sport has been constantly decreasing. This is what Patrick Bayeux, consultant in sports policies and equipment concludes. He says that clubs and other associations will have to work differently, especially with private actors and build strong networks. A paradox for amateurism which represents the largest percentage of the sports offer in France. Yet it is a reality. If the bid for the 2024 Olympic Games acts as a placebo with a fund of 1 billion euros released, it does not prevent that 46% of sports associations encounter difficulties with the reduction of public subsidies. If patronage is one of the options favored by companies, it is often due to the tax reduction of 66% of the amount donated. One figure speaks for itself: 10% of French companies investing in sport have a good knowledge of sport. If companies lose interest in sport and state allocations decrease, there remains only the club-specific network and the increase in subscriptions as well as the decrease in staff in sports establishments. My opinion is clear and only prolongs

the sequence of these figures. French sport works on an infusion and in an archaic way. It must modernize and is now obliged to do so. If the Anglo-Saxon model seems to be a good solution because of the involvement of the private sector within it, let us not forget also what makes French sport so valuable: its accessibility for all.

2. Would you call this system transparent and effective?

Arielle Piazza, Sports Assistant for the city of Bordeaux, spoke in this direction. She declares that there is a desire for transparency of public funds. Know what political leaders are doing on the taxes that every French citizen pays. Thus, if the system seems more and more transparent, the fact remains that its efficiency is questionable due to the low rate of Olympic medals despite major investments for years in sport in general. If the Atlanta Olympic Games were prolific in gold medals, the fact remains that for 25 years, the sport has professionalized all over the world and that France has remained semi-professional using patchwork to stay at level (training of the swimming team in the USA for example). The allowance system is a system that levels a level but prevents it from confronting the best.

3. Would you change something?

If the political body has to disengage, it must then create bridges between the private world and sport so that there is no air gap. Emmanuel Macron said that French sport must reinvent itself and find an economy based on innovation and rupture. Nice things to say that in the long term, the French state will no longer be part of it. The work is immense as the State has perfused French sport for more than a century.

4. Do you think EU support supposed to be better?

The European Union should develop and reconcile its federations. A bit like what is happening in football with UEFA. A state within a state which also allows the different federations to be able to enjoy political and economic power. If Jacques Delors had imagined a monetary and political Europe, it is also true in sport. Let's stop being individualistic and put everything in common to finally compete with the USA and China who didn't wait to make universities the high level relays.

Abstrakt

V předkládané rigorózní práci se zabývám problematikou organizace financování sportu v České republice a ve vybraných evropských státech. Daná problematika je velmi aktuální, a to nejen díky novému ústřednímu správnímu úřadu, ale i pozornosti médií, jenž se na financování sportu v České republice stále častěji upírá.

Rigorózní práce je členěna na 5 částí. Na úvod se věnuji státní správě v oblasti sportu a úlohám jednotlivých subjektů. Představuji nový ústřední správní úřad s pravomocí podpory sportu, a to Národní sportovní agenturu. V práci popisuji dále právní úpravu podpory sportu a také její praktické fungování. Těžištěm organizačního zajištění je právní úprava a pravomoci ústředních správních úřadu. V druhé části se věnuji veřejným i soukromým zdrojům podpory sportu. Podrobně vysvětluji úskalí dotačního řízení, kterým si žadatel při snaze o získání dotačních prostředků musí projít a navrhuji efektivnější řešení. Věnuji se také již bývalému financování sportu z hazardních her a problematice sponzorských smluv v soukromém sektoru. Ve třetí části popisuji úlohu Evropské unie v oblasti podpory sportu a navazuji podrobným výkladem o veřejné podpoře ve sportu v části čtvrté.

Tato rigorózní práce je první prací, která se snaží o komplexní analýzu podpory sportu v České republice. Důraz je kladen také na soulad s právem Evropské unie, a to hlavně ve vztahu k veřejné podpoře. Napomohl mi náhled do tématu v mé každodenní práci, mnou zpracovávané žádosti o notifikace předkládané Evropské komisi a spolupráce s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Sport a veřejná podpora je jak právními předpisy, rozhodnutími Evropské komise nebo judikaturou jen minimálně dotčené téma a dává prostor poskytovatelům i žadatelům k různým výkladům. Nejsou opomenuty ani určité problematické aspekty a navržená řešení. Na závěr se v páté části věnuji popisu a komparaci podpory sportu ve vybraných evropských státech, a to Francii, Finsku a Slovensku.

V práci hodnotím dosavadní systém financování sportu v kontextu právních úprav jiných zemí z teoretického i praktického hlediska. Jsou předestřeny úvahy de lege ferenda k dané problematice, včetně případných podnětů zaměřených na budoucí právní regulaci inspirovanými zahraničními právními úpravami.

Klíčová slova

Dotace, dotační řízení, Národní sportovní agentura, veřejná podpora ve sportu, financování sportu

Abstract

The present rigorousum thesis ponders the issues of organizing of sport financing in the Czech Republic and in selected European countries. The issue at hand is very recent, not only due to the existence of new central administrative office, but also due to the attention of media, which is increasingly focusing on the financing of sport in the Czech Republic.

The present rigorousum thesis is divided into 5 chapters. Firstly, I deal with the state administration in the field of sport and the tasks of individual subjects. I present a new central administrative authority with the power to support sport, namely the National Sports Agency. In this study I also describe the legal regulation of sport support and its practical functioning. Since, organizational support of sport derives its power from legal regulation and individual powers of central administrative authorities. In the second chapter I deal with public and private sources of support for sport. I explain in detail the pitfalls of the subsidy procedure, which the applicant must go through when obtaining subsidy funds, and I propose a more effective solution. I also deal with the former sports financing structure sourced from lottery capital and the issue of sponsorship agreements in the private sector. In the third chapter I describe the role of the European Union in the field of support for sport. Subsequently, in the forth chapter I follow up with a detailed explanation of public support in the field of sport as a whole.

This rigorousum thesis is the first thesis that seeks a comprehensive analysis of the support of sport in the Czech Republic. Emphasis is also placed on compliance with European Union law, especially in relation to the public support. My current employment role has provided me with an insider perspective into the mechanics of administering the requests for notifications submitted to the European Commission and cooperation with the Office for Protection of Competition. The topic of sport and state aid is largely neglected by the legal regulations, rarely a topic present in decisions made by the European Commission or case law, giving the providers and applicants for such aid a wide leeway in interpretations. The study includes problematic aspects of such processes and offers potential solutions. Finally, in the fifth chapter, I describe and compare the support of sport in selected European countries, namely France, Finland and Slovakia.

The present study evaluates the current system of sport financing in the context of legislation of other countries from a theoretical and practical point of view. De lege ferenda considerations on the given issue are presented, including possible suggestions that focus on the future legal regulation inspired by foreign legal regulations.

Keywords

Subsidy funds, subsidy procedure, National Sport Agency, state aid in sport, sport financing